KJET. BIBLIOGR. TARNYBOS DOVANA

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

Nr. 50 (518) TORONTO, Ontario 1959 m. gruodžio (December) mėn. 10 d. Kaina 10¢

The Lights of Homeland
Lithuanian Weekly
Published by the Lithuanian R.C. Cultural Society of Canada
Authorized as Second Class Mail Post Office Department Ottawa

SAVAITRAŠTIS
Leidžia Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija
941 Dundas St. W., Toronto 3, Ont., Canada

DEŠIMČIAI METŲ PRAĖJUS

Su šiuo numeriu "Tėviškės Žiburiai" baigia savo pirmąjį dešimtmetį. Pirmasis jų numeris išėjo 1949 m. Kalėdoms, tad sekantis numeris, kuris bus jau taip pat kalėdinis, pradės vienuoliktuosius metus. Pirmojo dešimtmečio apžvalgai skiriame šį numerį. Kad ir ne sistemingai jame apžvelgtas visas dešimties metų kelias, kaip jis šiandien atrodo artimiausiems mūsų bendradarbiams bei laikraščio kūrėjams. Straipsniai rašyti ne pagal dokumentus, bet pagal atsiminimus, tad kaikurie įvykiai ne visiškai vienodai yra įvertinti, kaikurie dalykai net nevienodai prisimenami. Redakcija tačiau nesistengė pasidaryti teisėju ir viską išlyginti. Jei kada kam teks šia medžiaga naudotis, galės rasti pirmųjų šaltinių faktams patikrinti.

Žvelgiant atgal į pirmojo dešimtmečio kelią, tenka pastebėti, kad "TŽ" ėjo su gyvenimu — rūpinosi mūsų ileturiškosios bendruomenės rūpesčiais bei jos reikalais, sekė jos nuotaikas. Kad ir ne ilgas tai laiko tarpas, tačiau jo bėgyje daug kas pasikeitė. Pasikeitė mūsoji visuomenė, pasikeitė visos lietuvių tautos padėtis, pasikeitė ir tarptautinių pajėgų konsteliacijos linkmės, kurios labai veikia ir mūsų nuotaikas.

Kai pasirodė "TŽ", lietuvių tauta dar tebebuvo dėl laisvės kraują liejanti tauta. Tada ir mūsų visų nuotaikos buvo kitokios. Šiandien lietuvių tauta yra kenčianti ir savo gyvybę sauganti tauta, tad ir lietuviškajai išeivijai reikia ieškoti jau kitokių jos parėmimo būdų, kitokių šūkių sau patiems, nes ir pati išeivija yra atsidūrusi pavojingos prarajos pakraštyje. Dar keletas žingsnių, ir tautai išeivijos masė gali būti nurašyta. Lietuviškoji išeivija, kuri tiek daug pagelbėjo atsikuriančiai Lietuvai prieš keturius dešimtmečius, gali belikti tik atminimu. Neviltis skaudina vyresniąją kartą, o dusinamos tautos prislopinto pulso nebegali įsiklausyti jaunoji karta. Naujos tarptautinės konjunktūros dezorientuoja daugelį globaliai galvojančių galvų ir visiškai pritrenkia pavienių įvykių sekėjus, besiskubinančius su juodomis išvadomis.

Tai nauja padėtis ir naujos problemos "TŽ" antrojo dešimtmečio slenkstyje. Jas teks spręsti kartu su visa mūsų lietuviškąja bendruomene. Jos baisiai sunkios. Sunkios ir skaudžios gyvenime, sunkios ir galvojime. Todėl mes kviečiame visą galvojančią mūsų visuomenę dar gyviau jas spręsti "TŽ" puslapiuose. Mes tikim lietuvių tautos genijum bei jos narių sugebėjimais susiorientuoti ir sunkiausiose padėtyse, tikim kad ir šios grėsmingos sutemos mūsų iš savojo kelio neišblokš.

Tiesa, kad laikraščiai formuoja visuomenės mintį ir nuotaikas, bet tai padaro ne pats laikraštis. Tai padaro žmonės, galvojantieji žmonės, kurie laikraščio puslapiais pasinaudoja ir paskelbia suformuluotas laikines, momentą įvertinančias, ar visuotines tiesas. Spauda yra gyvenimo atspindys ir suformuluotos visuomenės minties skleidėja. Pasinaudokime ta priemone visi. Kas gyviausio ir išmaningiausio glūdi mūsų visuomenėje, tebus išryškinama mūsų spaudoje.

Neklajokime ir neleiskime visai išeivijos masei klajoti sutemų miglose, bet vertinkime su visų įžvalgumu tiek mūsų lietuviškąsias problemas, tiek mūsų padėtį, mūsų pareigas bei mūsų misiją savo naujojoje, mūsų pačių pasirinktoje tėvynėje. Čionykščiai mūsų uždaviniai taip pat dideli ir svarbūs — tiek mums kaip žmonėms, tiek kaip lietuviams. Išsiaiškinkime ir juos.

A. A. ARKIVYSKUPAS JUOZAPAS SKVIRECKAS

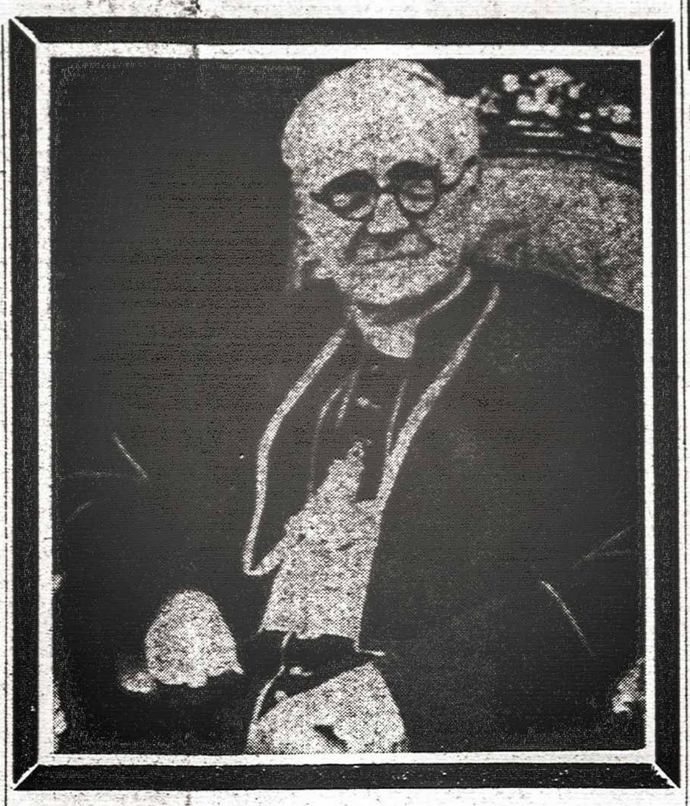

Gruodžio 3 d. Austrijoj, Zams miestelio vienuolyne, mirė J. E. arkivyskupas dr. Juozas Skvireckas, Kauno metropolitas, sulaukęs 86 metų. Gimė 1873. IX. 18 Rimkūnų k., Pumpėnų parap. neturtingoj šeimoj. Savo gabumų ir energijos dėka jis pasiekė augšt. mokslus: 1896 m. baigė Žemaičių kun. seminariją, o 1919 m. įšventintas vyskupu. 1926 m. įsteigus savarankišką bažnyt. Lietuvos provinciją ir atsisakius iš pareigų vysk. Pr. Karevičiui, Kauno pirmuoju metropolitu liko paskirtas dr. J. Skvireckas. Šalia arkivyskupo pareigų jis ėjo ir šv. Rašto profesoriaus pareigas Teol.-Filosofijos fakultete. Šv. Rašto srityje jis buvo tuo metu sunkiai pavaduojamas ir joje daug dirbo. Jam teko netik dėstyti šv. Raštą jauniems teologams, bet ir jį versti, nes Lietuvos katalikai dar neturėjo pilno vertimo. Šiam darbui jis skyrė didžiąją savo gyvenimo dalį ir tuo būdu įėjo Lietuvos istorijon kaip pirmas viso šv. Rašto katalikų vertėjas. Ir tremtyje gyvendamas jis tebedirbo prie šv. Rašto vertimo jį tobulindamas bei ruošdamas paaiškinimus. Dalyvavo arkiv. J. Skvireckas ir spaudoje, rašydamas mokslinius teologinius ir populiarius straipsnius. Apie šv. Paulių apaštalą yra parašęs didoką brošiūrą. Kruopščiai jis rūpinosi ir administraciniais arkivyskupijos reikalais. Jo valdymo metu buvo padidinta kunigų seminarija, pastatyti nauji arkivyskupijos rūmai. Savo laisvalaikį jis praleisdavo arkivyskupijos ūky Linkuvėlėj, kur pats triūsė, dailino ir įsteigė netgi vynuogyną. Okupacijų metais laikėsi tvirtai, ypač prieš hitlerinę valdžią. Slenkant frontui 1944 m. į vakarus ir vokiečiams traukiantis, arkiv. J. Skvireckas buvo pasiryžęs iš Kauno nesitraukti, bet vokiečių pareigūnų buvo išvežtas. Pasiekęs Austriją, niekur daugiau nejudėjo, norėdamas būti arčiau Lietuvos. Gyvendamas Tirolyje parašė ganytojinių laiškų, drąsinančių tremtinius pakelti visus sunkumus, išlikti ištikimais savo tikėjimui ir tėvynei. Pastaruoju metu kaikam buvo kilusi mintis sergantį arkivyskupą parvežti į Kauną, bet jis pats tam buvo priešingas. Laidotuvės numatytos gruodžio 9 d. Jose dalyvaus lietuvių dvasininkų ir visuomenės atstovai iš Europos ir Amerikos.

JAV lietuvių katalikų kongresas

35-sis JAV liet. Katalikų Federacijos kongresas posėdžiavo Niujorke dvi dienas. Programa buvo gana tiršta, ir dalyviams teko išklausyti daug pranešimų, dalyvauti priėmimuose, pamaldose, diskusijose, rinkimuose. Dalyvavo 118 atstovų, 8 centro v. nariai ir 36 svečiai. Pilnaties posėdžių centre buvo paskaitos: L. Šimučio "Mūsų pareigos Lietuvai" ir kun. Vyt. Bagdanavičiaus, MIC, "Katalikiškoji akcija". Vyrų posėdyje paskaitą skaitė A. Masionis, moterų — dr. O. Labanauskaitė, jaunimo — A. Barzdukas. Visų vedamoji idėja — kreipti federacijos jėgas į Lietuvos reikalus ir katal. akcijos stiprinimą išeivijoj. Ta kryptimi buvo paruošti ir nauji įstatai, kuriuosna įtrauktas Lietuvos laisvinimas, nes 1909 m. priimtuose įstatuose tai nebuvo pabrėžta. Nauja valdyba pasiskirstė pareigomis: pirm. A. Masionis, I vicep. inž. A. Rudis, II vicep. dr. A. Damušis, sekret. kun. V. Dabušis, ižd. kun. L. Jankus, katal. akcijos fondo globėjas prel. Pr. Juras, jaunimo r. K. Mockus, iždo globėjai prel. Ig. Albavičius ir K. Krušinskas, narys dr. V. Vygantas; dv. vadu paprašyta Kun. Vienybė skirti prel. J. Balkūną. Kongresas baigtas iškilmingu banketu, kurio pagrindiniu kalbėtoju buvo Kinijos tremtinys arkiv. Yu Pin, atstovavęs Niujorko kardinolą J. Spellman. Įspūdingą kalbą pasakė taip gi Lietuvos atstovas Vašingtone J. Kajeckas. Paymėtina, kad kongresą sveikino, be lietuvių politinių veiksnių bei organizacijų, visa eilė pačių žymiausių amerikiečių: prez. Eisenhower, vice-prez. Nixon, JAV atstovas prie JT C. Lodge, Niujorko gubernat. N. Rockefeller, Niujorko burmistras R. Wagner, aštuoniolika senatorių, 26 kongreso nariai; Apašt. Delegatas arkiv. E. Vagnozzi, kard. Spellman ir kit. Su sveikinimais gauta $800 aukų. Sėkmingai pavykusiam kongresui pirmininkavo dr. A. Kučas, K. Mockus, J. Sakevičius, sekretoriavo V. Volertas, A. Antanaitytė ir P. Vainius.

Lietuvių centras perkeltas į Seinus

Iki šiol Seinų srities lietuvių centras buvo Punske, kur taip pat veikia vidurinioji mokykla ir buvo Lietuvių Kultūros Draugijos centro būstinė. Š.m. spalio 20 d. įvykusiame šios draugijos suvažiavime išrinkta nauja valdyba, į kurią iš Punsko teišrinktas tik vienas mokytojas Karčiauskas. Jis tik pernai yra atvykęs iš Lietuvos. Visi kiti yra iš Seinų. Tuo būdu ir draugijos būstinė keliama į Seinus. D-jos pirmininku išrinktas Algirdas Skripka, apskrities įstaigos tarnautojas.

Jau seniai buvo spaudimas Lietuvių K. D-jos centrą perkelti į Seinus, kur yra apskrities partijos ir valdinių įstaigų centrai.

Punsko liet. vidurinės mokyklos direktoriu paskirtas repatriantas iš Lietuvos Dabuszynski.

Valymai Latvijos viršūnėse

Sovietų agentūra "Tass" pranešė, kad "pasitraukė" Latvijos respublikos premjeras Vilis T. Latsis "dėl nesveikatos". Jo vieton augšč. taryba išrinko V. Peive, Latvijos mokslų akademijos pirm. nuo 1951 m. Kiek anksčiau buvo nušalintas vicepremjeras K. Berklav, kuri Latsis kritikavo už "siaurą nacionalizmą". Iš gen. sekretoriaus pareigų liko atleistas senas komunistas Jan E. Kalnberzin po 19 metų tarnybos. O jo vieton paskirtas Arvid G. Pelše. Visa naguoda, kad Kalnberzin buvo išrinktas augšč. Latvijos tarybos pirmininku - prezidentu, o pirmuoju pavaduotoju Karlis M. Ozolin. Kalnberzin buvo apkaltintas trūkumais jaunimo auklėjime. Mat, nesugebėjo sulaikyti tautinio sąjūdžio jaunimo tarpe.

Soviet. Gudijoj pašalintas saugumo viršininkas A. I. Perepelycin, o jo vieton paskirtas V. Petrov. Taipgi atleistas iš pareigų statybos min. A. P. Krotov.

SEKANTIS "TŽ" NUMERIS

bus jau kalėdinis. Laikantis prie pašto reikalavimų, jis išeis gruodžio 18 d., penktadieni. Tuo būdu sekančią savaitę skaitytojai "TŽ" numerio prašomi nelaukti. Ateis tik kalėdinis po sekmadienio.

Paskutinis šių metų numeris išeis ir bus išsiuntinėtas gruodžio 28 d. Visą medžiagą, taip pat Naujų Metų sveikinimus bei skelbimus į tą numerį prašome prisiųsti keletą dienų prieš Kalėdas.

Savaitės įvykiai

Prezidentas Eisenhoweris pradėjo savo ilgąją kelionę į vienuolikos kraštų sostines. Joje užtruks jisai 19 dienų ir padarys 22.370 mylių lėktuvu ir kitom priemonėm. Pirmas jo sustojimas — Roma. Čai jis matėsi su Italijos prezidentu Gronchi, premjeru Segni ir kt. vyriausybės nariais. Apie pasitarimų turinį neskelbiama. Maskvos radijas nusiskundė, kad tie pasitarimai laikomi paslaptyje. Viešumoje prez. Eisenhoweris visur skelbia JAV norą įgyvendinti pasaulyje teisingą taiką ir laisvę. Italai pasitiko JAV prezidentą labai iškilmingai, šaukė "viva Ike", nors keletas neofašistų išmetė nepalankių atsišaukimų. Sekmadienį prez. Eisenhoweris buvo priimtas popiežiaus privačioj audiencijoj. Labai didingai jį priėmė Turkijos sostinė Ankara, kur Eisenhoweris pareiškė, kad tokios tautos niekas negali palaužti.

Pasiliks Vengrijoj

Užėjus naujam politiniam atolydžiui buvo paskliedę gandų, kad sovietų armija pasitraukšianti iš Vengrijos ir kad pats Chruščiovas tai paskelbsiąs per Vengrijos komparijos kongresą, kurin atvyko dalyvauti. Teko betgi visiems nusivilti, nes Chruščiovas pavedė vengrų kompartijos gen. sekret. J. Kadar pareikšti, kad raud. armija pasiliksianti Vengrijoje, kol reikės. Tarptautinė ir vidaus būklė reikalaujanti sovietinės kariuomenės pasilikimo Vengrijoj. JT pilnaties diskusijos kol kas neturėjo įtakos sovietų laikysenai kaip ir kitos ligšiolinės rezoliucijos. Jos betgi vertusios, kaip matyti iš Chruščiovo pareiškimų, kaikuriuos sovietų vadus susvyruoti dėl armijos pasiuntimo malšinti vengrų 1956 m. sukilimo.

Taika antarktikoj

Po ilgų derybų 12 valstybių pasirašė sutartį, kuria antarktika padaroma taikos sritimi: uždrausti betkokie kariniai veiksmai, irengimai, atominiai sprogdinimai, raketų bazės. [illegible] pasirašiusiųjų yra ir Sov. Sąjunga su JAV. Visi tuo džiaugiasi ir mano, kad tai paskatins susitarti ir dėl kolimosios erdvės panaudojimo taikos reikalams. Antarktiką sudaro pietinio žemės ašigalio plotai — 5 mil. kv. mylių. Pagal sutartį, kiekviena pasirašiusių valstybių turi teisę tikrinti kitos [illegible] tybės įrengimus.

Taika prie Suezo

Po britų nepavykusio žygio Suezą diplomatiniai santykiai JAR buvo nutrūkę. Dabar, po [illegible] jų metų atvėsimo, jie vėl atn[illegible]nti. Kolkas Kairas - Londo[illegible] pasikeis diplomat. reikalų ved[illegible] jais, vėliau — ambasadoriai. Anksčiau britų ambasadorius Ka[illegible]re diplomat. sąraše stovėjo pi[illegible]moje vietoj, dabar jam teks ž[illegible]mesnė eilė — po JAV ir V. V[illegible]kietijos. Taipgi numatoma sutvar[illegible]kyti ūkinius, konsularinius ir pro[illegible] pagandos reikalus. Ikišiol JAV radijas visą laiką puolė Britaniją.

Darbiečiai svyruoja

Britanijos darbiečių partija, triskart iš eilės pralaimėjusi rinkimus, sušaukė suvažiavimą savo programai peržiūrėti. Buvo išreikštas susirūpinimas masių traukimusi nuo darbiečių: nuo 1951 m. už juos balsavusių skaičius krito 1.500.000. Pagrindinė to priežastis buvusi gamybos ir kt. sričių suvalstybinimas. Vadas H. Gaitskell siūlė moderninti darbiečių programą, [illegible] nuosavybė gamybos priemonių, paskirstymas ir mainai" esąs pasenęs dalykas. Radikalusis A. Bevan, partijos vicepirm., gynė tradicinę programą, nors sutiko su jos pakeitimu, kad būtų žmonėms patrauklesnė.

KAS NAUJO KANADOJE?

Kanados vėliavos ir himno klausimą pajudino konservatorių partijos suvažiavimas Otavoje, nutaręs pavesti vyriausybei šio reikalo išsprendimą. Nors premjeras J. Diefenbaker šiuo klausimu laikėsi atsargiai, tačiau partijos nuomonė padrąsins vyriausybę imtis iniciatyvos, juoba, kad konservatoriai parlamente turi didelę daugumą. Partijos pirmininku suvažiavimas išrinko Gunnar Thorvaldson, senatorių iš Winnipego.

•

Gen. Burns, Jungt. Tautų kariuomenės vadas Vid. Rytuose, pasitraukė iš savo pareigų ir Kanados vyriausybė jį paskyrė patarėju nusiginklavimo reikalams. Jis atstovaus Kanadą nusiginklavimo ir pan. konferencijose.

•

Sovietų pavojus Kanadai didėja — pareiškė premjeras J. Diefenbaker savo kalboje konservatorių partijos suvažiavime Otavoje. Esą Sov. Sąjunga pradedanti puolimą ūkinėje srityje. Jos konkurencija Kanadai jaučiama jau dabar kviečių ir pagrindinių metalų rinkoje. Ūkinis jos stiprėjimas esąs dukart greitesnis už JAV-bių ir 1975 m. ji būsianti daugelio šalių konkurentas. Jos šuolis P. Amerikon, Afrikon ir Azijon einąs ta pačia linkme.

•

Remti privatines mokyklas Manitobos prov. rekomenduoja karališkoji komisija, kuriai buvo pavesta ištirti Manitobos prov. švietimo sistemą. Ikišiol privatinės mokyklos Manitobos prov. iš vyriausybės negaudavo jokios finansinės paramos. Tos mokyklos yra daugiausia katalikų ir žydų.

•

Kanadietis kareivis, R. H. Allan, tarnavęs JT tarpt. kariuomenėj, buvo nukautas Jungt. Arabų Respublikos karinio dalinio, su kuriuo susidūrė uždraustoj zonoj. JT karinė vadovybė pareiškė, kad tos zonos uždraudimas jai nebuvęs žinomas. Ji įteikė protestą.

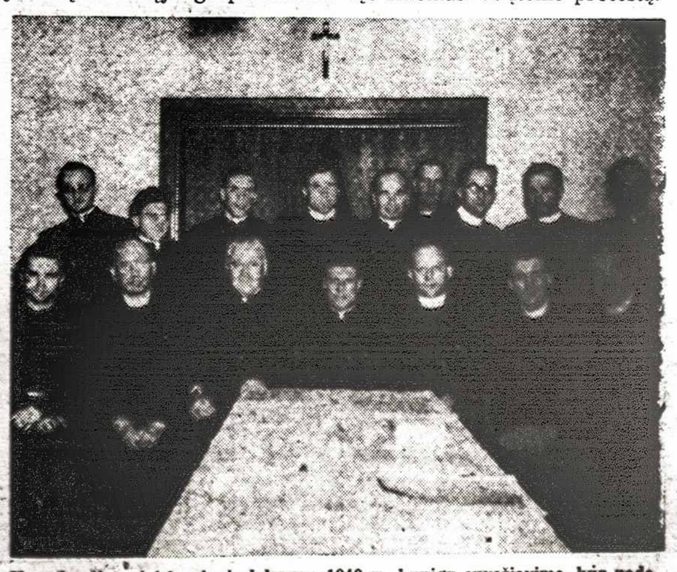

Kanados lietuviai kunigai, dalyvavę 1949 m. kunigų suvažiavime, kur padarytas nutarimas paremti "Tėviškės Žiburių" išleidimą. Sėdi iš kairės į dešinę: Tėvas Placidas Barius, OFM, dr. Jonas Gutauskas, kun. (dabar prelatas) Vasys, T. Klemensas Žalalis, OFM, dr. Juozas Tadarauskas, T. Ant. Micinas, MIC, Vincas Rudzinskas; stovi: T. Steponas Ropalas, OFM, T. Jonas Dyburys, OFM, Petras Ažubalis, Viktoras Skilandžiūnas, Jonas Bobinas, Lionginas Kemėšis, dr. Jurgis Razutis, Vaclovas Stankūnas ir T. Juvenalis Liauba, OFM.

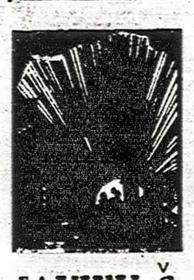

ĮJAUKIŲ Šv. KALĖDŲ - LAIMINGŲ NAUJUJŲ 1950 METŲ

Taip atrodė pirmasis "Tėviškės Žiburių" numeris, išėjęs prieš dešimtį metų Kalėdų išvakarėse.

Tėviškės Žiburiai
THE LIGHTS OF HOMELAND
Published by Lithuanian R. C. Cultural Society of Canada
SAVAITRAŠTIS
Redaguoja Dr. A. Sapoka ir Dr. Pr. Gaidamavičius.
Leidžia Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija.
Prenumerata visur metams $5.00, pusmečiui $3.00.
Įmokėję nemažiau $10 laikomi garbės prenumeratoriais.
Už skelbimų turinį redakcija neatsako.
941 Dundas St. W., Toronto 3, Ont. Canada. Tel. EM. 8-6813.

RELIGINIAME PASAULYJE

• **Ginčas dėl meno** įtakos bei vaidmens auklėjimui iškilo V. Vokietijoj. Rheinland-Pfalz socialinės globos min. S. Sommer įtraukė pavojingų knygų sąrašan romaną 'Mano 99 sužadėtinės" ir uždraudė jo platinimą. Centrinė knygų tikrinimo įstaiga tam pasipriešino, esą romanas yra meno kūrinys ir negali būti valdžios uždraustas, nors ir pavojingas jaunimui, juoba, kad jis vaizduojąs didmiesčio jaunimo gyvenimą ir praturtinąs literatūrą. Ginčas atsidūrė teisme, kuris nusprendė, kad romanas yra vaizduotės padaras, neatitinkąs tikrovę, neigiąs moralinę atsakomybę, augštinąs nusikaltimą, nepripažįstąs skriaudos, gailesčio, pasitaisymo. Toks kūrinys esą nepaiso reikalavimų menui ir esąs bevertis. Pasakojimo menas tesąs technika, kuri negali nulemti meninės romano vertės. Toks veikalas negalįs pasitarnauti nei menui, nei visuomenei, ir todėl jaunimo globos įstaigos turinčios teisę jį traukti pavojingų knygų sąrašan.

• **Ortodoksų vyskupus** Sov. Sąjungoj jau kuris laikas puola komunistinė spauda. Kadangi vadinamoji "mokslinė" propaganda pasėms neimponuoja, dargi sunkiai suprantama, sovietinė propaganda ėmė pulti dvasininkus. Vienas tokių būdingų puolimų buvo paskelbtas "Komsomolskaja Pravda". Jis pasirašytas buvusio Astrachanės-Stalingrado arkivyskupo Sergijaus tarno Valentino Pachomov. Esą arkivyskupas gyvenęs ištaigingai, pasistatydinęs dvi vilas bažnyt. lėšomis, lėbavęs su moterimis, turėjęs vaikų. Niekas tų dalykų patikrinti negali, tačiau aiškiai matyti vienas iškreipimas. Arkiv. Sergijus-Larin priklausė reformos grupei, kuri 1944 m. grįžo vienybėn su Maskvos patriarchu Sergijum. Tos grupės vyskupams buvo leista vesti. Arkiv. Sergijus tuo pasinaudojo ir turėjo šeimą. Maskvos bažnyt. vadovybė nesiėmė jokių bausmių. Jei kaltinimai būtų buvę teisingi, arkiv. Sergijus būtų buvęs atleistas iš pareigų ir uždarytas vienuolynan. Vietoj to jis tebuvo perkeltas į Omsko vyskupiją Sibire. Panašų užsipuolimą išspausdino "Stalingradskaja Pravda" pasirašytą N. Spasskij, buvusio Stalingrado dekano, vėliau tapusio ateistu. Jame puolamas Smolensko vysk. Michail Čub, kuris valdė ir ryt. Vokietijos ortodoksus ir dažnai dalyvaudavo užsienio suvažiavimuose. Jo ryšiai su užsieniu, matyt, nepatiko komunistams ir jau 1958 m. jis nebegalėjo dalyvauti vakariečių konferencijose, nors buvo pasižadėjęs. Jis perkeltas į Uralo sritį — Iševsko vyskupiją. Abu vyskupai buvo įtakingi ortodoksų dvasininkai ir jų veikla kompartijai negalėjo patikti.

• **Witold Pietkun,** Balstogės kunigų seminarijos prof., nubaustas metais kalėjimo už neva "kurstymą prieš Lenkijos liaudies demokratiją". Jis pamokslė šv. Roko bažnyčioj užsiminė apie valdžios pastangas pašalinti kryžių iš mokyklų: "Šiandien jums draudžia kabinti kryžius mokyklose, rytoj lieps juos pašalinti iš kaimų ir pagaliau iš bažnyčių..." Vyskupas buvo priverstas jį atleisti iš pareigų seminarijoje. Kun. P. kreipėsi į apeliacinį teismą.

• **"Ideologinės kontrabandos"** sovietai bijo. Jie neįsileidžia nei šv. Rašto, nei tikybinių paveikslėlių, nei medalių. Maskvoj lėjėdžiamas savaitraštis "Ogoniok" puola turistus, kurie bando įvežti Sov. Sąjungon tikybinių knygų. Prie straipsnių yra kelios iliustracijos konfiskuotų daiktų Bresto muitinėj: bibliją, paveikslėlių ir pan. Esą jie sudaro "ideologinę kontrabandą". Siuntėjų adresai nuotraukose panaikinti, taipgi knygų leidėjų, kad kartais sovietų skaitytojai ateityje nepradėtų prašyti tų dalykų sau.

• **JAV katalikų vyskupai** paskelbė sudėtinį laišką, kuriuo atkreipia visų amerikiečių dėmesį į religijos, laisvės ir taikos reikšmę. Esą Amerikos misija turinti būti laisvės ir apskritai moralinių vertybių gynimas, nes be jų taika neįmanoma. Šiuo metu didžiausios kliūtys taikai esančios: komunizmas, perdėtas nacionalizmas, nežmoniškos socialinės sąlygos daugely kraštų ir materializmas. Amerika, užuot skelbusi taiką, globojamą dangaus, kaip tai buvę praeityje, ėmusi perdaug pabrėžti medžiaginius laimėjimus, mašinas, kalorijas ir malonumus. "Mes (amerikiečiai) kreipėme savo pastangas kūnui patenkinti ir todėl leidome komunistų teorijai patraukti žmonių sielas".

• **Pasaulis nebuvo sukurtas** — pareiškė britų biologas Julian Huxley, kalbėdamas Darvino 100 metų sukakties minėjime Čikagoje. Viskas atsiradę evoliucijos keliu ir Dievas nėsąs reikalingas. Tai seno bedievio kalba, kurios argumentai jau sudilę. Į tai gerai atsakė prof. Fr. Ewing, kalbėjęs tame pačiame minėjime. Esą galima prileisti evoliuciją, bet ir ji iš Dievo, kuris įdiegė rutuliojimosi galimybes. Šiandien krikščioniui esą priimtina tokia evoliucija, juoba, kad tam yra padaugėjusių faktų. Ir evoliucijoj ir tiesioginiame sukūrime galioja dėsnis: niekas neatsiranda iš nieko.

Laos. — Dalai Lamos brolis Niujorke pareiškė, kad Kinija Tibetą paverčianti karine baze. Ten jau esą pastatyti 6 aerodromai ir pusmilijonis karių.

Įvairūs siuntiniai
Į LIETUVĄ,
LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ ir U.S.S.R.
DĖMESIO!
Vaistai iš Europos valstybės atpiginti nuo 10% iki 40%.
Prašome reikalauti mūsų naujai atspausdintą vaistų katalogą Nr. 2.
Taip pat siunčiame iš Europos valstybių AKORDEONUS, SIUVAMAS MAŠINAS, INVALIDAMS KĖDES, LAIKRODŽIUS ir kitką.
Iš Kanados:
Siunčiame paprastu ir ORO PAŠTU Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius.
Turime pardavimui suknelėms, kostiumams ir ypatingai labai geros rūšies vyr. paltams medžiagų, priedų ir įvairių kitų prekių.
Prieš sudarant siuntinį prašome užeiti pas mus ir apžiūrėti medžiagas bei susipažinti su kainomis ir Jūs tikrai būsite patenkinti.
Gyveną ne Toronte, prašome savo sudarytus iki 17 svarų gryno svorio siuntinius, bei užsakymus reikmenims iš Europos valstybių, siųsti mums paštu ar ekspresu. Apmokėsite gavę mūsų pranešimą.
Mūsų patarnavimas greitas ir sąžiningas.
LIETUVIŲ ĮSTAIGA
BALTIC EXPORTING CO.
CENTRINĖ ĮSTAIGA:
849 College St., Toronto, Ont., Canada. Telefonas LE. 1-3098
SKYRIAI:
105 Cannon St. E., Hamilton, Ont. Tel. JA. 8-6686. Ponia V. Juraitis.
94 Douglas St., Sudbury, Ont. Tel. OS. 3-5315. Ponia M. Venskevičienė.
1702 Whitehall Drive, London, Ont. Tel. GL. 1-0821. Ponas K. Kudukis.
DARBO VALANDOS: pirmadieniais - penktadieniais nuo 9 val. ryto iki 7 val. vak. Šeštadieniais—nuo 9 val. ryto iki 5 val. vak.
Savininkai S. ir A. Kalūza

LIETUVIS IŠEIVIS IR JO POLITIKA

PASKAITA SKAITYTA KLB KR. TARYBOS SESIJOJ MONTREALY 1959 m. LAPKRIČIO 29 D.

J. MATULIONIS
PLB Valdybos pirmininkas

Vieną pasmerkimą lietuvių tauta pakėlė

"Lietuviais esame mes gimę,
Lietuviais turime ir būt".

Tai mūsų vyriausias šūkis, įrašytas PLB įstatuose, o kartu ir Lietuvių Chartoj.

Ir įdomu, kad šis testamentinio pobūdžio posmas, kaip ir visas tas eilėraštis, yra parašytas ne lietuvio.

Tai buvo 19 šimtmety, kada atrodė, jog lietuvių tautai yra skirta mirti. Skirta išnykti. Mažojoj Lietuvoj atsirado vokietis Sauerveinas, mokslo žmogus, kuris gal ir pripuolamai išgirdo jam nepažįstamą kalbą, ja susižavėjo, nes ji jam priminė jo mokėtas lotynų ir graikų kalbas. Susipažino su lietuviais, juos pamilo, ir išmoko tobulai lietuvių kalbos, kad net eiles galėjo rašyti. Pasiliko ten gyventi ir įsijungė į lietuvišką gyvenimą. Jis matė tragišką lietuvių tautos būklę, kada politiškai ir vokiečiai ir rusai dėjo visas jėgas jai sunaikinti. Sauerveinas deda visas pastangas palaikyti lietuvių savigarbą, iššaukti jų savimeilę, ragina atbusti ir vėl pradėti gyventi savo tautos gyvenimu, kaip vėliau Vydūnas pareiškė, būti "sau žmogum".

Tikrai, kada Lietuva buvo padalinta tarp dviejų galingų imperijų, atrodė, kad su jos politiniu nepajėgumu išnyks ir pati tauta, pirmoj eilėj praradusi savo kalbą. Tai buvo merdėjimo laikotarpis. Ir daugeliui iš europiečių jau atrodė, kad lietuvių tauta miršta. Juk jau buvo pasišalinęs ir visas tautos elitas — bajorija, diduomenė, nuėjusi tarnauti svetimiems.

Ir štai vieni, kaip Sauerveinas, didžios dvasios žmogus, šoka gelbėti, kas dar galima išgelbėti, stiprinant pavergtų žmonių dvasią ir puoselėjant jų kalbą. Kiti, būdami ne tokie idealistai, bet bendrai susirūpinę žmonijos kultūra, šoka organizuoti lietuviškumo muzėjus, kur būtų galima surinkti lituanistinius nesunaikintus eksponatus. Man pačiam tokį muzėjų teko matyti Šilutėj 1923 metais suorganizuotą. Vienas geraširdis vokietis bajoras tai darė.

Bet tauta atsigavo. Tautinis atbudimas paveikė visą išlikusią tautą žemdirbių luomo šiaudinėj pastogėj ir, patogiam momentui atėjus, ji atkūrė augščiausią tautos galimą organizaciją — valstybę.

Ar pakels išeivija?

Aš tą primenu visai sąmoningai, nors tai yra istorija ir daugumai žinomas faktas. Nes anų sunkių dienų padėtis yra labai panaši mūsų laikams išeivijoj. O gal būt, šioji yra ir sunkesnė.

Atsimenu ir kitą momentą, mane sukrėtusį. Tai buvo, rodos, 1924 ar 25 metais Kaune. Vyko kažkokia katalikų konferencija. Ją atėjo pasveikinti svečias kunigas, tik ką atvažiavęs iš Amerikos. Savo sveikinimą jis pradėjo žodžiais: "Morituri vos salutant" — Pasmerkti miriop jus sveikina. Tai yra senovės Romos gladiatorių sveikinimas, kada jie būdavo išvaromi į areną kautis tarpusavy arba su laukiniais žvėrimis. Jie žinojo, kad dauguma iš jų iš tos arenos gyvi neišeis. Siurpas nukrėtė salę. Gyvi žmonės laidojami. Tautos visas milijonas yra pasmerktas žūti. Mes šiandien esame toje pačioje grėsmėje. Mes ne liudininkai, ne stebėtojai iš šalies, bet dalyviai tų savos laidotuvių procesijos, kuri negrįžta. Mus pasiryžę palaidoti kaipo lietuvius: laikas, valstybės, svetima aplinkuma ir ryšių nebuvimas su mūsų kamienu — tauta.

Tiesa, šiandien sąlygos yra kitos. Mes patys suprantame kabantį ant mūsų galvų pavojų. Mes aliarmuojame patys save. Mes konstatuojame kasmet mažėjantį mūsų skaičių, mes matome, kaip lietuviško kraujo jaunimas nuo mūsų traukiasi, mes matome savos kalbos ribų siaurėjimą.

Ir mes statome sau klausimą — ar atsiras naujų sauerveinų? Ar įvyks naujas tautinis, šį kartą išeivijos, atbudimas? Ar išsilaikys tautinio susipratimo augštumoje dar šiandien lietuviškai kalbantieji? Ar grįš tie visi tūkstančiai lietuvių, pametusių savo tėvų kalbą, nutolusių nuo lietuviškų reikalų ir išviso išsijungusių iš lietuviškos veiklos, užmirštant savo tautos, tėvų žemės tragišką padėtį.

Mes, lietuviai kaip tauta, nesame skaičiumi didelė. Ir jau vien dėl šito negalime ramiai žiūrėti, kaip nuo mūsų atkrenta ištisos kartos, kaip nuo mūsų gali atkristi ištisa gausi išeivija.

Mes norime gyventi!

Mes norime išlikti lietuviais, nes tokiais mes gimėme!

Dar daugiau — mes turime ambicijų pagelbėti pačiai mūsų tautai. Tautai, kuri pati pagelbėti sau šiandien negali. Tai yra dideli uždaviniai.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenė

Šiems visiems ir kitiems tikslams pasiekti mes ir įkūrėme PL Bendruomenę. Šį kartą nelaukdami raginimo iš šalies, mes patys — lietuviai — susirūpinome savo likimu ir supratome pavojus mums gresiančius ir mus supančius, supratome visas pagundas esančias šiandien ir ateisiančias rytoj, ir patys štai ieškome būdų, kaip išlikti sveikiems, nesužalotiems, kaip susivienyti savo tiksluose, kaip vieningai pagelbėti ir savo tautai, siekiant jai nepriklausomos Lietuvos valstybės.

Mažai ką nuveiksime išsibarstę, būdami nevieningi, susiskaldę ir paskendę neesminiuose darbuose ir ginčuose.

PLB ateina visus lietuvius apjungti, suorganizuoti. Apjungti atskirus asmenis, šeimas, lietuviškas organizacijas, lietuvišką spaudą. Ji niekam nediktuoja, neįsakinėja. Ji nieko nenaikina. Nieko nelikviduoja. Nieko ir nesmerkia.

Ji dėkoja seniau įsikūrusioms organizacijoms, lietuviškoms parapijoms, lietuviškai spaudai už didžiulius darbus, kurie jau padaryti ir dar daromi šiandien.

Kad suprasti mūsų padėtį, mums reikia nors akimirką žvilgtelti į klausimą, kas yra tauta?

Nuo savo tautybės nepabėgsi

Paprastai, žmogus gyvena ir ir daugelio klausimų visai nenagrinėja. Tauta visiems suprantama, nors žodžiais ir ne visada išsakoma. Tautą vienija kalba, papročiai, kraujas, istorija, dažnai ir religija.

Vakarai, vakarų didžiosios valstybės yra nukalę tautai kitą supratimą, imdami pagrindan valstybės principą, pilietybės sąvoką.

Tautiniu atžvilgiu tu gali būti lietuvis ar kuris kitas, bet jei tu gyveni Anglijoje, Vokietijoje ir esi jos pilietis, tai tu savaime daraisi anglu, vokiečiu, prancūzu ar kanadiečiu. Vakarų mokslas sąmoningai sumaišė dvi sąvokas — tautinę ir valstybinę. Pirmąją pajungdamas antrajai.

Pagal šį Vakarų principą išeitų, kad dabar lietuvių lyg iš viso nebūtų, nes nėra lietuvių valstybės. Lietuviai tik tada egzistuoja, kada yra Lietuvos valstybė.

Valstybė niekad neatstos tautos. Mes žinome valstybes, susidedančias iš kelių tautų — tai Šveicarija, Belgija. Mes žinome ir vieną tautą turinčią kelias valstybes — tai vokiečiai, kurie gyvena ir Vokietijoje ir Austrijoje.

Taigi mes skiriame tautą nuo valstybės. Gimiau lietuviu ir juo mirsiu. Per pilietybes žengiame daug kartų. Buvau Rusijos, buvau Lietuvos, dabar Kanados, o gal Dievas duos ir vėl būsiu Lietuvos. Pilietybė gali keistis daug kartų, tautybė pasilieka viena. Dar daugiau — Amerikos lietuviai, būdami jos piliečiais, galėjo turėti ir Lietuvos pilietybę. Taigi net dvi pilietybes iš karto.

Vakarų imperialistinė pažiūra į valstybinę tautybę kritikos neišlaiko ir mes jos neprivalome sekti.

Taigi ir mes lietuviai galime būti, įvairių valstybių piliečiais, bet būdami vienos tautybės — lietuvių — ir šiandien jau esame susiorganizavę į vieną pasaulinio masto organizaciją — PLB, kuri apima 19 laisvų kraštų.

Dar vienas čia klausimas gali kilti — ar galima pabėgti nuo savo tautybės? Mūsų tarpe atsiranda tokių galvočių, kurie tvirtina ir praktiškai veikia, kad pabėgtų nuo vienos ir prisidėtų prie kitos. Pvz. lietuvis Mykolaitis pakeičia savo gražią lietuvišką pavardę į kokį nors "Maikel" ir mano pabėges nuo savęs. Arba nukirto gražią galūnę — is, us, as ir jau mano, kad jis kitoks. Nelyginant kaip tam šuneliui nukirto puošnią uodegą ir pasidarė bigis.

Pavardę gali pakeisti. Gali atsiskirti ir nuo lietuvių. Jau daug ir atsiskyrė. Daugelis nuskriaudė savo vaikus. Jau neina į savo lietuvišką parapiją, nelanko savos lietuviškos mokyklos, neskaito lietuviško laikraščio, neina į lietuvių rengiamus pobūvius, minėjimus, nepriklauso lietuviškai organizacijai, vienu žodžiu, stengiasi atsiskirti nuo viso, kas lietuviška, kas jam yra prigimta.

Ir gaila tų žmonių. Jie nuo savų pabėgo, bet prie kitų nepritapo. Tai nauji tvardauskai, kuris, pardavęs sielą velniui, paskutiniu momentu susipratęs užgiedoti karunką, velnias pakely pametė ir taip liko užsikabinęs ant mėnulio, bet jau ne ant žemės. Naujieji tvardauskai, nešami kvailystės, nuo lietuvių pabėgę, bet prie kitų nepritaps ir liks kažkur pakely. Nelaimingi žmonės.

Dar daugiau. Tai trąša kitoms tautoms. Jie patys nepasitarnaus kitiems, nes jų lietuviškas liežuvis juos visada išduos, kas jie yra. Bet vaikus suklaidins, nusivedę juos į svetimus laukus, kur jie dings tautai visiems laikams.

PLB prasmė

Tremtis yra savotiška socialinė būklė. Emigrantas visada yra išimties stovy. Žmogus be žmogaus gyventi negali. Kaip filosofas Aristotelis tvirtino, tik dievai ir gyvūnai žemiausios rūšies tenkinasi savo vienatve. Gi žmogus yra socialinis gyvūnas. Savam krašte žmogus to neišgyvena. Bet svetur jis tą karčiai pajunta. Ir todėl dalyvavimas savo tautiečių tarpe jam yra būtinas. Jie tada nejaučia tremties sunkumų. Jis, trindamasis tautiečių aplinkumoj, lyg ir pratęsia savo tautinę egzistenciją. Taigi tautinė bendruomenė net ir asmeniškai yra būtina. Jojo paties laimei ir pilnutiniam gyvenimui.

PLB, apjungdama visus lietuvius, natūraliai darosi reikalinga kiekvienam iš mūsų ir asmeniška prasme. Tad nemanykime, kad priklausydami jai ir atlikdami ten savo tautinę pareigą, daromė kažką didvyriško. Taip, atliekame savo pareigą, bet kartu darome ir sau ir savo šeimai daug gero, nes mes išliekame natūralūs žmonės. Bendruomenė, kaip minėjau, reikalinga ir visos tautos reikalams. Mes iškeliavome į svetimus kraštus ne mirti, ne išnykti, ne patręšti kitų tautų. Jei tai faktinai ir pasidaro, tai greičiau per neapsižiūrėjimą, per klaidą anksčiau nepastebėtą, per apsileidimą, per nežinojimą. Jei paklaustume to lietuvio emigranto, turbūt, neatsiras nei vieno, kuris pasakytų, kad jis ir jo vaikai nori išnykti ir dingti svetimųjų tarpe. Ne!

Bet tada reikia padaryti kitus logiškus žingsnius — pratęsti ir savo, ir savo vaikų - palikuonių tautinę egzistenciją, padaryti viską, kad ir jie išliktų sąmoningi lietuviai.

Lietuvoj nereikėjo dėti pastangų išlikti lietuviu. Emigracijoje to neužtenka. Čia reikia aktyvaus veikimo, didelių pastangų, kad pačiam išlikti ir ypač išlaikyti priaugančias kartas. Reikia dirbti, judėti. Taip pats vienas nieko nepadarysi. Reikia visiems veikti sutarus. Tam ir kuriamos organizacijos, tam leidžiama spauda, lietuviškos mokyklos, o visa tai apvainikuoja PLB.

Štai čia ir pasireiškia PLB prasmė. Ši organizacija yra pratęsimas lietuvių tautos tremty - emigracijoje. Todėl mes ir laikome, kad kiekvienas lietuvis yra savaime PLB narys, nes jis yra lietuvių tautos narys. PLB nėra eilinė organizacija, kurion nariai įsirašo ir išsirašo. Čia ne! Syki esi lietuvis, tuo pačiu esi ir PLB narys. Tu gali joje neiti jokių pareigų, nelankyti jos susirinkimų, neduoti solidarumo įnašo — vistiek esi jos narys. Pasyvus narys, bet narys. Tu gali net jai prieštarauti, nesutikti su jos nuostatais, dirbti prieš jąją ir ją griauti, bet tu esi jos narys, nors kartu ir jos griovikas. Nes tu lietuviu gimei. Tu juo ir mirsi. Tu priklausai savo gimimo faktu lietuvių tautai, tu joje pasiliksi, nes savo kraujo nepakeisi.

Tu esi lietuvis, ir tu juo būsi. Ar to nori, ar nenori. Nuo savęs nepabėgsi. Tad ir nebėk.

PLB yra kitos rūšies organizacija, kitos reikšmės, kitų uždavinių. Žinoma, ji turi taikintis prie įvairių valstybių įstatymų ir potvarkių. Kiekviena iš jų bus pavydi mums ir kiekviena turi savų interesų. Mes Kanadoje turime laimės naudotis didelėmis laisvėmis, daug didesnėmis negu kur nors kitur. Bet ir čia, nors labai švelniai, yra ir bus visuomet primenama būti gerais kanadiečiais.

Mes ir nesakome, kad jais neneikia būti. Labai gražiai jūsų "Nepriklausoma Lietuva" yra pasirinkusi moto "Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!".

Tik geras lietuvis gali būti ir geru kanadiečiu. Tik žmogus giliai mylįs savo tėvų žemę — Lietuvą, gali būti naudingas ir savo naujam kraštui — Kanadai. Žmogus spiaudąs ant vienos tėvynės, spiaus ir ant kitos. Neištikimas vienai tėvynei, nebus ištikimas ir kitai.

(Bus daugiau)

Lenkų pogrindžio armijos veikimas Lietuvoje

(Tęsinys iš praeito nr.)

Sukilimas turėjo būti vykdomas ne visame krašte iš karto, bet palaipsniui, vokiečiams besitraukiant. Kraštas dalinamas į ruožus. Pirmuoju ruožu numatytos sritys su Vilniumi šiaurėje ir Lvivu pietuose. Antrasis ruožas baigtųsi Baltstoge, Liet. Brasta, Būgo ir Sano upėmis. Kad tai įvykdžius ir parodžius jog lenkų yra ir rytinėse žemėse, net ir Vilniuje bei Lvive, AK vadovybė reikalavo pagalbos ginklais ir desantais. Be tos pagalbos AK vadovybė nesitikėjo pasiekti reikiamų rezultatų.

Tuo metu įvyko lenkų politiniame gyvenime pasikeitimų.

1943 m. VI. 30 d. buvo suimtas AK vadas Varšuvoje gen. Rowecki, o po kelių dienų Gibraltare, 1943. VII. 5 d., žuvo Sikorskis su vyriausiojo štabo šefu gen. T. Klimacki bei oper .skyriaus viršininku gen. A. Marecki.

Premjero ir vyr. karo vado funkcijos, iki šiol buvusios sujungtos viename Sikorskio asmenyje, dabar buvo išskirtos. Premjeru buvo paskirtas liaudininkų vadas S. Mikolajczykas, o vyr. kariuomenės vadu gen. K. Sosnkowski. AK vadovybę perėmė gen. Bor Komorowski.

1943. XI. 20 d. raštu Varšuva sustiprintos diversijos pavadintos "Burza" (Audra) vykdymo instrukcijas pasiuntė Londonui patvirtinti. Po ilgų susirašinėjimų galutinai tas projektas ir buvo patvirtintas. Santykius su rusais tas projektas formulavo šitaip:

1. Esantiems mūsų žemėse sovietų partizanų daliniams nereikia jokiu atveju sunkinti kovos vedimo su vokiečiais. Vengti dabar kivirčų su sovietiniais daliniais. Tie mūsų daliniai, kurie tokius kivirčus turėjo ir dėl to negalėtų sutvarkyti pakenčiamai savo santykių su jų daliniais, turi būti nušalinti į kitą tereną. Iš mūsų pusės leidžiami tik savigynybos veiksmai.

2. Reikia pasipriešinti rytinių žemių gyventojų norams bėgti į vakarus nuo rusų pavojaus. Ypatingai lenkų tautybės žmonių masinis apleidimas sričių, kur jie sudaro aiškius lenkiškus susibūrimus, būtų lygus lenkų tuose terenuose valdymo likvidavimui.

3. Sovietų kariuomenės atžvilgiu pasirodyti šeimininkais. Vietinis kariuomenės vadas, kartu su administracijos atstovu turi prisistatyti sovietų dalinių viršininkui ir taikytis prie jo pageidavimų, prisimenant, kad nuo vyr. lenkų vadovybės atkirtimas yra tik laikinis ir, kad ji, bet ne rusai, pasilieka jo augštesne valdžia ir kad sovietų valdžios charakteris ir apimtis turi būti Lenkijos piliečiui nusakyta jo teisėtos respublikos vyriausybės.

Kaip tas atrodė praktikoje, netrukus pamatysime.

Kaip žinome, 1943. IV. 25 d. nota Sovietų vyriausybė nutraukė diplomatinius santykius su Lenkų vyriausybe, motyvuodama tuo, kad lenkai perdavė Katyno žudynių bylą Tarptautiniam Raudonajam Kryžiui.

Iš pirmo žvilgsnio atrodo, kad

1944, I. 11 d. Sovietų vyriausybė paskelbė deklaraciją, kurioje pareiškia, kad sovietinių respublikų Gudijos ir Ukrainos vakarinių žemių 1939 m. plebiscito pagrindu prijungimą prie Sovietų Sąjungos laiko galutinu. Stipri ir nepriklausoma Lenkija atsikelsianti prisijungus jos amžinąsias žemes vakaruose. Tarp Sovietų ir Lenkijos siena turėtų eiti Curzono linija.

Lenkai 1944. I. 14 d. pareiškime, nepasisakydami dėl sienų iš esmės, kvietė Sovietų Sąjungą užmegsti su ja diplomatinius santykius. Sovietai atsakė, kad nepripažinimas Curzono linijos yra lygus diplomatinių santykių išsižadėjimui.

Anglija rėmė Sovietų nusistatymą. Churchillis, kalbėdamas žemutiniuose rūmuose, 1944. II. 22 d. pareiškė, kad jo vyirausybė mano, jog Sovietų reikalavimas nukelti sieną į Curzono liniją yra pagrįstas. Už prarastas žemes Churchillis žadėjo Lenkijai išlyginti vokiškomis žemėmis vakaruose.

Nežiūrint tokių politinių sąlygų, lenkų nusistatymas sovietų kariuomenės atžvilgiu nepasikeitė. Jie ir toliau, "politiniais sumetimais" padėjo sovietų partizanams ir kariuomenei kovoje su vokiečiais.

1944. liepos 7 d. Londonas prisiuntė Varšuvai naują instrukciją, kuri be 5 punkto jau visa mūsų minėta:

5. Jeigu, laimingai sąlygoms susidėjus, paskutiniu vokiečių pasitraukimo momentu, prieš Sovietų dalinių įžengimą, atsiras galimybės, kad ir pereinamo ir trumpo užvaldymo Vilniaus, Lvivo, kito didesnio centro arba kurio nors riboto, nedidelio ploto— reikia tą padaryti ir pasirodyti pilnateisio šeimininko rolėje.

Pagrindinė mintimi lenkų galutinės kovos buvo:

1. Uždokumentavimas prieš pasaulį lenkų nepalenkiamo nusistatymo vokiečių atžvilgiu — nepalaužiamos valios kovoti su jais.

2. Išplėšti sovietams piktąjį atutą, kuriuo jie skaito lenkus tyliais vokiečių sąjungininkais arba nors neutraliais jų atžvilgiu.

Tais sumetimais ir buvo pravesta 'Audra'.

"Audra" Vilniaus krašte

"Audra" buvo jau mėginama Voluinės srityje. Ten rusai anksčiau įsibrovė į buv. Lenkijos žemes, todėl pagal numatytą planą lenkai turėjo prisidėti prie vokiečių mušimo ir pasirodyti krašto šeimininkais.

Mums, tačiau, svarbu žinoti, kaip toji "audra" praėjo Vilniaus srityje.

Kovos "Audros" rėmuose numatytos buvo ne anksčiau, kaip vėlų pavasarį, todėl inspektoratų uždaviniu buvo pasiruošti vėlesnėms galutinėms kovoms. Potvarkiai liepė išplėsti ir apginkluoti dalinius ir užimti pozicijas. Lygiagrečiai partizanų dalinių turėjo būt vedama ir padidinta diversija.

Pirmuoju partizanų susibūrimų uždaviniu buvo įsteigimas savosios bazės, savo inspektorato ribose. Pasirinkus atitinkamą vietą, ji buvo išvaloma galimai didesniame plote nuo vokiečių ir lietuvių dalinių bei postų. Tuomet rengiami bazėje būtiniausi įrengimai, reikalingi dalinio aprūpinimui — dirbtuvės, sandėliai, kepyklos, ligonių gydymas, lauko ligoninės. Susibūrimams didėjant, bazės buvo plečiamos. Tokiu būdu vis didesni žemės plotai pereidavo lenkų valdymui.

Apygardos štabas su jo vadu pulk. Wilk buvo užmaskuotas. (Wilk — Aleksander Krzyżanowski, vėliau nuteistas rusų mirti).

Iš viso lenkų partizanų Vilniaus srityje buvo sutraukta apie 5.500 vyrų. Taigi prieš "Audrą" buvo organizuojama Vilnijoje sustiprinta diversija.

Vilniaus partizanai buvo gavę tokį potvarkį:

Vokiečių pasitraukimo per Vilniaus kraštą metu reikia visur jiems smogti su didesnėmis jėgomis. Būti pasiruošusiems koncentruotam Vilniaus puolimui, kaip tik jis atsidurs kovų srityje. Kovoje užmegsti bendradarbiavimą su raudonaja armija, pasirodant jai kaipo vieningai vadovaujamos AK daliniais, pasiruošusiais taikytis prie jų operacijos planų, bet priklausančiai AK vadui. Nuginklavimo grėsmės atveju — pasišalinti ir pasitraukti per Rudninkų girią.

Paskutinėmis 1943 m. dienomis lenkų daliniai pradėjo kovas tikslu užvaldyti tereną. Mažų garnizonų likvidavimas ir didesnių dalinių puldinėjimas, kurie terorizavo kaimus ir miestelius, vertė vokiečius ir su jais bendradarbiaujančius lietuvius burtis didesnėse vietovėse, kurių apylinkės pereidavo į lenkų rankas. Tokiu būdu AK daliniai įgijo judėjimo ir iniciatyvos laisvę. Tokia padėtis buvo palanki naujų dalinių kūrimuisi.

(Bus daugiau)

Važiavimo mokykla
WALDI
850 COLLEGE ST. LE. 2-5461
Lietuvis instruktorius
Kaina $1.50
Automatinės ir standartinės mašinos.

— Ar dalyvaujate Kanados ūkio augime?
— Ar Jūsų pinigas Jums dirba?
— Ar duoda ganėtiną uždarbį?
TAUPA INVESTMENT CO. LTD.
JUMS PATARS.
P. AUGUSTINAVIČIUS — RO. 2-9153,
J. VAILOKAITIS — BE. 3-8460.
Lankykite Taupos ruošiamas paskaitas ir diskusijas ekonominiais klausimais.

RESTORANAS "RŪTA"
Naujai dekoruotos patalpos, valgiai gaminami prityrusių virėjų iš šviežių produktų europietiško skonio.
VISI maloniai kviečiami atsilankyti
Atidaryta nuo 7 val. ryto iki 9 val. vakaro.
994 DUNDAS ST. W., TORONTO. • Telefonas LE. 6-4393
Savininkė Olga Compagnin.

PRIEŠ DEŠIMT METŲ

1949 m. Kalėdų švenčių proga Kanados lietuvius pasveikino naujas laikraštis "Tėviškės Žiburiai". Šio laikraščio atsiradimą paskatino tuometinis lietuviškos veiklos susikomplikavimas, audringai pasireiškęs įvairių organizacijų bei atskirų grupių pasiskirstymas. Įvykęs Montrealyje dvilypis seimas lauktų rezultatų nedavė ir siektas platesnis bendruomeninis susiorganizavimas buvo dar atidėtas keliems metams. Montreališkis laikraštis apsiribojo tik vienos grupės nuomonių reiškimu, o didžioji lietuviškos visuomenės dalis pasiliko be spausdinto žodžio. Bendruomeninio pobūdžio organizacija, veikusi visame krašte, seimo metu persiorganizavusi į Kanados Lietuvių S-gą, taip pat pasiliko už minėto laikraščio ribų. Pasirodė šapirografuotas biuletenis KLS Centro Valdybos leidžiamas, tačiau jis tarnavo tik šios organizacijos informacijai ir platesnių uždavinių nepajėgė atlikti. Tuo metu Torontas, sutraukęs daugumą naujosios aktyvios ateivijos iš Europos, pasidarė bene veikliausia Kanados lietuvių kolonija. Taip pat visoje Ontario provincijoje kūrėsi atskiros kolonijos su savo organizacijomis. Montreališkis laikraštis ne tik dėl savo griežto posūkio, bet ir dėl tolimo atstumo pasidarė neparankus ir netaip efektyvus. Tiesa, dar šiek tiek atsiremiama buvo amerikoniška spauda, tačiau ir jos pagalba darėsi ribota. Visos aplinkybės vedė prie to, kad reikia ieškoti išeičių naujo laikraščio steigimui Toronte.

Jau 1949 metų vasarą, būrelyje torontiečių inteligentų pradedamas svarstyti naujo laikraščio leidimo klausimas. Tų pačiu metų rudenį įvykęs Kunigų Vienybės suvažiavimas entuziastingai pritaria iškeltam sumanymui ir pažada remti finansiškai. Tuojau po to suvažiavimo įvyksta steigiamasis posėdis, kuriame įkuriama Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija, pirmoje savo uždavinių eilėje pasiėmusi naujo laikraščio leidimą. Pirmajai šios draugijos valdybai užkraunama didžiulė našta, o tuo pačiu ir didelė atsakomybė. O jeigu nepasiseks? Juk tuo metu dauguma naujųjų ateivių vos tik buvo suvažiavę į Kanadą ir visi be jokio materialinio pagrindo ir be pinigų. Naujoji valdyba susirenka pirmo posėdžio su tuščia kasa ir be jokių techniškų galimybių. Tiesa, daug gražių pažadų ir padrąsinimų, bet viskas tik žodžiu, o finansinius įsipareigojimus reikia daryti tuojau ir net pasirašyti sutartis.

Pradėdami pirmieji organizavimo darbai ir užsimojama bent 2-3 numerius išleisti prieš Kalėdų šventes. (Deja, išėjo tik vienas). Redaktoriumi pakviečiamas dr. A. Šapoka, tada gyvenęs Montrealyje. Savo laiške laikraščio leidėjams iškelia daugybę įvairių problemų sąryšyje su laikraščio išleidimu (šriftas, rinkimas, spaustuvė, ekspedicija, administracija, finansai), kurios turi būti išspręstos nedelsiant ir net suabejoja mūsų finansiniais pažadais, nes žino, kad pradedame darbą su tuščia kišene. Ir visai nenuostabus jo skeptiškumas. Juk turi mesti darbą Montrealyje ir su visa šeima kraustytis į Torontą. Kokia garantija? Visdėlto patiki mūsų užsimojimais ir ilgai nelaukęs atsiranda Toronte. Valdybai darbas kiek palengvėja turint redaktorių posėdžiuose. Jis jau vines visas lėšas reikia organizuoti tik aukomis, o dideli įsipareigojimai jau padaryti ir kelio atgal nebėra. Kol laikraštis dar nepasirodė, galima buvo svarstyti, abejoti ir nesutikti, bet dabar jau reikia vykdyti. Didelės finansinės paramos suteikia parapijų klebonai, nors ir patys sunkiai versdamiesi tik besikuriančiose parapijose. Organizacijos ir pavieniai asmenys supranta reikalo svarbumą ir remia mūsų darbą kiek pajėgia. Pradeda pamažu plaukti prenumeratos ir susidaro nors ir nedidelis, bet nuolatinis pajamų šaltinis. Skelbimai, ypatingai iš Toronto, duoda vilčių laikraščiui finansiškai sutvirtėti ir išvengti bent dalinio nuolatinio ubagavimo — aukų.

BALYS SAKALAUSKAS - SAKALAS
pirmosios ir kelių vėlesnių KLKKult. D-jos valdybų pirmininkas bei narys ir artimas "TŽ" bendradarbis.

Po kurio laiko prie KLKKultūros D-jos valdybos sudaroma speciali komisija, kuri studijuoja savos spaustuvės įsteigimo galimybes, kad nupiginus laikraščio leidimą. Ši komisija savo darbą vainikuoja spaudos bendrovės "Žiburiai" įkūrimu, kuri, suverbavusi būrį šėrininkų, nusiperka linotipą bei kitus reikalingiausius spaudos darbui įrankius ir "TŽ" pradedami rinkti nuosavoj spaustuvėj, ten pat gretimam klebonijos rūsio kambaryje. Abi institucijos gražiai bendradarbiauja. B-vė pamažu plečiasi ir sudėtas lietuviškas kapitalas tarnauja savųjų kultūriniams reikalams.

Dabar, žiūrint iš 10 metų perspektyvos, atrodo, kad viskas taip paprasta, lengva ir net būtina. Juk vargu ar begalima įsivaizduoti, kad "TŽ" kada nėra buvę. Rodosi, kad tie "Tėviškės Žiburiai" atsirado savaime, nepastebimai ir be didelių pastangų. Bet juos dabar išimk iš lietuviškojo gyvenimo ir tada pamatytume kokia didžiulė spraga, liktume be ryšio, be informacijos, be savojo spausdinto žodžio, kuris čia taip reikalingas, mielas ir visus jungiąs.

Šias eilutes rašančiam "TŽ" 10-ties metų proga tebūnie leista išreikšti didžiulę padėką visiems laikraščio steigėjams, redaktoriams, talkininkams, kurie savo nuoširdžiu darbu, pinigu ir žodžiu rėmė mūsų pastangas ir visi kartu šiandien galim pasidžiaugti turimais rezultatais.

Mano linkėjimai ateičiai, kad "TŽ" su "Žiburių" spaudos b-ve vis tobulėtų, augtų ir žibėtų, kaip tas šv. Jono vabalėlis naktį visiems pasaulyje išblaškytiems lietuviams, kad matydami tą fosforinę šviesą jie nepaskęstų svetimybių jūroje, o glaustųsi prie savos lietuviškos didžiulės šeimos krikščioniškų idealų vedini ir savo brangiam kraštui meilės neužmiršdami. Sėkmės ir ištvermės!

"Tėviškės Žiburiams" gimstant

Kai po dešimt metų skaitome "TŽ", retai kada pagalvojame, kokiomis didžiulėmis pastangomis, ribotomis jėgomis, tauriu užsidegimu jie buvo kurti ir ugdyti. Kaip ir visi žmogaus kūrybiniai darbai apsineša laiko dulkėmis ir istorija juos nuneša praeitin, taip ir "TŽ" steigimas liko tik praeities prisiminimas, atgaivinamas tik tų, kurie poilsio valandas skyrė "TŽ" gimti ir kurių idealizmas nedavė jiems užgesti.

Praeitin nuslinko ir tie Kanados lietuvių organizaciniai slogučiai, kurie, po 1949 m. įvykusio taip vadinamo Lietuvių Seimo Montrealyje, privedė prie lietuvių organizacinio skilimo, privertusio lygiagrečiai veikti Kanados Lietuvių Tarybą ir Kanados Lietuvių Sąjungą. Tada spaudoje neretai katalikų veikėjai buvo puolami ir jų darbai nuvertinami. Nenoriu praeities organizacines žaizdas plėšyti ir priminti, bet tuos įvykius primenu tik dėl to, kad jie sustiprino būrelio torontiečių katalikų puoselėjamą mintį galimai greičiau išleisti laikraštį, kuriame būtų galima ne tik puolimus atremti, bet ir plačia tolerancija propoguoti vienybės mintį. Džiugu prisiminti, kad "TŽ" karščiausiai Kanadoje kėlė Lietuvių Bendruomenės skubotą organizavimo reikalingumą.

Adv. VIKTORAS UŽUPIS
vienas iš pirmųjų "TŽ" organizatorių, vienos KLKK D-jos valdybos pirmininkas, kelių v-bų narys ir bendradarbis.

Laikraščiui išleisti trūko ne tik lėšų, bet ir supratimo svetimo, mus — sudužio laivo skeveldras, tremtinius — priglaudusio krašto sąlygų. Juk tik 1948 m. didesni tremtinių būriai pradėjo plaukti Kanadon, daugumai inteligentinių pajėgų išvykstant Amerikon. Nuo ko pradėti laikraščio leidimą, neturėjome jokio supratimo. Bet pasiryžimas ir nemari idėja visas kliūtis nugalėjo.

Būrelio torontiečių mintys nukrypo į 1949 m. vasarą įvykstantį pirmąjį Kanados kunigų suvažiavimą Toronte. Jeigu Kanadoje gyvenantieji kunigai pritars ir padės, laikraštis turi išeiti dar tais pačiais metais prieš Kalėdas.

Atsimenu kokia nedrąsia kalba kreipiausi į kunigų suvažiavimo dalyvius, iškeldamas katalikiško laikraščio reikalingumą, nes jei jie šią mintį atmes — mūsų viltys bus palaidotos. Juose radome pritarimo ir paramos. Šiame suvažiavime kėliau ir laikraščio pavadinimo klausimą. Suvažiavime dalyvavęs Amerikos kunigų atstovas kun. Vasys, Worcesterio liet. parapijos klebonas, dabar prelatas, pasiūlė pravesti konkursą ir čia pat įteikė $10 konkursui paskelbti. Tai pirma "TŽ" auka. Bet laikraščio vardą vėliau nulėmė dr. A. Šapokos pasiūlytas "Tėviškės Žiburiai", todėl norėtas skelbti konkursas neįvyko.

Suvažiavimo metu sutartas leidėjo pavadinimas — Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija ir sudaryta D-jos pirmoji valdyba. Į ją įėjo: kun. dr. J. Gutauskas, kun. P. Ažubalis, kun. Bobinas, kun. dr. J. Tadarauskas ir pasauliečių atstovai — dipl. inž. dr. A. Juozapavičius, dipl. ekon. B. Sakalauskas ir adv. V. Užupis. Šiai valdybai ir teko pirmieji laikraščio leidimo rūpesčiai, nors jie buvo kitų profesijų žmonės, nei žurnalistai nei rašytojai. Jų pastangos būtų buvusios nesekmingos, jei jiems talkon nebūtų atėję visa eilė idealistų, pasišventusių talkininkų.

Po keletos dienų įvykusiame posėdyje D-jos valdyba pasiskirstė pareigomis: B. Sakalauskas — pirm. ir rūpintis laikraščio spausdinimo reikalais, inž. A. Juozapavičius — platinimas ir ekspedicija ir V. Užupis — laikraščio finansniai reikalai, gi kunigų atstovai — vicepirmininkais. Tuo metu organizuoti redakcinį kolektyvą buvo paprašytas Pr. Alšėnas, iki tol aktyviai dalyvavęs laikraščio leidimo svarstymuose.

Pirmasis valdybos rūpestis — rasti redaktorių. Visų akys nukrypo į Montrealyje besikurantį dr. A. Šapoką. Mūsų to meto galvojimu, jei jis pajėgė redaguoti didžiulį istorinį veikalą "Lietuvos istoriją", tai pajėgs sekmingai redaguoti ir laikraštį. Mane, kaip vienintelį jo pažįstamą, įgaliojo valdybos vardu parašyti laišką ir pakviesti redaktoriumi. Rašiau optimistiškai, operuodamas didelėmis pinigų sumomis, bet jis savo atsakyme nebuvo optimistas. Netikėjo, kad pajėgsime suorganizuoti reikiamų pinigų laikraščiui leisti. Gavęs pesimistišką atsakymą vienas sau pamurmėjau: "Neviernas Tamošius". Istorikas nesileido į akis miglas pūsti. Kitu laišku vėl kreipiausi prašydamas sutikti laikraštį redaguoti ir atsisakyti minties leisti žurnalą, nes mūsų torontiečių nuomone, laikraštis turi tikti plačiai lietuvių visuomenei. Tuo laišku jam taip pat buvo pranešta, kad redaktoriui išgalime mokėti tik $35 į savaitę. O mums ir tai buvo daug, nes kasoje teturėjome vos $25!

Rudenėjant teko vykti Montrealin į LOK'o (Laikino Organ. Komiteto — bendruomenei organizuoti) posėdį atstovauti ateitininkus sendraugius. Į tą pat posėdį vyko A. Rinkūnas atstovauti Kanados Lietuvių S-gą ir dr. E. Jasevičiūtė — Kat. Moterų D-ją. Man buvo pavesta galutinai susitarti su dr. A. Šapoka, o A. Rinkūnui pamėginti rasti linotipininką.

Dr. A. ir A. Šapokai Montrealyje gyveno naujo namo patogiai įrengtame bute. Kilo klausimas ar jie gaus butą Toronte. Atsakiau, kad tokio buto Toronte nei nemanykite rasti. Su dr. A. Šapoka išvykome į Torontą. Čia jis užmezgė pirmas pažintis su bendraminčiais bei pradėjo rūpintis laikraščio išleidimu.

Artėjant "TŽ" išleidimo datai, iš Montrealio į Torontą persikėlė ir K. Rusinas, kurio žinioje iki dabar yra "TŽ" rinkimas ir laužymas.

Prieš 1949 m. Kalėdas pasirodė pirmasis "TŽ" numeris pasipuošęs dail. Dociaus vinjete, spausdintas Polish Alliance Press Ltd., kuri surasta didelėmis B. Sakalausko pastangomis. Džiaugsmas buvo toks didelis, kad išleidimo dienos vakare spontaniškai susirinko kukliose "TŽ" patalpose — šv. Jono Kr. parapijos klebonijos rūsyje — skaitlingas entuziastų būrys pasidžiaugti ir pamatyti šį naujagimį. Parapijos kleb. kun. P. Ažubalis suteikė šiam naujagimiui būstinę, iš kurios dar ilgai "TŽ" spinduliavo į išsibarsčiusius Kanados vietovėse lietuvius.

Inž. A. Juozapavčius su savanoriškais talkininkais skubėjo išekspedijuoti pagal iš anksto paruoštą organizatorių sudarytą savo pažįstamųjų sąrašą ir spėjusiems užsisakyti prenumeratoriams. Jis sudarė pastovų talkininkų būrį. Jam pagalbon atėjo A. Saulis, pasiimdamas organizuoti platintojus ir jiems išsiuntinėti platinimui skirtus laikraščius.

Plaukiant vis daugiau prenumeratai iškilo reikalas turėti administratorių. Juo sutiko būti didelis šio darbo entuziastas V. Aušrotas, kuriam vėliau talkon atėjo J. Prakapas. Už kiek laiko šis perėmė laikraščio administravimą. Šie du pirmieji administratoriai visus metus dirbo be atlyginimo, nutraukdami po sunkaus darbo poilsio ir miego valandas.

Stiprinant laikraščio finansinę padėtį, mėginta ieškoti skelbimų. Šio darbo pirmieji pionieriai buvo A. Bajorinas ir J. Mažeika.

Nei prenumerata, nei skelbimai negalėjo "TŽ" leidimo išlaidų padengti. Todėl nė vienas sutiktas lietuvis, atvykęs iš Amerikos, nebuvo išleistas nepalengvinus jo piniginę. Ieškota aukų, kur tik nujausta gauti. Susilaukėme aukų iš ALRKF, Kanados LKMoterų D-jos, net iš tolimo Winnipego per St. Bujoką. Su didele pagarba tenka prisiminti Kanados Liet. Kat. Kultūros D-jos Toronto skyriaus valdybą, nenuilstamos energijos jos pirm. St. Paketūrą ir kitus valdybos narius — St. Vanagaitę-Petraitienę, L. Šalną, A. Dirži ir koresp. B. Grabauskaitę - Mažeikienę. Šis skyrius gegužinėmis, vadinimais, šokių vakarais pajėgė sukaupti apie $1.000.

Ieškota ir kitų pajamų šaltinių. 1950 m. vasarą įsteigtas "TŽ" knygynas, kurį kūrė ir organizavo p. Ašoklis, dabar studijuojąs Vokietijoje, o jam išvykus vedė V. Abromaitis.

Tik sutelktomis jėgomis pajėgta iki 1950 metų galo suorganizuoti virš $13.000, kurie ir išleisti "TŽ" leidimo išlaidoms padengti.

Mano šis žiupsnelis atsiminimų teliečia tik tuos darbus ir asmenis, su kuriais teko dirbti "TŽ" organizuojant ir leidžiant pirmaisiais "TŽ" ėjimo metais, rūpintis finansine "TŽ" padėtimi. Kiti organizatoriai, be abejo, galės daugiau pasakyti apie savo darbus ir pastangas bei bendradarbius, su kuriais teko dirbti savose veiklos srityse.

Minint "TŽ" dešimtmetį, linkėtina "TŽ" ilgus metus šviesti Kanados ir kitų kraštų lietuviams, kad Lietuvos žemės vaikai nepasiklystų tremties sutemose ir kad nevilties dienose jis būtų kelrodis į tolumoje spindintį gimtojo kaimo pirkelės žiburėlį tamsią rudens naktį, kuri slegia ir slopina kiekvieną svetimoje šalyje neprigijusią širdį.

Dabartinė Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugijos valdyba: Tėvas Placidas Barius, OFM, vicepirm., Vytautas Aušrotas, pirmininkas, kun. dr. Jonas Gutauskas, vicepirm. Stovi iš kairės: Vladas Sonda, sekretorius, Juozas Jasinevičius, parengimų vadovas, Jonas Andrulis, iždininkas, Silvestras Čepas, platinimo reik. tvarkytojas.

Antrąjį dešimtmetį pradedant...

Skeptikai ir entuziastai. Meilė ir tolerancija. Tinkamas informacijos darbo supratimas. Galimybės plėsti ir augti.

AL. GIMANTAS
Spaudoj pradėjo reikštis dar gimnazistas 1940 m. Aero klubo žurnale "Lietuvos Sparnai" ir redaguodamas gimnazistų laikraštėlį. Studijavo Pinnebergo un-te. Dabar bendradarbis daugelio laikraščių bei žurnalų, bet duoną užsidirba General Motors Co. inžinerijos skyriuje Detroite.

Kai prieš dešimtį metų pasirodė pirmasis "TŽ" numeris, daug kas abejojo dar vieno laikraščio leidimo tikslingumu. Esą, lietuviškų leidinių turime užtektinai, gal net perdaug, beveik visi jie nuolat skundžiasi nepritekliais, tad, kam toji infliacija? Dar kiti bijojo, kad naujasis leidinys atitrauks dalį skaitytojų ir bendradarbių iš kitų, jau senokai leidžiamų laikraščių ir iš to vis vien nieko gero nesigaus.

Žinoma, ir tada nestigo entuziastų, kurie, priešingai skeptikams, teigė, jog ne tiek yra svarbus mūsų laikraščių skaičius, kiek svarbu, kad naujasis būtų netik neblogesnis už jau esamus, bet jau iškart pasirodytų esąs žymiai originalesnis, tikrąją informaciją statąs augščiausioje vietoje ir jau tuo pačiu būtų skirtingas nuo kitų, nors ir senokai leidžiamų laikraščių.

Ir taip, pirmieji numeriai, pirmieji metai, padėjo naujagimiui formuojant savąjį veidą, patraukiant vis daugiau skaitytojų. Buvo ir tokių, kurie su dideliu nepasitikėjimu sekė pirmuosius laikraščio žingsnius, bet jį pažinę pamiło ir šiandien jau nebemano verstis be "TŽ" teikiamos informacijos.

Be abejonės, šis laikraštis mielas kiekvienam katalikui, kuris tegali tik džiaugtis esamais rezultatais, nes "TŽ" labai nesunkiai sugriovė kaikurių jėgų skleidžiamą mitą, būk katalikiška spauda negalinti būti įdomi, nes ji esanti saistoma įvairių dogmų, tėgalinti būti tik sausa, neįvairi ir neįžvalgi. Bet "TŽ" užimtas kelias yra nevien tik lietuviškas, nevien tik katalikiškas ir krikščioniškas, jis yra labai platus ir tolerantingas. Ir šių dienų sąlygose tai yra itin brangintina dorybė, kurios, deja, vis dar stinga eilė kitų laikraščių. Gi toji tolerancija, aišku, ateina su dar vienu kiekvienam brangiu žodžiu — meile. Iš meilės savąjam tautiečiui, lietuvio lietuviui, jau netaip sunkiai išplaukia ir tolerancija. Štai, kodėl "TŽ" yra savaimingi, štai kodėl čia telpa labai plati ir galimai įvairesnė bei tiksli informacija iš visų mūsų gyvenimo sričių, nedarant jokio skirtumo atskiroms tautiečių grupėms ar jų įsitikinimams. Ir skaitytojai ir laikraštininkai jau nekartą gėrėjosi šio laikraščio objektyvumu, nebijojimu iškelti ir prieiti prie kartais gana aitrių problemų — kaip jų vengsi, kaip nuo jų trauksies, jei kaikurios yra tokios gyvos, išauktos šios dienos, lietuviškos, ir tikrai bendriesiems reikalams nebus geriau, jei mes vengsime ir nenagrinėsime temų, kurios yra jautrios, gal nemalonios, bet ir neišvengiamos.

Kanadoje leidžiami "TŽ", būdami geografiškai nutolę nuo įvairių mūsų laisvinimo veiksnių centrų, jau gali sekti jų veiklą iš tam tikros perspektyvos, iš tam tikro atstumo, kuris jau teikia progą mažiau remtis įvairiais sentimentais, bet kurkas akyliau stebėti lietuviškosios veiklos aspektus ir ją atitinkamai vertinti. Iš šio laikraščio puslapių labai plačiai atsispindi vietos, t.y. Kanados lietuvių gyvenimas, kuris, žinant, turimas galimybes, proporcingai vertinant, gal net yra įvairesnis už Amerikos kaikurių lietuvių kolonijų veiklą ir pasireiškimus. Savo ruožtu, laikraštyje nestokoja ir svarbesnių JAV lietuvių gyvenimo įvairenybių. Pastebimai stiprėja kultūrinis puslapis, plečiasi sporto skyrius. Bendrojoje dalyje pastebimos vis naujesnės temos, įdomesni prie jų priėjimai ir nagrinėjimai. Tektų džiaugtis, kad redakcija bandytų ir visai naujus vardus pritraukti į savo laikraščio puslapius, kurie būtų paįvairinti pačiais ryškiausiais mūsų publicistikos vardais išeivijoje.

Tuo tarpu, laikraščiui, kuris turi gerą pagrindą plėstis ir augti, tektų palinkėti kreipti daugiau dėmesio į JAV lietuvius, ypač į artimesnes Torontui lietuviškąsias kolonijas, aplink Erie ežerą susispietusias. Atrodo, kad iš tų vietų lietuvių dar būtų galima rasti daugiau prenumeratorių ir laikraščio bičiulių. Baigiant, dar viena, gal ne tik svarbi, kiek įdomi smulkmena. Kaip žinoma, šiame kontinente kartkartėmis apsilanko vienas kitas tautietis, dažniausiai koks svarbus pareigūnas, iš sovietinamos Lietuvos. Vienam kitam laikraštininkui pasiseka pasikalbėti ir prie keturių akių. Taip neperseniausiai vienas lietuvis intelektualas iš anapus, kuriam patikimi skaityti lietuvių išeivijos laikraščiai, buvo paklaustas nuomonės apie mūsų spaudą ir kurie, jo supratimu, būtų laikomi pačiais geriausiais lakraščiais. Jis paminėjo tik dviejų leidinių vardus. Jų tarpe buvo ir "Tėviškės Žiburiai".

"TŽ" redaktoriai prie stalo darbo metu.

ANTANAS SAULIS
dabartinis "TŽ" administratorius dirba...

JONAS PRAKAPAS
ilgametis "TŽ" administratorius, daugiausia nusipelnęs organizuojant jų finansinius reikalus, ir nuolatinis bendradarbis.

Kareivis remia Vasario 16 gimnaziją

Prieš ketvertą metų viena JAV kuopa, kurios buveinė yra apie 30 km. nuo Vasario 16 gimnazijos, jos moksleiviams suruošė puikią Kalėdų eglutę. Kalėdų Senelis atskrido su helikopteriu ir nusileido gimnazijos kieme. Vaikai turėjo ypatingo džiaugsmo, nes niekada nebuvo matę Kalėdų Senelio nusileidžiančio iš padangės. Vežimais atvykusių tarpe buvo vienas kareivis, Don. Minore, kuriam gimnazijos moksleivių džiaugsmas, jų giesmės ir dainos buvo ypač prie širdies, nors jis lietuviškai visai nesuprato. Gimnazijos valgykla, kur kariai vaišino moksleivius, jam taip pat atrodė skurdžiai, kaip ir klasės, ypač žiemą. JAV-bėse tokių varganų mokyklos patalpų jis tikriausiai nematė. Bet į tai jis nenumojo abejinga ranka, kaip pasielgia nevienas lietuvis. Don Minore savo širdy pasiryžo šiai nuolatinės pagalbos reikalingai lietuvių įstaigai padėti. Nors karo tarnybos laikas jam seniai yra pasibaigęs, ir Don Minore jau dveji metai gyvena JAV-bėse už tūkstančių kilometrų nuo Vasario 16 gimnazijos, bet jos neužmiršta. Jis savo artimo meilės pasiryžimą tebevykdo — ne vien Kalėdų proga, bet reguliariai kas mėnesis jis atsiunčia 15 dolerių auką.

George BEN, B.A.
ADVOKATAS-NOTARAS
praneša, kad
persikėlė
į naujas patalpas
1134 DUNDAS ST. W.
Toronto 3, Ont.
Telefonas LE. 4-8431

Dažai ir sienoms popieris!
Vaškas, šepečiai, terpentinas.
Sky's Paint & Wallpaper
891 DUNDAS ST. W.
Tel. EM. 4-2715, Toronto, Ont.

LIETUVIS STOGADENGYS
Dengia naujus ir taiso visų rūšių stogus, taip pat deda skardines rinas.
Abest Roofing & Tinsmithing Company
144 First Ave., Toronto 8.
Tel. HO. 6-8252.
C. SWANKAS

Pavergtoje tėvynėje

(E) **Kaune įvyko mokslinė-techninė konferencija** Nemuno elektrifikacijos klausimais. Dalyvavę daugiau kaip 150 specialistų. Konferenciją sušaukė Mokslų akademijos Energetikos ir elektrotechnikos institutas. Su pranešimais dalyvavo A. Žukauskas, M. Lasinskas, V. Stukas, Maskvos "Hidroergoprojekt" instituto darbuotojai Šeinman ir Chanin. Dalyviai apsvarstė rekomendacijas prie Nemuno statyti iš viso 6 elektrines jėgaines. Stambiausia iš jų būtų Birštonо jėgainė, netoli Birštono kurorto, kur upė sudaro didžiulę kalpą. Birštono jėgainės pajėgumas būtų kelis kartus didesnis už Kauno. Tos jėgainės energijos savikaina galėsianti būti 4-5 kartus mažesnė, negu naujausiose, kad ir labai ekonomiškai šiluminėse elektrinėse. Buvo kalbama ir apie projektuojamąją jėgainę prie Jurbarko, kurios statybai jau ruošiami projektai.

Panevėžyje, Kranto gatvėje, esąs namelis, statytas 1614 m. numatomas atnaujinti. Jame yra Panevėžio Kraštotyros muzėjaus skyrius.

(E) **"Liaudies pasiekimų" parodoje Maskvoje** yra ir atskiras Lietuvos paviljonas. Kaip pareiškė paviljono direktorius J. Astikas, einama prie to, kad paviljono "tematika" būtų siaurinama, rodant lankytojams tik tai, kas Lietuvai yra ypatingai būdinga, kuo ji pralenkia kitas respublikas. Girdi, Lietuva švietimo srityje esanti toli pažengusi, čia esąs ir seniausias universitetas. Spaudos leidinių skaičiumi tūkstančiai gyventojų Lietuva užimanti trečią vietą pasaulyje. Esą kuo Lietuvai pasirodyti ir tekstilės, trikotažo, kailių apdirbimo srityje. Žemės ūkio srityje 1960 m. būsią apsiribota gyvulininkystės pasiekimais, siaurinant kitas "temas".

(E) **Kauno miesto telefono** abonentų skaičius būsiąs praplėstas centre iki 5.400. Žaliakalnyje būsianti pastatyta pastotis 2.000 abonentų, Šančiuose iki 1.000, Petrašiūnuose iki 600. Stoties praplėtimo projektai sudaryti Leningrado projektavimo institute. Kaune baigiami sudaryti darbo braižiniai, o kitų metų kovo mėn. prasidėsią statybos darbai.

SUDBURY

Gruodžio 12 d., šeštadienį, 7.30 val. v.

CHRIST THE KING PARAPIJOS SALĖJE BUS RODOMI

LIETUVIŲ KALBOJE FILMAI:

SKENDUOLIS — komedija,

KANADOS ir URUGVAJAUS LIETUVIAI LANKO LIETUVĄ,
(Vilnius — Kaunas — Šiauliai — Klaipėda)

ŽYDĖK JAUNYSTĖ
Spalvota — jaunimo šventė Trakuose ir Vilniuje.

Kviečiami ir visi apylinkės lietuviai.

SUDBURY Ont.

Kariuomenės šventės minėjimas, kurį suruošė veiklioji apyl. valdyba, įvyko lapkričio 28 d., ukraniečių salėje. Susirinkimą atidarė pirm. Jonas Lukšys. Aktualią ir turiningą paskaitą skaitė L. Kasperiūnas, labai vaizdžiai palietęs mūsų išeivijos skaudžią žaizdą — greitą nutautėjimą. Tylos minute buvo pagerbti žuvusieji kariai ir sugiedotas Lietuvos himnas. Šokiams grojo geras orkestras ir veikė lietuviškas bufetas. Parengimas praėjo labai pakilusioje šeimyniškoje nuotaikoje. Dalyvavo daug senųjų ir naujųjų ateivių ir svečių net iš Elliot Lake, North Bay ir St. Charles. Valdyba reiškia nuoširdžią padėką visiems prisidėjusiems prie parengimo.

Lietuviškos pamaldos, po ilgų vasaros remontų, dabar laikomos vėl didžiojoj parapijos salėj, kuri yra viena iš gražiausių ir moderniausių Sudburio salių, ir jau nesiderino su senu altoriumi ir apiblukusiais papuošalais. Vl. Kriaučeliūnas padarė naują altorių nemokamai, o Irena Račinskienė ėmėsi iniciatyvos viską išpuošti. Jai daugiausiai talkininkavo M. Kriaučeliūnienė ir M. Glizickienė. G. Lumbienė įtaisė ir papuošė naujais šilkais altoriaus šėtrelę, Vl. ir B. Skvereckai papuošė Marijos stovylą, vienas viengungis, kuris nori būti nežinomas, įtaisė priešaltorių, o J. Venclovaitis pasirūpino altoriaus papuošimu gėlėmis. Visų kitų sudėtinėmis aukomis įtaisytas naujas gražus altoriaus fonas.

Kostas Ramonas susituokė su Marija Fuhsy. Moterystės ryšį palaimino kun. A. Sabas. Per Mišias giedojo solistė. Altorius skendėjo gėlėse ir šviesose. Tuoj po Mišių jaunieji padėjo gėlių prie Marijos altoriaus. Tai buvo tikrai pirmos klasės sutuoktuvės iškilmingumo atžvilgiu. Po to buvo jaukios vaišės nuosavuose jaunojo namuose, kur dalyvavo gražus būrelis artimųjų draugų iš Sudburio ir Ramonai, Morkūnai, Jomantai iš North Bay.

Martynas Kupris susituokė su Izabele Desrocheres.

Jonas ir Irena Račinskai atšventė savo 20 metų vedybinio gyvenimo sukaktį. Dalyvavo gausus būrelis artimiausių draugų iš Sudburio ir iš Larchwood. Svečiai gražiai pasveikino sukaktuvininkus ir sugiedojo Ilgiausių metų. Vaišės praėjo labai gražioje ir nuoširdžioje šeimyniškoje nuotaikoje.

Pas J. M. Kriaučeliūnus lankėsi dr. O. J. Pūdymaitis iš Halifakso ir B. Baltrušaitienė iš North Bay.

Pas Z. J. Labuckus lankėsi A. L. Arčikoniai ir P. Dambrauskas iš Elliot Lake.

M. Zakarevičius, sužeistas automobilio susidūrime, dar guli INCO Copper Cliff ligoninėje, bet netrukus išeis.

Vienas mūsų tautietis, buvęs daugely JAV ir Kanados vietų, nusivylęs Amerikos kultūra ir atitrūkimu nuo gamtos, kur maistas denatūruotas ir užbalzamuotas, ir kaikur net vanduo fluoriduotas, ruošiasi keliauti į Hondurą, kur projektuojama naujoji Lietuva. **Sudburiškis.**

AGENTŪRA "GINTARAS"
(K. KUDUKIS)
LONDON, ONTARIO
1702 Whitehall Drive. Tel. GL. 1-0821

Įvairūs siuntiniai ir vaistai į Lietuvą ir kitus kraštus. Čia gaunamos visokios lietuviškos knygos, vadovėliai ir atvirutės. Parduodami įvairūs vokiški radio aparatai ir patefonai. Philco firmos televizijos aparatai.

Žymiai žemesnės kainos kaip kitur.

Darbo valandos: nuo pirmadienio iki penktadienio nuo 4 val. po pietų, šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 val. ryto.

APSILDO TORONTĄ JAU VIRŠ 90 METŲ

KURO ALYVA – ANGLYS

Paskambinkite dėl:
KURO ALYVOS — MELYNųJŲ ANGLIŲ
ALYVOS "BURNERIŲ" — APŠILDYMO KROSNIŲ
24 valandų alyvos krosnių apatarnavimas savo klijentams

THE ELIAS ROGERS COMPANY LIMITED

2221 Yonge Street HU 1-2221

HAMILTON, Ont.

BENDRUOMENĖS ŽINIOS

Apyl. visuotinis susirinkimas įvyko lapkričio 29 d. VAV parapijos salėje. Dalyvavo 57 nariai (pr. metais — 58). Pirmininkavo Navickas, sekretoriavo G. Skripkutė. Valdybos vardu pranešimą padarė pirm. J. Varanavičius, pailiustravęs veiklą statistiniais duomenimis. Valdyba visą savo energiją ir sumanumą sukaupė į VI KLD organizavimą, prieš tai dar surengdama Motinos dienos ir Baisiojo Birželio minėjimus. Per devynius veiklos mėnesius valdyba ir LD org. komitetas turėjo 22 posėdžius. Buvo išsiųsta raštų valdybos einamaisiais reikalais 142 ir LD reikalais 539. Gauta raštų valdybos einamaisiais reikalais 61 ir LD reikalais 247. Pajamų gauta $10.158 ir išlaidų turėta $7.879,07. Iš ateities darbų pirmininkas priminė, kad gruodžio 31 d. Royal Connaught Hotel, Normandie salėje, yra rengiamas Naujų Metų sutikimas ir vasario 14 d. numatomas Nepriklausomybės šventės minėjimas.

Šalpos Fondo pranešimą padarė pirm. J. Giedraitis, Tautos Fondo — A. Vainauskas ir Vasario 16 gimnazijai remti komisijos — St. Bakšys. Revizijos komisijos aktus perskaitė J. Stonkus, kurie buvo priimti be pataisų.

Gyvos diskusijos kilo dėl LD pelno paskirstymo, nurodant, kad kaikurios organizacijos liko nuskriaustos, negaudamos pašalpos. V-bos pirm. paaiškino, kad nė viena vietos organizacija nesikreipė į LD org. k-tą dėl pelno paskirstymo ir komitetui nebuvo žinoma, kokios paramos jos reikalingos. Skirstant pelną buvo atsižvelgta į organizacijų paramą LD rengiant. Be to, kasoje palikta iš LD pelno $500, kuriuos valdyba numato išskirstyti organizacijoms, reikalingoms paramos. Karštai buvo diskutuotas literatūros premijos paskyrimas ir kaikurie nariai siekė pravesti nutarimą panaikinti šią premiją, nežiūrint v-bos pirm. įspėjimo, kad susirinkimas nėra kompetetingas keisti LD org. k-to nutarimus. Diskusijos buvo baigtos daugumos balsavimu nutraukti beprasmius ginčus ir kaikurių organizacijų atstovų prašymu skirti joms paramą iš likusių šventės pinigų.

Baigiantis kadencijai dabartinė valdyba atsistatydino ir buvo išrinkta rinkimų komisija naujų organų rinkimams pravesti. Į komisiją išrinkta: A. Pilipavičienė 33 balsais, I. Varnas 30, P. Sakalas 29, St. Bakšys 29 ir J. Giedraitis 27.

Susirinkimo pirmininkui pasiūlius priimta ir pareikšta padėka dabartinei apylinkės valdybai už atliktus darbus.

Naujų Metų sutikimas įvyks gruodžio 31 d. Royal Connaught Hotel, Normandien salėje. Šokiams gros sustiprintas Bennie Ferie orkestras. Šokių pradžia 8 val. vak. ir pabaiga 2 val. ryto. Atsižvelgiant į augštą salės nuomą, šiais metais bilietų kaina nustatyta po $3.50, o studentams po $1.50. **J. V.**

Hamiltono evangelikams. Išganytojo liuteronių bažnyčioje, Main St. E. ir Wexford gatvių kampas gruodžio 13 d., 5.30 val. p.p. bus laikomos bendros adventinės pamaldos lietuviams evangelikams. Pamaldas laikys kunigai Petras Dagys iš Niujorko ir Leonas Kostizenas iš Toronto.

Prašome kuo skaitlingiausiai daylvauti. **Kun. L. Kostizenas.**

SPAUDOS KIOSKE galima gauti įvairių lietuviškų kalėdinių sveikinimų, taip pat lietuviškų plokštelių įdainuotų sol. A. Dičiūtės ir St. Citvaro.

Geriausia Kalėdų dovana — tai lietuviška knyga. Įvairių knygų rasite spaudos kioske. Ypač vertinga ir graži knyga — "Gražioji Lietuva", kaina $3. Taip pat kita įdomi knyga, tai "Dramblio kojos", kaina tik $1. Kioskas atidarytas tik po 11 val. pamaldų.

KAUKIŲ BALIŲ - ŠOKIUS, paskutinius prieš gavėnią, 1960 m. vasario 27 d. ruošia Hamiltono at-kai. Tam yra gauta didelė ir graži salė. Prašom kaukes jau iš anksto ruošti, kad šis balius būtų įdomus ir įvairus kaukėmis. Geriausios kaukės bus premijuotos. **J. P.**

HLN naujais nariais su $100 įnašu įstojo Vladas ir Janina Bernotai, Urbonavičius Stasys ir dar vienas hamiltonietis, kuris prašė jo pavardės spaudoje neskelbti. Viso gauta $300. Ypatingai didelė padėka St. Urbonavičiui, kuris vienas tedirbdamas ir išlaikydamas 6 asmenų šeimą (augina 4 vaikus, kurių jaunuiausiam 2 m. ir vyriausiai dukrelei 7 m.), rado galimybę išskirti šimtinę didžiajam mūsų kolonijos lietuviškam darbui. **Sk. St.**

Kipro Bielinio "Atsiminimai—Penktieji metai" 592 psl., kieti viršeliai $6, jau išėjo iš spaudos. Hamiltone knygą galima gauti pas platintoją Kostą Lukoševičių — 30 Ontario Ave.

Taip pat dar galima gauti prof. Stepono Kairio-Kaminsko atsiminimus "Lietuva budo", 416 psl., kieti viršeliai $5.50, ir Kipro Bielinio atsiminimus "Dienojant", 464 psl., kieti viršeliai $6. Prašau skambinti JA. 2-5827. Knygos bus atneštos į namus.

Gyveną provincijoje ir norį įsigyti tas įdomias knygas, gali atsiųsti mano vardu money orderį ir knygos bus pasiųstos už tą pačią kainą. **K. Lukoševičius.**

Padėka

Praėjus Hamiltono ateitininkų dešimtmečio šventei, kuopos valdyba širdingai dėkoja kun. dr. J. Tadarauskui už pravedimą iškilmingų pamaldų šventės proga ir už visokeriopą paramą rengiant šią šventę. Nuoširdi padėka muz. kun. B. Jurkšui ir chorui už giedojimą šv. Mišių metu. Gili padėka kun. V. Dabušiui už atvykimą į mūsų šventę, iškilmingų pamaldų atlaikymą ir gražų, turiningą šventei pritaikytą pamokslą.

Nuoširdi padėka p. J. Matulioniui už dalyvavimą šventėje ir pasakytą kalbą pietų metu. Taip pat širdingai esame dėkingi dr. A. Šapokai, kaip krikšto tėvui mūsų kuopos vėliavos.

Gili padėka išpildžiusiems šeštadienio programą: baleto šokėjai M. Pusdešrytei, pianistei V. Staniūtei, akordeonistams V. Beniušiui ir G. Prunskiui. Nuoširdi padėka padėjusiems šeštadienio vakaro parengime: pp. K. Mikšiui, V. Geležiniui, Vl. Sasnauskui, A. Bugailiškiui, V. Domeikai ir kitiems. Taip pat dėkojame p. O. Šukaitienei už pagaminimą pietų ir p. O. Bakaitienei už pasiuvimą vėliavos.

Dėkojame visiems kuopos nariams, moksl. at-kams, jaunučiams ir visiems kitiems, kurie vienokiu ar kitokiu būdu prisidėjo prie šios šventės pasisekimo. Padėka sveikinusiems mus žodžiu ar raštu dešimtmečio proga. Gili ir nuoširdi padėka visiems!

Kuopos valdyba.

WINDSOR, Ont.

Graži iškeltas Lietuvos vardas. Lapkričio 21 d. moderniausiame Windsoro viešbutyje Elmwoode įvyko tarptautinis sąbuvimas ir koncertas. Dalyvavo 16 tautinių grupių. Svečių tarpe buvo miesto burmistras, didžiųjų įmonių ir įstaigų viršininkai, nemažai svečių buvo iš kaimyninio Detroito. LB valdybos vardu dalyvavo ir stud. Eleonora Čiuprinskaitė, scenoje pasirodžiusi su gražiais tautiniais drabužiais, neilgame savo pranešime susirinkusiems apie 700 dalyvių priminė skambias lietuvių dainas, gražią Lietuvos gamtą, jos auksą - gintarą, seną Lietuvos istoriją ir baigė šiais žodžiais: ". . . . mūsų tautos graži ir didinga praeitis duoda mums jėgų irnoro dirbti, kad Lietuva ir vėl keltųsi iš žiaurios dabarties priespaudos naujam nepriklausomam gyvenimui".

Windsoro Lietuvių Choras, vad. J. Sodaičio, lapkričio 21 d. turėjo savo kavutę ir pasitarimą pp. Badikonių patalpose. Choras savo repertuare turinemaža naujų dainų, dėlto numatyta sausio mėn. suruošti choro vakarą, programos paįvairinimui pakviečiant solistę iš kitur. Vakarienę paruošė choristės E. Puidienė, B. Kozulienė ir A. Eidukienė, o Labatt's alaus kompanija atsiuntė saov gaminių.

MODERNIŠKĄ MOTERŲ GROŽIO SALIONĄ atidarė lietuvaitė Marta Rudzinskaitė Windsoro mieste — 230 Wyandotte St. East. Darbo valandos 9-6 vak. Tel. CL. 6-8539 arba CL. 4-8200.

M. Rudzinskaitė yra baigusi Londono Hairdressing Basic School ir Mrs. Virginia Ferral Hairdressing and Styling Beauty Academy Detroite, Mich. Gera proga moterims ir mergytėms. Kainos prieinamos.

WINNIPEG, Man.

Bendruomenės metinis susirinkimas šaukiamas gruodžio 13 d., tuojau po pamaldų, parapijos salėje. Darbotvarkėje numatyta ir 1960 m. naujos valdybos rinkimai. **Valdyba.**

Lietuvi,

Savo varganų tremties dienų bėgyje suraskime nors valandėlę laiko. Susibėkim į vieną krūvą, išsirinkime naujiems metams apylinkės valdybą.

Tegu ji mums patarnauja, tegu ji žadina mūsų tarpe gestančią lietuvišką meilę savam kraštui. Tegu ji rengia minėjimus, vakarus, tegu ji karts nuo karto sušaukia mus pasidalinti bendrais tremties vargais, tėviškės ilgesiu ir bendrais rūpesčiais. Ne paslaptis, kad susibėgę vėl atrandame bendrą kalbą ir aštriau prisimename savo vargstančią Lietuvą bei joje kovojančius mūsų brolius lietuvius. Tad, mielas broli, ateik, ateik, ateik nors į metinį susirinkimą. Nesibijok, čia nereikės pinigo. Nereiks nė vieno cento. Pagaliau nereikės pirkti nė lietuviškos knygos, nereikės prenumeruotis nė lietuviško laikraščio, kurių mes jau pradėjome bijotis. Tą viską atidėsime tolimesniam laikui . . .

— O vistik, juk atbus dar kada, žiauriojo komunizmo iškankinta Lietuva, neveltui ji tiek daug iškentėjo . . . **K. S.**

Kariuomenės šventę Winnipego lietuvių kolonija iškilmingai paminėjo lapkričio 21 d. Minėjimą suruošė apyl. v-ba, jį atidarė apyl. v-bos pirm. M. Januška. Apibudinęs kovas dėl nepriklausomybės, programai pravesti pakvietė v-bos sekr. K. Strikaitį.

Dienai pritaikytą paskaitą skaitė Kr. Tarybos narys Pr. Matulionis. Trumpais žodžiais apibudinęs dienos reikšmę, prelegentas iškėlė klausimą: "Ar ši diena neturėtų būti minima kartu su Motinos dienos minėjimu? Nes kaip tik tokią dieną daugelis Lietuvos sūnų yra paguldę savo galvas kovose dėl Lietuvos laisvės . . ." Po to pakvietė susirinkusius atsistoti vienos minutės tylai, pagerbti žuvusių už savo tėvynės laisvę.

Toliau sveikinimo žodį tarė savanoris kūrėjas P. Liaukevičius, išsamiai apibudinęs savanorių - kūrėjų kovas 1918-19 m., ir latvių atstovas Blazmanis.

Meninėj programoj Br. Mališauskas, dar visai mažiukas, akordeonu pagroja maršą, šeštad. mokyklos mergaitės, puikiai paruoštos mokyt. G. Galminienės, pašoko "Noriu miego", p-lė Pranevičiūtė išpildė vieną muzikos dalykėlį. Po jos scenoj pasirode dr. Povilas Vytė, kuriam dar nepradėjus dainuoti publika sukėlė ovacijas. Jis išpildė; Madona Mobile — Rigoletto, palydimą audringomis ovacijomis. Po jo šeštad. mokyklos berniukai ir mergaitės pašoka "Rugelius", taip pat mokyt. Galminienės paruoštą. Mažyčių šokiai publikai labai patiko. J. Demereckas pasakė eilėrašti "Audros". Pabaigai dr. Vytė ir inž. Stepulionis padainavo duetą "Karys sargyboje". Dainininkai buvo palydėti gausiais plojimais ir reikalavimais pakartoti, bet . . .

Minėjimas užbaigiamas Tautos himnu. Po minėjimo sekė šokiai.

Tenka išreikšti nuoširdžią padėką v-bos vicepirm. Marijai Januškienei, kuri pasirūpino tokiais gražiais solistais ir įdėjo daug triūso vakarą ruošiant, mokyt. Galminienei už vaikučių paruošimą tautiniams šokiams, solistams, kurie savo gražiais balsais sužavėjo publiką ir visiems, kurie vienokiu ar kitokiu būdu prisidėjo prie parengimo. Minėjimas ir vakaras stebėtinai puikiai pasisekė. Prie įėjimo stovėjo Tautos Fondo atstovas Mečys Šarauskas ir palaikė tvarką. Parengimas B-nei atnešė pelno $57,04. **Kstr.**

Winnipego latvių bendruomenė atšventė savo nepriklausomybės šventę lapkričio 18 d. Iš lietuvių B-nės atstovais buvo pirm. M. Januška ir sekr. K. Strikaitis. Sveikinimo žodį tarė M. Januška. Minėjimas praėjo pakilioje nuotaikoje. **K. S.**

WELLAND, Ont.

Padėka

Nuoširdžiai dėkojame už suruoštą mums 25 metų vedybų sukakties proga staigmeną - pokylį ir už gražias dovanas:

pp. A. V. Karaliams, S. J. Sinkams, mieliems vaikams Nijolei ir Vasariui, pp. Z. J. Stravinskams, B. K. Čepaičiams, B. Čepaičiui, A. Čepaičiui, J. Bersėnui, A. Baneliui, R. Sinkui, O. V. Juodišiams, B. B. Simonaičiams, K. B. Žutautams, A. Žutautui, D. Kutkui, P. J. Nekrošiams, J. Radvilams, H. Ronas, Mrs. White, Mrs. Agelis, A. Stankevičiui, J. Paužuoliui, J. B. Luomanams, R. Whiteworth, R. Gadbois, J. Samas, K. Sungailai, J. Mašauskui, J. Pauriui, J. Čibinskui, M. Urbšiui ir Betty, P. J. Butkams, B. Jackevičiams, V. Vitauskams, M. Šidlauskienei, O. Staškevičienei, Ramanauskams, O. M. Kuzavams, J. Skudučiams, A. Šileikiams, K. Jordan, K. Žukauskui, B. Račkauskui, B. Andriušiui, M. Steigienei, D. G. Skaisčiams, J. Racevičiams, P. Daliniui, A. A. Leparskams, Baliukams, A. M. Čepukams, N. A. Naikams, P. Naiduškevičiui, K. Stankevičiui, K. A. Smolskiams.

Už sveikinimus telegramomis: pp. I. Simonaičiams, S. V. Urbonams, A. A. Leparskams, E. A. Juškams ir P. Daliniui. P. J. Sinkui už svekinimus Wellando Bendruomenės vardu ir asmeniškai. Ir visiems, kurie kuo nors prisidėjo prie staigmenos suruošimo esame dėkingi. **E. ir P. Bersėnai.**

A. LIUDŽIUS, B.L.
VIEŠASIS NOTARAS
(Notary Public)
Advokatas iš Lietuvos.

Visi notariniai reikalai ir teisiniai patarnavimai, morgičiai.

20 KING ST. E., HAMILTON
Telefonai:
Įstaigos JA. 7-5575
Namų FU. 3-8928

Taupyk ir skolinkis bankelyje "Talka"

Išduodamos paskolos iki $3.000, morgičių paskolos iš 7% iki 50% turto vertės. Indėliai, paskolos ir nario gyvybė apdrausta.

DARBO DIENOS: antradieniais ir penktadieniais 6 - 8 val. vakaro, Minden Building, 20 King St. E., notaro A. Liudžiaus įstaigoje II augšte, tel. JA. 7-5575. Sekmadieniais 12-2 val. p.p., parapijos bibliotekoje, 58 Dundurn St. N.

Susirašinėjimo adresas: 15 Homewood Ave., Hamilton, Ont.

Lietuviai pasaulyje

JA Valstybės

Am. LB Tarybos prezidiumas sudarė komisiją LB įstatams peržiūrėti. Į ją įeina LB Tarybos nariai: J. Šlepetys, Alg. Landsbergis, D. Penikas, A. Devenienė ir C. Valdybos atstovas.

Kun. dr. St. Valiušaitis yra nukeltas į italų parapiją Brooklyn, N.Y.

J. Bachunui, kuris lapkričio 26 d. išvyko į Pietų Ameriką, Am. LB Centro Valdyba davė įgaliojimus jai atstovauti — sveikinti, informuoti ir informuotis.

Bolic Degasis, lietuvis teisėjas Nashua, NH, lapkričio 14 d. mirė nuo širdies smūgio teismo posėdžio metu, palaidotas lapkričio 18 d. iš šv. Kazimiero lietuvių parapijos bažnyčios.

Vytautas Bieliajus po plaučių operacijos sveiksta vienoje Colorado sanatorijoje.

Gyd. Domas Giedraitis išlaikė Illinois valstybės egzaminus gydytojo praktika verstis.

1948-1953 m. jis su žmona dantų gyd. Elena Kalinauskaite gyveno Kolumbijoje, Bogotoje.

Vokietija

Antanas Klevinskas, 44 metų amžiaus, dirbo Bamberge prie metalo laužo presavimo aparato. Kaž kokiu būdu su galva pateko po veikiančiu presu. Kai atbėgo kitas darbininkas, nieko jau negalėjo pagelbėti. 20 centnerių presas sutriuškino jam galvą. Paliko našlė ir septyni našlaičiai nuo pusės iki 15 metų. Laidotuvėse dalyvavo netik apylinkės lietuviai ir artimiausi darbovietės bendradarbiai, bet ir gausus skaičius vietos visuomenės. Vietos laikraščiai, aprašydami šiurpų įvykį, išreiškė visos visuomenės nuoširdžią užuojautą nelaimingai lietuvių šeimai.

(E) **Hamburge tragiškai žuvo jaunas lietuvis** — E. Tadžius, 23 m., suvažinėtas sunkvežimio. Jis buvo vienas iš tų, kurie neseniai iš Lietuvos persikėlė į Vakarus.

Gustavas Vaitkūnaitis mirė vėžio liga Memingene. Jis buvo pareigingas bendruomenės narys, uolus "Darnos" choro dainininkas. Lietuvoje jis buvo karinio orkestro muzikantas, nepriklausomybės kovų dalyvis. Paliko našlę dideliame rūpesty ir tremties varge.

Balys Balčiūnas, Bocholto apylinkės narys, mirė šiemet. Buvo gimęs Šiaulių mieste, 1918 m. Tai antras lietuvio kapas Bocholte. Paliko žmoną ir keturių metų dukrelę, o Lietuvoje — motiną.

Hamburgas. Hamburgo lietuviai lapkričio 22 d. surengė Lietuvos Kariuomenės šventės minėjimą, kur paskaitą apie kariuomenę skaitė ats. maj. J. Černius. Jaunimas pasirodė su deklamacijomis, dainomis. Pažymėtina, kad čia pradėjo mokslą Vargo mokykla, kuri veikia kiekvieną penktadienį "Haus der Begegnung" patalpose.

Memingenas. Memingene jau kelinti metai veikia Liet. karių veteranų "Ramovės" skyrius, kuriam vadovauja ats. kpt. Juozas Kairionis. Šis skyrius kasmet pamini Liet. Kariuomenės šventę. Taip pat čia nuolat vaikai mokomi Vargo mokykloje, kuriai vadovauja muz. M. Budriūnas. Jis daug energijos ir laiko paaukoja "Darnos" chorui, kuris yra vienintelis Vokietijoje.

D. Britanija

(E) **DBLS naujon valdybon** pirmininku išrinktas Stp. Nenortas, I vicep. J. Vilčinskas, II vicep. J. Lūža, ižd. V. Strimas, sekr. A. Pranskūnas, nariu finansiniams reikalams J. Bendorius, nariu organizaciniams reikalams S. Kasparas. Tarybon išrinkti: pirm. S. Kuzminskas, vicep. kun. A. Kazlauskas, sekr. K. Klegeris, nariais dr. K. Valteris, P. Bulaitis, V. Ignaitis, K. Deveikis. Rev. kom.: A. Jeloveckas, P. Duoba ir Petrauskas.

Suvažiavimas įvyko Londone lapkričio 14-15 d.d. 23 atstovai atstovavo 19 skyrių su 650 narių. Atstovus ilgesne kalba sveikino Lietuvos pasiuntinybės Londone patarėjas V. Balickas.

Po pirm. Vilčinsko plataus pranešimo apie pereitų metų veiklą buvo gyvos diskusijos, kurios aiškintasi, kaip ateityje dirbti ir tvarkytis.

Ispanija

Vysk. Ant. Urbšys, Liepojos vyskupas, lietuvis, dabar gyvenąs Barcelonoj, Ispanijoj, lapkričio 29 d. sulaukė 80 m. amžiaus.

ST. CATHARINES, Ont.

B-nės rinkimams praėjus. St. Catharines apyl. valdybos rinkimai vyko labai sunkiai. Prieš rinkimus buvo spaudoje rašyta, kad rinkimuose reikia dalyvauti ir t.t. Susirinkimas įvyko tuojau po pamaldų, toje pačioje koplyčioje. Tačiau, pamaldoms pasibaigus žmonės ėmė skirstytis namo. Pirmininkui prašant pasilikti susirinkime, teko išgirsti neteisingų užgaulių. Vienas teigė, girdi, nebuvo spaudoje paskelbtas susirinkimas. Pirmininkas gi sakė, kad šios dienos susirinkimas buvo paskelbtas "Neprikl. Lietuvoje" ir 'Tėviškės Žiburiuose", tačiau neįtikino, ir reikšdamas protestą tautietis išvyko į namus.

Kad buvusi apyl. v-ba liktų teisi, tai dar kartą pranešam, kad St. Catharines b-nės valdybos rinkimai, kurie vyko lapkričio 8 d. buvo paskelbti Kanados leituvių laikraščiuose — "TŽ" 1959. IX. 17 d. Nr. 38, pusl. 4, ir "NL" 1959. IX. 16 d., 2 pusl.

Nieko nepadarysi, B-nės darbas nėra pelningas, bet kiekvienam lietuviui reikia atlikti savo pareigą, bet yra skaudu būti neteisingai šmeižiamam. Panašūs pasisakymai atbaido nuo bendruomenės ir yra labai sunku sudaryti apyl. valdybą.

J. Šarapnickas
Buvęs apyl. v-bos pirm.

KLB St. Catharines apylinkė šalpos reikalams aukojo:

$8 A. Valtinbergas;
$6 J. Šarapnickas;
Po $5 J. Girevičius, J. Kulainis;
$3 J. Dilys;
Po $2 J. Alonderis, K. Bogužas, P. Dauginas, J. Dainora, P. Meškauskas, J. Mockevičius, Z. Jokubonis, Ig. Šajauka, St. Šetkus, K. Stundžia, P. Šukys;
Po $1 J. Ališauskas, A. Balevičius, J. Čeporius, K. Galdikas, H. Giliūnas, M. Gverzdienė, K. Jesevičius, K. Jonušas, V. Jonušas, A. Jovaišas, J. Langa, Tėv. B. Mikalauskas, A. Panumis, V. Platakis, M. Sauka, A. Svažas, A. Staugaitis, J. Skeivelas, V. Satkus, L. Ulbinas, St. Vaitkus, A. Viniautas, J. Vyšniauskas, J. Žemaitis.

Pagal aukų lapą aukotojai savo aukas paskyrė: Vasario 16 gimnazijai $19, seneliams ir ligoniams Vokietijoje $21, Suvalkų trikampio lietuviams $10, Sibiro leituviams $15, karo invalidams $8. Viso $73.

Surinktus pinigus Šalpos Fondo valdyba pasiuntė Centrui, Šalpos Fondo iždininkui O. Indrelienei Toronte.

Pažymėtina, kad A. Valtinbergas yra latvių tautybės, bet lietuviams sušelpti aukojo stambiausią sumą.

Šalpos Fondo valdyba.

NIAGAROS PUSIASALIS

Kalakutų šaudymas įvyks gruodžio 19 d. nuo 12 val. dienos V. Bieliūno ūkyje — R.R. 1 Welland, Ont., — tradicinis, iš 12 cal. medžioklinių ir 22 cal. sportinių šautuvų. Maloniai kviečiame visus apylinkės tautiečius ir tautietes skaitlingai šiame sporte dalyvauti. Kas neturi šautuvo galės gauti vietoje, nes šautuvai ir šoviniai rungtynių dalyviams bus duodami šaudymo vietoje.

Norint daugiau informacijų prašome kreiptis į sporto vadovą J. Skeivelą, 4 Garnet St., St. Catharines, Ont., tel. MU. 4-1919.

"Ramovės" skyriaus valdyba.

Padėka

1959 m. lapkričio 23-osios dienos Kariuomenės šventės minėjimas susidėjo iš Pr. Saladžiaus paskaitos, TL Choro 'Varpas" koncerto ir pamaldų už žuvusius karius dėl Lietuvos laisvės. Pamaldas laikė kun. Tarcizijus Garbukas, OFM, ir nepaprastai gražų, tai dienai pritaikintą pamokslą pasakė. Norisi pažymėti, kad kun. T. G. yra neseniai atvykęs iš St. Catharines iš Italijos, kupinas europitiškos dvasios ir malonus leituviškai sielai dvasios vadovas, už ką ramovėnai reiškia pagarbą.

Pr. Saladžiui gili padėka už atvykimą į niagariečių ruošiamą Kariuomenės šventę su paskaita, kuri sudarė minėjimo dalyviams rimties valandėlę.

Buvusiam Klaipėdos krašto komendantui p. Liormanui, už iš gyvenimo papasakotus prisiminimus, nuoširdžiai dėkojame. TLCh. "Varpas", muzikui St. Gailevičiui ir solistui Bigauskui už išpildymą taip gražių lietuviškai širdžiai malonaus koncerto nuoširdžiai dėkojame. Jo garsai pasiliks ilgai skambėti ausyse vaikų Lietuvos . . .

Taipgi dėkojame bufeto darbuotojams ponams: Pilgrimams, Grigams, Ališauskienei, p-lėms Piliponytei, Bąsytei, Grigaitei ir Bogušytei, ponams Juozui Grigui, Bušauskui, J. Kavolėliui, V. Bieliūnui ir Janušoniams už pasidarbavimą loterijoje, taipgi loterijos aukotojams. V. ir J. Alonderiams už rūpestį svečius priimant. Visiems kitiems vienokiu ar kitokiu būdu prisidėjusiems prie minėjimo ruošimo. Gili padėka visiems minėjimo dalyviams už rengėjų darbo įvertinimą ir skaitlingai dalyvavimą minėjime.

"Ramovės" skyriaus valdyba.

Sault Ste. Marie, Ont.

Prieškalėdinis susikaupimas įvyks gruodžio 16-17 d.d. Blessed Sacrament bažnyčioje Cathcart St. Trečiadienį, gruodžio 16 d., 8 val. vak. vakarinės pamaldos, pamokslėlis ir išpažintys; gruodžio 17 d. 8 val. ryto išpažintys ir šv. Mišios. Maloniai kviečiu visus Sault Ste. Marie ir apylinkės lietuvius dalyvauti susikaupime ir tuo būdu tinkamai pasiruošti Kalėdų šventes sutikti.

Kun. Ant. Sabas.

JAUNIMO RAŠINIŲ KONKURSO VAISIAI

"TŽ" dešimtmečio proga skelbto jaunimo rašinių konkurso laimėtojai jau buvo paskelbti. Dabar spausdiname premijomis apdovanotųjų straipsnius. Ta proga dar keletas bendrų pastabų apie tą konkursą.

Konkursas, kurio mecenatas buvo kun. dr. J. Prunskis, paskyrės tam $100, buvo skelbiamas norint pabandyti bent kiek išjudinti jaunimą, paskinti jį dalyvauti lietuviškoje spaudoje su savomis idėjomis. Ir temos buvo parinktos tokios, kokios nūdienio mūsų jaunimo dažnai diskutuojamos savuose sambūriuose, paliečiamos taip pat jaunimo raštuose.

Konkurso skelbimo laikas gal nebuvo palankus, nes jau užslinkus vasaros atostogoms, o rašinių prisiuntimo terminą teko nustatyti netrukus po mokslo metų pradžios, tačiau visdėlto buvo prisiųsti 7 rašiniai — 4 iš JAV, 2 iš Vokietijos ir 1 iš Kanados. Sprendėjų komisija premijas paskirstė šitaip: I Jūrai N. Gailiušytei, II Onutei Ališytei ir III Rytei Ligijai Spingytei.

Jos visos, pasirodo, spaudoje jau ne naujokės.

Jūra N. Gailiušytė, 18 m., yra Notre Dame kolegijos Clevelande studentė, kur turi dvi stipendijas. Pereitą vasarą baigė muzikos mokyklą, piano klasę, yra skautė ir ateitininkė, Čiurlionio ansamblio ir Vaidilos teatro narė, Lituanus žurnalui remti komiteto narė, 5 metus šoko taut. šokių grupėje "Grandinėlė". Spaudoje reikštis pradėjo nuo "Eglutės" tebūdama 11 metų. Jau keli metai rašo į "Draugą", "Darbininką", "Lietuvių Dienas", "Ateitį", rašo beletristiką, įvairius straipsnius ir korespondencijas. Gimnazijoje redagavo mokyklos laikraštį. Du metus iš eilės Jūra dalyvavo moksleivių ateitininkų konkursuose ir laimėjo I ir II vietas. Taip pat yra laimėjusi premijas dailaus skaitymo ir deklamavimo konkursuose. Dabar ji yra "Draugo" skyriaus "Akademinės prošvaistės" redakcinio kolektyvo narė.

Onutė Ališytė, 22 m., yra Cicero gyventoja, Čikagos literatūros būrelio narė, lanko dramos mokyklą. Jos novelių buvo išspausdinta "Ateity" ir "Drauge".

Rytė Ligija Spingytė, 18 m., gyvenanti Pittsburghe, šiemet pradėjusi lankyti universitetą. Š.m. gegužės mėnesį ji laimėjo Pennsylvanijos veteranų skelbtą konkursą tema "What Constitutes an Ideal Citizen". Už tą rašinį ji gavo stipendiją, įgalinusią ją lankyti universitetą. Dovaną jai buvo įteikta specialiame veteranų susirinkime, o be to, ji buvo pristatydinta veteranų konvencijai. Visa tai rado plataus atgarsio vietos bei veteranų spaudoje. Juo maloniau, kad Rytė, pasisakydama už piliečio stropų dalyvavimą demokratinės valstybės gyvenime, diktatūrinių kraštų šeimos nelaimes pavaizdavo savo šeimos pavyzdžiu, tuo būdu išryškindama ir Lietuvos skaudų likimą.

"TŽ" redakcija sveigina jaunąsias spaudos darbininkes, o jų rašinius spausdina skaitytojų, ypač jaunimo dėmesiui.

Kokią reikšmę teikiu religijai savo ir tautos gyvenime?

JŪRA N. GAILIUŠYTĖ
(Srovė)

Religija žmogaus gyvenime turi labai svarbią reikšmę, nes žmogus visus savo darbus ir idėjas turi pagrįsti religija. Religija turi tokią pat reikšmę mano bei tautos gyvenime. Bet prieš nagrinėjant religijos reikšmę mano ir tautos gyvenime, susipažinkime kas yra religija.

Religija yra žmogaus santykis su Dievu. Dievas ir žmogus yra religijai reikalingi ir abu asmeniniai. Kam Dievas neasmeninis, tam jokio santykio su šitokiu "dievu" negali būti, nes asmuo santykiauja tik su asmeniu, bet ne su daiktu. Religija yra žmoniškoji ir dieviškoji būtis (? Red.). Religija pasireiškia ištikimu Dievo įsakymų vykdymu. Ir dėl šių pasireiškimų religija yra gyvenimas, o ne vien žinojimas. Religinis gyvenimas daro žmogų Dievui malonų, ir žmogus tada gali siekti amžinosios laimės danguje.

Gyvenimo viršūnėje stovi religija, į kurią turi stiebtis visos kitos gyvenimo sritys, nenustodamos tačiau savo specialių tikslų. Kai ši tiesa yra imama praktinio nusistatymo pagrindan, tada galima sakyti, kad aš bręstu ir tauta bręsta į katalikišką inteligentiją.

I.

Pirmutinis vaidmuo, kurį religija turi mano gyvenime, yra suformavimas **mano pasaulėžiūros**. Aš savo vyresniame amžiuje pradedu susidaryti nuomones apie daugelį dalykų, ir mano pasaulėžiūra man nesąmoningai formuojasi. Religija yra gairės, arba centrinis branduolys, kuris ir padeda tai mano pasaulėžiūrai susiformuoti. Katalikiška pasaulėžiūra pasižymi gyvenimu, gyvenimiškumu. Žmogus, suaugęs su katalikiška pasaulėžiūra, gali būti naudingas Dievui, šeimai ir tautai. Aš susiformavusi tokią pasaulėžiūrą, išaugsiu stipriu individu, nebūsiu blaškoma gyvenimo į visas puses ir kiekvienai gyvenime iškilusiai problemai aš rasiu tinkamą sprendimą.

Kadangi religija išplaukia iš žmogaus ir jo prigimties, ji yra žmogui natūrali. Religija yra kažkas išgyvenamo, atjaučiamo, sąmoningo. Visa šitai nelieka be įtakos mano pasaulėžiūros susiformavime.

II.

Religija praplečia žmogaus akiratį ir **pagilina jo žinojimą**. Intelektualiniu atžvilgiu religija suteikia man protinį pasitenkinimą. Religija reikalauja realybės pajutimo, proto disciplinos, sistemos ir metodo. Moksliniame pasaulyje religija vis labiau auga. Dieviškasis apsireiškimas praplečia bei pagilina akiratį atskleisdamas naujus horizontus. Aš randu Senajame ir Naujajame Testamentuose atsakymus į klausimus, į kuriuos mano protas atsakymo neranda arba kur mano protas negali visai aiškiai su tikrumu atsakyti. Aš jau nesiblaškau nežinojime ar abejojime dėl pagrindinių gyvenimo tikslų bei uždavinių. Iš Bažnyčios istorijos aš turiu daug naudos suprasti kultūros raidą. Teologai įrodo daugumą Katalikų Bažnyčios tiesų protiniai — vadovaudamiesi logika. Ir kas, jeigu ne logika suteikia pasitenkinimo protui. Šis protinis religijos elementas man duoda progos savo protą lavinti geram galvojimui, kuris labai svarbus mano būsimame gyvenime.

III.

Religija iškelia kaip žmogaus, tai ir mano **vertę, didybę ir mano laisvę**. Religija pabrėžia, kad Dievas žmogų sukūrė iš nieko ir išleido į pasaulį, kaip savo vaiką, dieviškosios prigimties dalininku. Žmogus yra sukurtas pagal Dievo paveikslą ir panašumą, todėl jis yra ypatingas kūrinys, skirtas amžinai laimei. Todėl žmogus stovi augščiau viso šio pasaulio ir jį valdo. Žmogus turi savo tikslą ir negali tapti kieno nors įrankiu. Štai kur religija gina mano, kaip žmogaus, vertę, kilnumą, didybę ir mano laisvę.

IV.

Kiekvienas žmogus yra paskirtas **siekti vieno tikslo**. Religija yra jam priemonė pasiekti tą tikslą. Tas tikslas yra žmogaus pomirtiniame gyvenime nueiti pas Dievą. Vedama religijos tiesų, su K. Bažnyčios pagalba, aš siekiu savo tikslo žinodama, kad, jeigu gyvensiu religingai, aš jį pasieksiu. Tada mano gyvenimas yra pilnesnis, nes jis turi apčiuopiamą tikslą ir misiją bei stengiasi tuos tikslus pasiekti ir išpildyti.

Lydima Kūrėjo apvaizdos akių, aš žinau, kad visos mano pastangos susilauks atlyginimo ateinančiame gyvenime.

V.

Kiekvienas žmogus šiame materialiniame pasauly turi svarbių problemų, tai yra **dorumo išlaikymas** ir ugdymas. Religija labai stiprina dorą, ir todėl aš, norėdama išlikti dora, vadovaujuosi religija. Kur religija gilesnė, ten ir dora augštesnė. Žmogus iš prigimties turi kaikurias tendencijas. Jeigu šios tendencijos nesuvaldomos, tai žmogus krenta į nuodėmę. Bet, jeigu jis vadovaujasi religija ir K. Bažnyčios įsakymais, jis lieka doru. Ypatingai šiais moderniais laikais yra pastebima nedorumas visur. Šis turi įtaką man ir kitiems, ir todėl, norėdama išlikti dora, aš turiu savo religiją gerai pažinti ir ja vadovautis. Tokiu būdu religija ugdo mano charakterį, jausmus ir švelnina mano egoizmą.

VI.

Religija duoda progos praktikuoti **labdarybę ir gerus darbus**, kaip ligonių lankymas ir kt. Pasaulyje matome, kiek daug yra vargo ir skurdo. O kiek nelaimių ištinka žmogų gyvenimo kelyje. Daug šių vargų gi kenčia dėl kitų žmonių piktumo. Dievas leidžia šiam piktui reikštis, kad būtų proga parodyti savo gerumą. Ir todėl Kristus skelbė artimo meilės įstatymą, kad žmogus gerais darbais padėtų savo artimui. Mano gyvenime taip pat spindi ta artimo meilė, jeigu aš padedu artimiesiems. Gerus darbus vykdyti galima visada ir visur. Tad šis religijos aspektas leidžia man gyventi pilnesnį gyvenimą, pašvęsti Dievui ir artimui.

VII.

Religija padeda man **stiprinti savo valią**. Brendimo laikotarpyje jaunam žmogui sunku atsispirti "modernioms" idėjoms ir gyventi tikro inteligento kataliko gyvenimą. Iš visų pusių jis yra daužomas įvairiais mokslais, neapdairumais, apgavystėmis. Šiose kasdieninėse situacijose man religija yra nepamainomas ginklas. Jeigu jauno žmogaus religija gyva jo gyvenime ir jei jis vadovaujasi tos religijos skelbėjos K. Bažnyčios mokslu ir įsakymais, jam ji padės atsispirti prieš netikėtumus ir padaryti taisyklingus nusistatymus ir nutarimus. Jaunas žmogus jaučiasi tikras, kad religijoje daugelis jo problemų gaus protingus atsakymus ir dėl to aš jais vadovaujuosi savo veiksmuose.

VIII.

Religija mano gyvenime reiškia **dvasinį gerbūvį**. Savo tikslui pasiekti tikime, kad reikia vadovautis krikščioniškąja religija. O ta religija reikalauja, kad mes laikytume Dievo ir Bažnyčios įsakymus. Už jų išpildymą Dievas jiems apmoka dangumi, ir čia gyvenime savo malonėmis. Jeigu mes gyvensime Dievo malonėje, mes pasieksime savo tikslą. Šios malonės ir reiškia dvasinį gerbūvį, nes mes žinome, kad tada Šventoji Trejybė gyvena mūsų sielose ir mums teikia daug gėrio ir ramybės. Šios malonės yra gaunamos už mūsų gerus darbus, maldas, aukas. Tos malonės taip pat yra įsigyjamos dėlto, kad mes visi, kurie esame Dievo malonėje, **priklausome Dievo mistiniam kūnui. Tad religija kelia mano** sielą prie Dievo ir veda ją į amžinąjį tikslą, kuris yra jo gyvenimo priežastis.

IX.

Jeigu kiekvienas ir kiekviena lietuvė ir lietuvis supras, kas yra religija ir duos atitinkamą reikšmę jai savo gyvenime, tada tautos kultūra ir tauta pasiekia labai augštą lygį savo darbuose ir kultūroje. Ci tauta susideda iš tautiečių. Jeigu tautiečiai lietuviai visi bus religingi, tada ir tauta bus tokia pat. Dabartiniu laiku kiek daug yra rietenų politikos srityje. Tačiau atsiminti reikia, kad politika be Dievo yra tiktai politika, bet ne teisingumas: "Išvaryk Dievą — tai išvarysi teisingumą" — pasakė šv. popiežius Pijus X, tuo pačiu reikalaudamas, kad "tautos grįžtų ir gerbtų dieviškąją didybę ir suverenumą".

Lietuvos tauta dabar yra už geležinės uždangos, ojos visi vaikai išblaškyti po visą pasaulį. Ir kas, jeigu ne religija suburia tautą ir palaiko ją vieningą. Tik reikią paimti už pavyzdį žydų tautą, kuri dėl to tokia vieninga, kad jos religija yra viena. Lietuviai turi būtinai religija pagrįsti visą savo gyvenimą, kadangi dabar jie turi nenustoti vilties ir laukti Lietuvos laisvės aušros. Lietuvos vyskupų laiške šitaip sakoma: "Ne tik pavienio asmens, bet ir visos tautos gyvenimas turi remtis Dievu; kiekvienas tautos žygis turi gauti pirma Dievo palaiminimą".

Matome, koki svarbų vaidmenį atlieka religija ne vien mano — žmogaus — gyvenime, bet ir tautos gyvenime. Ji yra žmogaus ir tautos kelrodis, kuris veda juos per visą jų gyvenimą. Religija žmogui stovi pačioj viršūnėj, į kurią jis kreipia visas gyvenimo idėjas ir darbus, pasiaukodamas mokslu bei tikėjimu. Religija žmogui turi būti gyvenimas. Religija duoda žmogui suprasti, kad jis visokiuose laimėjimuose ar krizėse turi atsiminti ir nusilenkti tikrovei, kad žmogus ir tauta negali išsiversti be Dievo, kuris sukūrė žmones ir juos augina amžinajam gyvenimui.

Ką man duoda lietuviška spauda

ONUTĖ ALIŠYTĖ
(Tėviškės Dukra)

Atsisėdus nagrinėti šią temą, į galvą atėjo prieš kelis metus JA Valstybių vienoje mokykloje girdėti žodžiai, jog spauda yra viena iš didžiųjų pasaulio galybių: ji yra ta ašis, kuri suka žmonių ar tautų gyvenimo kryptį, kuri formuoja jų sąmonę. Todėl, su nemažu malonumu, čia noriu išsakyti tuos jausmus, kuriuos jau seniai jaučiu spaudai.

Spaudos reikšmė yra įsisąmoninta ne tik šio krašto ar kitų tautų žmonių tarpe, bet ji yra giliai įaugusi ir į lietuvių dvasią. Čia galima pailliustruoti kad ir pavyzdžiu, jog lietuviai driso išeiti su aiškiu šūkiu — Laukinis žmogus laikraščių neskaito! Žinoma, laikraščiai tėra tik viena spaudos srities dalis, tačiau dabar mes, be abejo, čia prijungtume knygas ar kitus spaudinius, nes visi jie atlieka vienodai svarbią misiją. Dabar paskelbtieji spaudos mėnesiai, įvairūs laikraščių vajai taip pat sako, kad ir išeivijoje pagarba lietuviškai spaudai vis dar yra gyva.

Prieš porą metų mes minėjome lietuviškosios knygos, o kartu ir mūsų spaudos, 400 metų sukaktį. Mes prisimindme Martyno Mažvydo kuklų leidinėlį — "Catechismusa prasty Szadei", kuris buvo kertiniu akmeniu, ant kurio vėliau buvo dedamos tolimesnės mūsų spaudos rūmo plytos. Su tuo įvykiu mūsų tautos kultūriniame gyvenime prasidėjo naujas, reikšmingas laikotarpis. Mūsų tautai į rankas buvo įduotas galingas kultūrinės pažangos įrankis, kurio pagalba ji ne tik pajėgė išsaugoti savo senąsias kultūros vertybes, bet taip pat susikūrė naują ir tokiu būdu atsistojo petys petin greta kitų kultūringų kraštų.

Kad lietuviškas spausdintas žodis yra tikrai reikšmingas ginklas, liudija faktas, jog caristinė rusų vyriausybė, norėdama lietuvių tautą surusinti, 1865 metais lietuviams uždraudė vartoti lietuviškas raides. Tačiau visa lietuvių tauta ryžtingai pasipriešino šiam okupantų barbariškam veiksmui ir neatlaidžiai kovojo dėl savos spaudos tol, kol ji 1904 metais vėl buvo sugrąžinta. Nemaža lietuvių paklojo gyvybes, kad jų vaikai ar kiti tautiečiai galėtų skaityti lietuvišką spaudą. Lietuvė motina, prie ratelio mokiusi vaiką lietuviškų raidžių, liks amžiams lietuviško rašto simbolin ir iš atminties neišblėstančiu vaizdu.

Pagal paskutinius iš tėvynės ateinančius pranešimus, tie patys rusai, tik šį kartą vadovaujami ne caro, bet komunistinio diktatoriaus, vėl planuoja įvesti okupuotoje Lietuvoje rusišką raidyną ir tokiu būdu dar labiau surusinti šiaip turiniu jau gana okupantų valiai pajungta tenykštę spauda. Tačiau nesinori tikėti, jog nors ir nelaisvėje gyvenantieji lietuviai greitai ir pilnai paklustų grobikų valiai, nes daugumos Lietuvoje likusiųjų tautiečių dvasia, kiek tenka girdėti iš tikrų šaltinių, dar yra labai lietuviška.

Turint galvoje visus augščiau iškeltus faktus — lietuvių spaudos užgimimą bei jos sunku kelią, mums prieš akis ji atsistoja kaip šviesus lietuviškosios kovos žibintas. Juk ir šiandien laisvojo pasaulio lietuvių spauda yra bemaž vienintelė galinga priemonė, kurios pagalba mes galime ginti kenčiančios Lietuvos teises ir ryžtingai kovoti dėl jos laisvės. Negana to, spaudoje mes galime įamžinti lietuvių tautos kančias ir išlaikyti jau sukurtas bei dabar kuriamas vertybes ateinančioms kartoms.

Man asmeniškai lietuviška spauda irgi daug duoda. Neskaitant jau augščiau minėtų bendrųjų jos teigiamų bruožų, man laikraščiai padeda sužinoti apie mūsų tautiečių veiklą įvairiose pasaulio šalyse, apie jų kovą dėl Lietuvos, o knygos — nušviečia toli pasilikusios tėvynės gamtos grožį, jos gyventojų buities iškarpas ir panašius dalykus. Taip pat didesnioji lietuviškosios spaudos dalis mane moko, kaip reikia mylėti bei garbinti pasaulio Sutvėrėją, be kurio nebūtų nė lietuvių tautos, o tuo pačiu ir spaudos.

Sunku yra suminėti visa tai, ką man teikia lietuviška spauda. Nesuklysiu teigdama, kad ji yra bemaž vienintelė "kaltininkė" mano išlikimo lietuviu šeimos nare ir jos liūdnų bei linksmų momentų dalininke. Ir iš tiesų nėra širdžiai mielesnio jausmo, kaip galėjimas būti dalininku gimtosios žemės rūpesčių bei prisidėjimas prie jos troškimo būti laisva.

Todėl neperdėsiu sakydama, kad man lietuviška spauda atsistoja greta svetimojo krašto duonos. Gal dėl to ir ta duona čia pasidaro skanesnė, o kartu ir dangus ne toks liūdnas bei išsiblaškęs.

Kokios mano pareigos Lietuvai ir gyvenamam kraštui

LIGIJA SPINGYTĖ
(Aušrinė)

Kiekvienas žmogus, ar turtingas, ar pavargėlis, turi tam tikrų teisių ir pareigų, kurios jam, kaipo visuomenės nariui, yra privalomos. Vysk. K. Paltarokas.

Gyvenant Amerikoje, šiame įvairių tautybių krašte, man kaip lietuvaitei augant ir brestant tarp nelietuvių yra pavojaus nutautėti. Praleidžiant didesnę dalį dienos su šio krašto jaunimu - studentais ir nesant progos vartoti lietuvių kalbos, man lengva ją pamiršti. Bet kadangi mano gyslose teka lietuviškas kraujas, o kai išgirstu Lietuvos vardą, man suvirpa širdis, aš žinau, kad turiu išlikti ištikima Lietuvai. Aš turiu ugdyti savyje lietuviškasias jėgas, kad laikui atėjus sudėčiau jas ant tėvynės aukuro. O juk laikas greitai bėga, po metų, kitų, reikės išeiti į platųjį pasaulį, į žmones, ir jeigu iš namų neišsinešiu su savim to brangaus turto — tos gyvos lietuvybės ugnies, kas man ją svetur beduos? Be jos aš nebūčiau verta lietuvės vardo. Visvien kur gyvenčiau, kur bebūčiau likimo nublokšta, aš turiu atminti šiuos kilnius Vaižganto žodžius: "Aš mylėjau ir myliu Lietuvą, nes tai mano tėvynė, mano gyvybė, mano džiaugsmas ir pasididžiavimas". O kad įrodžius savo meilę tėvynei, aš įsipareigoju štai ką: visų pirma turiu atminti Vl. Putvio žodžius: "Kokios bus lietuvaitės, tokios bus būsimos kartos motinos, toks bus jaunimas, tokia bus visa tauta". Tad atmindama garbingą ir didvyrišką Lietuvos praeitį, aš statau sau kaipo pavyzdį lietuvę motiną, kada ji spaudos draudimo laikais vaikus prie ratelio verpdama mokė lietuviško rašto, skiepino jų širdyse tą didžią tėvynės meilę, meilę Dievui ir artimui. Juk tik dėka mūsų brangios motinos nenuilstamų pasiaukojimų, mūsų tauta išliko gyva. Todėl aš turiu su pagarba, kur tiktai galima, iškelti Lietuvos vardą ir visa, kas lietuviška, ką brangino ir gerbė mūsų protėviai, seneliai ir tėvai.

Ypatingai svetimtaučius turėčiau supažindinti su mūsų kultūra, tradicijomis, lietuvių garsia praeitimi, jos dabartinėm kančiom, kurias ji kenčia prispausta biaurios komunizmo letenos.

Aš turiu prisižadėti atsispirti įvairiems nutautėjimo gundymams, pasiryžti siekti aukščiausio mokslo savo ir tėvynės labui, nes noriu ir privalau laisvę atgavusiai Lietuvai nešti ir savo dalį, tapdama jai visokeriopai naudinga.

Mano šventa pareiga yra iki širdies išlaikyti savo tėvų kalbą ir su pagarba prisiminti jos žuvusius didvyrius ir partizanus. Nes juk ir mūsų didysis poetas Maironis pasakė: "Ginkime kalbą, žemę, jos būdą, stokim į kovą kaip milžinai . . .". O patapti tuo milžinu, aš turiu nesigėdinti kalbėti lietuviškai draugų tarpe, remti ir dalyvauti lietuviškose organizacijose bei parengimuose, skaityti geras lietuviškas knygas ir neužmiršti, kad ant mano ir visos priaugančios lietuviškos kartos pečių gulį mūsų tautos ateitis.

Bendraudama su šio krašto studentija, aš privalau savo doru elgesiu, darbštumu mokslo, tvarkingu gyvenimu būti pavyzdžiu šio krašto žmonėms, o ypač jaunimui.

Aš turiu tapti šios demokratiškos tautos lojali ir dar[illegible] pilietė, laikytis jos įstatymų bei santvarkos, dirbti jos gė[illegible] jos nuskriaustiesiems, ku[illegible] galiu, žodžiu ar veiksmu padėti.

Aš turiu nesmerkti jos papročių, nors gal kaikada kas ir prieštarautų mano ir bendrai lietuvių skoniui.

Studentų tarpe aš turiu būti paprasta ir kukli, dalintis jų sumanymais bei idėjomis, o tuo pačiu laiku atminti, jog esu lietuvė ir atstovauju lietuvių tautą.

Aš turiu būti religinga ir visa širdimi pasitikėti Dievu. Melsti Jo pagalbos savo sunkiose valandose, melstis už kenčiančią Lietuvą ir melstis už persekiojamus tautiečius. Tikėjimas yra gyvenimo jėga, o "Jaunimas be Dievo, tai sugedęs vaisius", sako vysk. K. Paltarokas.

Tad su Augščiausiojo pagalba, klausant savo sąžinės ir pareigos balso, aš pasižadu žengti krikščiškojo gyvenimo keliu, skirdama savo jėgas Lietuvos laisvei, jos gėriui, jos klestėjimui.

A. Škėmos "Žvakidė" scenoje

Lapkričio 29 d. Toronto "Sietyno" dramos sambūris pastatė Prisikėlimo parapijos salėje Antano Škėmos "Žvakidę". Režisavo Romas Vaštokas, o roles išpildė: Agotos — D. Meilutė, Liucijos — Ž. Nalivaikaitė, Adomo — S. Ramanauskas, Kosto — K. Manglicas, Antano — V. Rukšys ir klebono — R. Vaštokas. Režisorius ir didžioji dalis aktorių yra naujosios "Sietyno" jėgos, jau susipažinę su pirmaisiais vaidybos pradmenimis universitete dramos mėgėjų būrelyje. Veikalo pastatymas, naudojant minimumą dekoracijų ir aktorių minties perdavimas įrašytoje juostoje, žiūrovams buvo neįprastas ir naujoviškas. Deja, nuolatos varstomos salės durys, stumdomos kėdės, vaikų bėgiojimas trukdė žiūrovams sekti vaidinimo eigą. Be to, kaikurių aktorių nepakankamai ryški tarsena, bloga salės akustika ir, palyginant su salės erdve, tyloki dialogai, ypač esantiems salės galę žiūrovams, buvo kliūtimis filosofiniam turiniui tinkamai suprasti.

"Žvakidei" 1955 m. buvo paskirta "Darbininko" dramos premija. Veikalo forma, dramatiniu efektu, problematikos naujumu ir bendrai estetine verte yra vienas iš geresniųjų išeivijoje pasirodžiusių dramos veikalų. Ypač laiko dvasios ir problemų artumu ir universalumu "Žvakidė" prilygsta pasauliniams dramos veikalams.

Autorius veikale sprendžia laisvės, mirties ir nusižeminimo problemas, pateikdamas realų, grubų, kupiną neapykantos ir kontrastų pasaulį, kurio centru yra žmogus. Pastarojo tragedija išsivysto dualistinėje kovoje su savimi ir su aplinka, perduotoje vizijų, konkrečios ir psichologinės tikrovės besikeičiančiose situacijose.

Pagirndinis veikėjas Kostas yra Jean-Paul Sartre egzistencializmo auklėtinis, išpažistas tik penkiais pajūčiais apčiuopiamą ir logika apsprendžiamą realybę. Už jos, jo supratimu, tėra tuštuma, tamsybė. Atmetus dievybės egzistavimą, telieka žmogus. Tokiu būdu jis yra vienas su didele atsakomybe. Jis neturi kam priekaištauti dėl pasekmių, ko atsiprašyti suklydęs ar kebliose situacijose kuo pasiremti. Žmogus tėra savo veiksmų turinys, laisvas, be pagalbos ir priespaudos betikslėje visatoje. Jo didžioji atsakomybės problematika prasideda nuo pat pirmojo jo veiksmo — tikslo pasirinkimo, kuris automatiškai nusprendžia tolimesnius veiksmus ir jų išdavas. Pasirinkimas visuomet yra geras, nes, žinodamas aplinkybes, renkasi tik gėrį. Jis renkasi sau, todėl tik jis vienas žino, kas jam naudinga ir gera. Vienintelis jo kelrodis ir stiprybės šaltinis yra logiškas protavimas.

Nuo pat vaikystės Kostas neapkenčia švelnumo ir nuolankumo, kuriuos jis mato brolyje Antane. Jie, jo supratimu, yra priešingi pilnosios laisvės atsiekimui, nustelbia pasiryžima ir silpnina ištvermę. Todėl lyriškos sielos ir švelnaus charakterio brolis Kosto pasirenkamas savo pagrindiniu tikslu — sunaikinimui. Sadistišku šaltumu naikina įduodamas policijai tuos, kurie myli Antaną. Jųjų tarpe — savo brolį Joną ir dėdę kleboną. Tačiau Kostas susiduria su nenumatytomis kliūtimis — jo dvasinę ramybę drumsčia neišaiškinamas nerimas, dažnai net nustelbiąs jo dievybe tapusią logika. Darnumo vidinei ramybei jis ieško muzikoje, valandų valandas grodamas vargonais Bacho Toccata in C major, kurioje esą sujungtas švelnumas ir skausmas; pirmasis ugdąs panieką, antrasis — pasipriešinimą. Šių aspektų dėka jis tikisi įgauti jėgų ir drąsos tikslui atsiekti. Ypatingą reikšmę Kostui priduodąs, o

(Nukelta į 8 psl.)

Visi mašinų remonto darbai lietuviams atliekami pigiau, lietuviškame
WALLY'S GARAGE
Sav. VL. TARVYDAS
5 Robert St., Toronto (prie Spadina-College)
Automatiškos transmisijos ir visi kiti taisymų darbai atliekami sąžiningai ir visas darbas garantuotas.
TEL. NAMUOSE: RO. 3-2445. TEL. DARBE: WA. 1-9541.

Vaistai Lietuvon!
IŠGELBĖKITE GYVYBES, PASIUSKITE SAVO GIMINĖMS IR DRAUGAMS VAISTŲ
Rašykite, telefonuokite ar atvykite pas mus. Visa informacija kaip
WALTMAN'S Patikima Vaistinė
1147 DUNDAS ST. W., Ossington kampas prie Lietuvių Namų
TELEFONAS LE. 6-2135

HIGH PARK ACCORDION STUDIO
SALANTI, HOHNER, KENT akordeonai, vargonai, armonikos, gitaros, smuikai. Europinės muzikinės knygos. Tobula pataisymų tarnyba. Sumažintos kainos, lengvos išsimokėjimo sąlygos be palūkanų. AKORDEONO PAMOKOS, NEMOKAMAI paskolinami instrumentai. NEMOKAMOS pamokos mūsų akordeonų orkestre.
2062 DUNDAS ST. W., prie Howard Park Ave. Tel. LE. 2-4391

VYRIŠKŲ IR MOTERIŠKŲ RŪBŲ siuvėjas
A. Beresnevičius
Visiems sezonams didžiausias pasirinkimas angliškų medžiagų. Augščiausios klasės darbas. Žemos kainos.
1299 DUNDAS ST. WEST, TORONTO
Telefonas LE. 1-1432
buto tel. LE. 1-4704

PADAROMI
minkšti baldai
pagal užsakymus ir aptraukiami seni labai pigia kaina. Darbas garantuotas.
Telefonas WA. 2-7981

Elektros - Electronic
Technikas
ANTANAS ČEPONIS
Visi elektros įrengimai ir pataisymai atliekami greitai ir garantuotai
Tel. LE. 3-1080
44 GWYNNE AVE., TORONTO

Pigiausi
SIUNTINIAI
į Lietuvą
PRAMONĖS GAMINIAI — MAISTAS — VAISTAI
Siuntiniai pristatomi per 3-4 sav.
Janique Trading Co. Ltd.
835 QUEEN ST. W., TORONTO
TEL. EM. 4-4025

A. P. GARAŽAS
1539 DUNDAS ST. W.
(prie Dufferin)
Visų rūšių mechaninis automobilių remontas. Spec. Fordomatic - Hydromatic transmisijos.
Sav. ANTANAS PASKEVIČIUS
Telefonas LE. 5-9120

Žiburiai, žiburėliai...

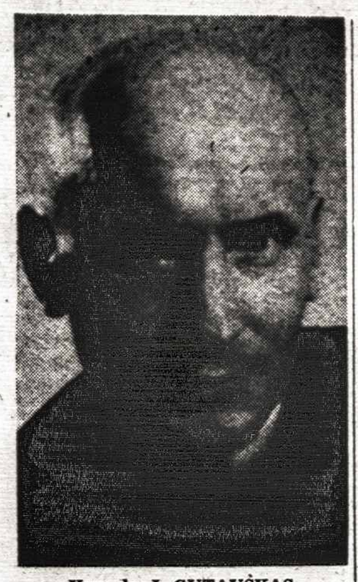

Kun. dr. J. GUTAUŠKAS
vienas iš "TŽ" organizatorių, KLKK D-jos visų valdybų narys ir nuolatinis bendradarbis.

Ilgos ir tamsios naktys Advente ir žiemos metu Lietuvoje. Negreit pasibaigia naktis ir užteka saulė. Ir poetas Maironis skundžiasi, sakydamas: "Taip prailgo naktis, nematyti aušros".

Sniegas, tamsa ir šalti ūžaujantys vėjai. Ir nakties gludumoje vienišas keleivis. Nežino jis, nei kur eiti, nei į kurią pusę pasukti, kad nepaklystų, kad tikrojo kelio nepamestų. Ir klausosi jis, ar neišgirs šunelio lojimo, ir žiūri į nakties tamsą, ar nepamatys kur spingsint kokio žiburėlio, kokio šviesaus taškelio nakties tamsybėje. Ir nudžiunga keleivio širdis, kai sušvinta tolimas žiburėlis, kai pasigirsta šunelio lojimas ar žmonių balsai. Tada jam atrodo, kad ir naktis nebėra taip tamsi ir vienatvė ne tokia slogi. Jis artėja prie šiltos pastogės, kurioje gaus globą ir pagalbą.

Kaip Advento ar žiemos naktis mūsų dalia. Mažai joje šviesių pragiedrulių, daug sūtemų ir kryžkelių. Sunki ji pasilikusiųjų tėvynėje, nelengva ir iš jos pasitraukusiųjų. Naujoji žemė, nors ji būtų ir geriausia, visados yra pamotė — šalta ji naujajam šeimos nariui, nes ir jis jai svetimas savo kalba, savo papročiais, savo visu gyvenimo būdu. Ateivis tai lyg paukštis atskridęs iš svetimo lizdo, keleivis, atsibastęs iš tolimo krašto, medis, persodintas iš kito sodo. Ir mums tenka būti tokiais paukščiais be savo lizdų, našlaičiais be motinos - tėvynės, medžiais persodintais į svetimą sodą.

Kiekviena pradžia yra sunki. Nepaprastai yra sunkūs ir naujųjų ateivių pirmieji metai naujame krašte. Jų būseną galima išreikšti poeto žodžiais: "Ilgesys tik begalinis, nerimas tik vienas". Nei kalbos mokėjimo, nei darbo, nei sutaupyto cento, nei savos pastogės.

Kai žiūri į praeitį, į dešimties ar daugiau metų nueitąjį kelią, tai turi pripažinti: mūsų įsikūrimas šitame krašte nebuvo naktis be žiburių, žiburėlių, kietas darbas be laimėjimų. Šiandieną Kanados lietuviai stovi tvirčiau naujojoje žemėje, žvelgia drąsiau į ateities dienų vieškelį, negu tai darė prieš dešimtmetį. Jie geriau organizuoti, tvirtesni ekonomiškai, labiau pasitikį savo jėgomis: turi savo parapijas, savąją organizuotą bendruomenę, daugybę įvairių draugijų, ekonominių įstaigų, savąsias vargo mokyklas, savąją spaudą ir t.t.

Dėkinga širdimi prisimena nakties keleivis kiekvieną žiburėlį, nušviečiantį jam kelią, kiekvieną ištiestą ranką, teikiančią vienokią ar kitokią pagalbą. Vienas tokių šviesių žiburių Kanados lietuvių gyvenime buvo ir yra "Tėviškės Žiburiai". Jų atsiradimas buvo vienas didžiųjų Kanados lietuvių katalikų laimėjimų. Jie atliko ir tikime atliks gerosios spaudos — gerojo spaudinto, lietuviško žodžio reikšmingą misiją.

Tegu jie šaukia išsisklaidžiusius plačiame pasaulyje brolius, seseris lietuvius į bendro darbo būrį, visados pasiliekant didžiųjų idealų — Dievo ir Tėvynės — tarnyboje.

Tegu jie gina ir puoselėja šventąjį tėvų palikimą — mūsų gyvenimo būdą, mūsų religines ir tautines tradicijas, papročius, mūsų kalbą ir kultūrą, kartu pabrėžiant lojalumą naujai tėvynei — Kanadai.

Tegu jie mums primena mūsų pareigas šituo sunkiausiu mūsų tautai ir tėvynei metu, kovojant už jų gyvybę ir laisvę.

Švieskite ir spindėkite mieliej "Tėviškės Žiburiai", nes esame reikalingi jūsų šviesos kelyje į numylėtą Tėvų žemę.

Kūrybinio entuziazmo vaisius

Mūsų išeivijos istorija turi jau nusistovėjusį kelią. Tas kelias sudėtas iš trijų tarpsnių, kurie tam tikrais laikotarpiais pasikartoja. Pasikartoja, jei yra kas tą visą istorijos ratą suka. Kai nebelieka tų, kurie suka, viskas sustoja. Toje vietoje išeivija išmiršta.

Trys pagrindiniai mūsų išeivijos kelio tarpsniai yra: kūrybinio entuziazmo laikotarpis, ginčų laikotarpis ir ramaus kūrybinio darbo laikotarpis. Tais tarpsniais jau kelintą kartą eina mūsų išeivija JAV, tais pat keliais ėjo tremtinių gyvenimas Vokietijoje, panašiai jau antrą kartą sukasi ir Kanados lietuvių istorijos ratas.

Senoji Kanados lietuvių išeivija yra turėjusi gražų kūrybinio entuziazmo laikotarpį. Tuo metu buvo sukurti trys lietuvybės išlaikymo stulpai: šv. Kazimiero parapija Montrealyje, šv. Jono Kr. parapija Toronte ir "Nepriklausomos Lietuvos" laikraštis. Po to atėjo stiprus nesutarimų laikotarpis. Pagaliau, kai naujieji ateiviai pasiekė Kanados krantus 1947 m., čia buvo jau prasidėjęs ramaus darbo laikotarpis, kur pasilikęs nedidelis skačius kietų darbininkų stengėsi išlaikyti ir išlaikė augščiau minėtus lietuvybės židinius.

Su naująja imigracija Kanados lietuvių gyvenimo ratas buvo vėl pasuktas. Vėl prasidėjo kūrybinio entuziazmo laikotarpis. Kūrėsi naujos parapijos, organizacijos, chorai, teatrai, tautinių šokių grupės ir pan. To entuziazmo banga pasiekė ir spaudą. Pradžioje visi ėmėsi palaikyti ir sustiprinti jau čia buvusį "Nepriklausomos Lietuvos" laikraštį, tačiau greit paaiškėjo, kad, didesniam lietuvių skaičiui atsiradus, sunku visiems į vieną laikraštį besutilpti. Taip atsirado naujo — antrojo laikraščio mintis. Ji atsirado anksčiau, negu prasidėjo nesusipratimai, nors negalima nuginčyti, kad nesusipratimai antrojo laikraščio atsiradimą labai pagreitino: Kas buvo to antrojo laikraščio — "Tėviškės Žiburių" idėjos bradintojai? Sunku apie tai kalbėti, pačiam visą laiką tame rate buvus. Teisybės vardan tačiau galima pasakyti, kad tų asmenų tarpe buvo (abėcėlės tvarka): P. Alšėnas, kun. Ažubalis, kun. dr. J. Gutauskas, inž. Juozapavičius, A. Rinkūnas, A. Saulis, B. Sakalas-Sakalauskas, V. Užupis ir gal dar vienas kitas. Tai nebuvo koks formalus būrelis. Atskiri asmenys susitikdavo pripuolamai ar darbovietėje (kaip kad mudu su V. Užupiu maišėme kartu vieną verdančių saldainių katilą fabrike) ir diskutuodavo.

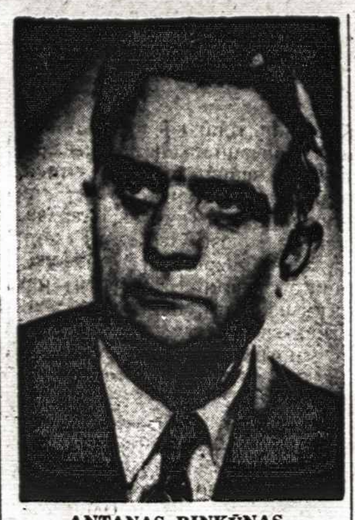

ANTANAS RINKŪNAS
vienas iš "TŽ" organizatorių ir ilgametis "Žiburių" spaudos bendrovės pirmininkas, "TŽ" bendradarbis.

Prasidėjęs stiprus ginčų laikotarpis mūsų laimei ilgai netruko. Tam buvo daug priežasčių, bet bene svarbiausia bus buvusi ta, kad bendruomeninė idėja buvo jau atėjusi ir daug ką sužavėjusi. Dar daugiau: tos idėjos niekas Kanadoje nesukompromitavo, nors tokių pastangų ir buvo daroma. Ginčų laikotarpiui besibaigiant, Toronte sušaukė pirmąjį savo suvažiavimą Kanados lietuvių Kunigų Vienybė. Suvažiavimas buvo gausus, dalyvaujant atstovui net iš Winnipego (kuriuo buvo dabartinis Prisikėlimo parapijos klebonas Tėvas Placidas, OFM). Suvažiavimo pabaigoje prieita ir prie naujojo laikraščio reikalo. Kadangi reikalas buvo jau pribrendęs, tai buvo svarstyta daugiau tik praktiškoji reikalo pusė. Buvo čia suformuota ir pagrindinė laikraščio kryptis. Tai turįs būti katalikškos - krikščioniškos minties nesunkaus turinio laikraštis, skirtas visiems lietuviams, vengiąs ginčų, bet savo veido neslepiąs po jokia kauke. Taip buvo užrašyta ir leidėjo titule: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija. Be augščiau minėtųjų asmenų, kurių tik dalis atvyko į laikraščio reikalų svarstymą suvažiavime, tą minti labai jautriai parėmė suvažiavime dalyvavęs ano meto JAV Kunigų Vienybės pirm. kun. Vasys, pats tuoj pat paaukojęs $10, pažadėjęs išrūpinti didesnę auka iš savo vadovaujamos organizacijos ir iš Amerikos LRK Federacijos. Aptartas ir redaktoriaus dr. A. Šapokos pakvietimas. Pagaliau sudaryta ir KLK Kultūros Draugijos valdyba su B. Sakalausku prieky.

Naujojo laikraščio atsiradimas Toronte buvo sutiktas su dideliu entuziazmu. Daugeliui tai buvo lyg kokia Velykų šventė. Ta šventinė nuotaika tačiau greit atslūgo, kai buvo susidurta su realia kasdienybe. Jaunąjį laikraštį užgriuvo bėdos iš visų pusių. Pirmiausia, jau po pirmojo numerio paaiškėjo, kad organizatorių apskaičiavimai laikraščio leidimo kainos buvo apie 40% per kuklūs. Numeris kaštavo beveik dvigubai, negu buvo manyta. Toliau pasirodė, kad prenumeratorių skaičius nebuvo per didelis. Pagaliau labai trūko ir bendradarbių. Ir taip visos redakcinės bėdos užgulė ant beveik vienintelio žmogaus, kuris buvo ir vienintelis apmokamas asmuo, dr. A. Šapokos. Laikraščio finansinė pusė teko pasišventėliams. Lygiai kaip jiems teko ir administracija, nes nebuvo apmokamas nė vienas administracijos pareigūnas. Darbo buvo daug, juoba turint galvoje, kad visi buvome fizinio darbo darbininkai. Laimei, mūsų būrelis tolydžio didėjo. Administratoriaus pareigas be jokio atlyginimo apie pusmetį ėjo V. Aušrotas, o vėliau J. Prakapas. Daug sunkių darbų, ypač parengimų organizavimo srityje, atliko St. Paketūra, L. Šalna, O. Jonaitienė, V. Sendžikas, V. Krikščiūnas ir eilė kitų.

Metams įpusėjus paaiškėjo, kad daugelio mūsų finansinių nelaimių priežastis yra neturėjimas savo spaustuvės. Po to buvo nutarta, žūt būt, spaustuvę suorganizuoti. Šiam darbui iš KLK Kultūros Draugijos narių tarpo sudaryta spaustuvei organizuoti komisija iš A. Rinkūno, S. Dargio ir V. Aušroto. Ilgai ieškota juridinio principo pinigams spaustuvei rinkti. Gal kokį pusmetį ginčijomės, kaip suderinti pelno nesiekiančios KLK Kult. D-jos statusą su spaustuvės statusu, nes spaustuvė yra jau šioks toks pelną nešantis verslas. Tokio vitymą suvažiavime, tą minti labai jautriai parėmė suvažiavime dalyvavęs ano meto JAV Kunigų Vienybės pirm. kun. Vasys, pats tuoj pat paaukojęs $10, pažadėjęs išrūpinti didesnę auka iš savo vadovaujamos organizacijos ir iš Amerikos LRK Federacijos. Aptartas ir redaktoriaus dr. A. Šapokos pakvietimas. Pagaliau sudaryta ir KLK Kultūros Draugijos valdyba su B. Sakalausku prieky.

Naujojo laikraščio atsiradimas Toronte buvo sutiktas su dideliu entuziazmu. Daugeliui tai buvo lyg kokia Velykų šventė. Ta šventinė nuotaika tačiau greit atslūgo, kai buvo susidurta su realia kasdienybe. Jaunąjį laikraštį užgriuvo bėdos iš visų pusių. Pirmiausia, jau po pirmojo numerio paaiškėjo, kad organizatorių apskaičiavimai laikraščio leidimo kainos buvo apie 40% per kuklūs. Numeris kaštavo beveik dvigubai, negu buvo manyta. Toliau pasirodė, kad prenumeratorių skaičius nebuvo per didelis. Pagaliau labai trūko ir bendradarbių. Ir taip visos redakcinės bėdos užgulė ant beveik vienintelio žmogaus, kuris buvo ir vienintelis apmokamas asmuo, dr. A. Šapokos. Laikraščio finansinė pusė teko pasišventėliams. Lygiai kaip jiems teko ir administracija, nes nebuvo apmokamas nė vienas administracijos pareigūnas. Darbo buvo daug, juoba turint galvoje, kad visi buvome fizinio darbo darbininkai. Laimei, mūsų būrelis tolydžio didėjo. Administratoriaus pareigas be jokio atlyginimo apie pusmetį ėjo V. Aušrotas, o vėliau J. Prakapas. Daug sunkių darbų, ypač parengimų organizavimo srityje, atliko St. Paketūra, L. Šalna, O. Jonaitienė, V. Sendžikas, V. Krikščiūnas ir eilė kitų.

Metams įpusėjus paaiškėjo, kad daugelio mūsų finansinių nelaimių priežastis yra neturėjimas savo spaustuvės. Po to buvo nutarta, žūt būt, spaustuvę suorganizuoti. Šiam darbui iš KLK Kultūros Draugijos narių tarpo sudaryta spaustuvei organizuoti komisija iš A. Rinkūno, S. Dargio ir V. Aušroto. Ilgai ieškota juridinio principo pinigams spaustuvei rinkti. Gal kokį pusmetį ginčijomės, kaip suderinti pelno nesiekiančios KLK Kult. D-jos statusą su spaustuvės statusu, nes spaustuvė yra jau šioks toks pelną nešantis verslas. Tokio vi-

LIETUVIŠKI APMĄSTYMAI

ALGIMANTAS ŠALČIUS - ALMUS
Bene produktingiausias "TŽ" bendradarbis nuo pirmųjų numerių. Gimė 1925 m. Spaudoj pradėjo rašyti tremtyje Vokietijoje. Prieš 10 m. vedė torontietę Nijolę Jagėlaitę, turi tris sūnus, gyvena Great Neck, N.Y., kur turi įsikūręs dailės galeriją.

Gražios lauktuvės

Romas Viesulas, vienas iš kūrybingiausių liet. dailininkų išeivijoj, lapkričio 26 d. "Statendam" laivu grįžo iš 14 mėnesių darbingos viešnagės Europoj ir laikinai apsistojo Great Necke, N.Y. Čia esančioj galerijoj sausio mėnesį bus išstatyta jo ataskaita iš darbymetės Europoj — paroda 'Dainos". Tai jo litografijų interpretacijos dainoms, kurias jis pats dainavo vaikystėje, o taip pat iš Gražinos Gustaitytės-Krivickienės rinkinio "Dainos".

Rinkinys susideda iš H. Nagio įžangos, 10 lietuvių liaudies dainų tekstų ir jų vertimų į anglų kalbą. Kiekviena daina turi savo litografinę interpretaciją. R. Viesulas, išspausdinęs ir išleidęs "Dainas" Paryžiuje, po to lankėsi Austrijoje, Vokietijoje, Italijoje, Šveicarijoje, Anglijoje, Ispanijoje, Portugalijoje, Maroco ir Olandijoje. Lietuvio grafiko darbus įsigijo eilė tų kraštų muzėjų. Pažymėtina, kad tris Romo Viesulo darbus: "Diena po dienos", "Vasaros daina" ir iš "Dainų" serijos "Ant kalnelio jovaras žydėjo" įsigijo Prancūzijos Bibliotheque Nationale. Būdinga, kad Viesulas visur save pristatydino kaip lietuvis. Jugoslavijoj vykusioj tarptautinėj grafikos parodoj jis buvo nurodytas taipgi lietuviu iš Amerikos. Almus Art Gallery numato artimiausioj ateity Romo Viesulo 'Dainos" parodą suruošti Detroite, Vašingtone ir tolimesnėse lietuviškose kolonijose.

Apsikeitimas vyksta?

Išeivijos svarbiausias argumentas prieš "kultūrinį santykiavimą" su lietuviais tėvynėje yra tai, kad komunistai siunčia į čia savo knygas, o iš išeivijos nieko siųsti nevalia. Tuo tarpu NY Times lapkričio 29 d. laidoj, informuodamas apie Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Federacijos trijų dienų suvažiavimą, štai ką rašo: "Federacija reprezentuoja 123 parapijas, kurioms priklauso 500.000 Amerikos lietuvių . . . Federacija siunčia Lietuvon maldaknyges, katekizmus ir dvasiškių bažnyt. drabužius.

Opozicija visad "laisvina"

Kai dabartinis JAV užr. reik. ministeris C. A. Herter vis dažniau kalba apie "suradimą bendros kalbos su sovietais" (o jo valdininkai tebeįtikinėja, kad JAV nuomonė pavergtųjų klausimu nėra pasikeitusi), tai Dean Acheson mano, kad nereikėtų anglosaksams paleisti iš rankų tokio "gero koziriaus" politiniam galybių lošime, kaip "Rytų Europa". NATO suvažiavime Vašingtone, lapkričio 19, jis savo kalboje pasitikslino: "Aš nekalbu apie išlaisvinimą; aš nekalbu apie jėgos panaudojimą, kad pakeitus Rytų Europos esančių režimų valdžią. Tačiau aš sakau, kad mes viešai turime vis paneigti tai, ko nori Mr. Chruščiovas — kad mes sutiksime su esamu Europos padalinimu ir sutiksime su sovietais, kad šis padalinimas ateity bus galutinai pripažintas". Taip kalba opozicijos politikierius, kurio "containement" — Europos padalinimo nepripažinimo politiką Mr. Dulles taip nesėkmingai bandė pozityviau išspręsti.

Gi Herterio mintis išduoda kita jo kalba — nerodanti, kad jis manytų, jog Amerikos masėms rūpėtų "išlaisvinimo kryžiaus karai": "Mūsų tauta paskutiniu laiku perdaug yra užsiėmusi mėgavimusi turtingu ir nerūpestingu gyvenimu, kol ji dar laiduoja mūsų atominė persvara. O derėtų suprasti, kad vyksta likiminė konkurencija su komunizmu, kuri reikalauja iš mūsų visų dėmesio ir energijos. Tai reikalauja, kad mūsų privatūs interesai turėtų nusilenkti visos šalies interesams. Tai reiškia, kad mūsų ūkis galėtų būti mažiau naudojamas liuksuso dalykams, kurie nėra svarbūs, o pirmoj eilėj būtų skatinama paruošti ir informuoti mūsų protus ir išlaikyti kraštą sveiką, kad laisvė galėtų būti išlaikyta". James Reston betgi komentuoja NYT, kad retorikos jau seniai nebeužtenka. Girdi, Amerikos vadai nesirūpina informuoti savo visuomenę apie jai gresiančius pavojus.

siems priimtino vieno organo ir nesuradome. Tada įsteigėme lygiagrečią organizaciją — "Žiburių" Spaudos Bendrovę. Bet ir po to labai daug pinigų mašinoms pirkti neatsirado. Po dešimties metų, berods, galima jau ir viešai pasakyti, kad linotipo nupirkimas būtų buvęs nutęstas ilgesniam laikui, jei ne kun. P. Ažubalis, kuris garantavo banko paskolą, įnešdamas savo asmeniškų pinigų $1.500.

Ir vėl prabėgo eilė metų. Per tą laiką laikraštis stipriai atsistojo ant kojų. Per tą laiką ir visas Kanados lietuvių visuomeninis gyvenimas įėjo į tretįjį laikotarpį — ramaus kūrybinio darbo. Entuziastai, kurie savo laiku buvo pasiryžę duoti savo galvą į kiekvieną laikraščio kelyje pasitaikiusią sieną, — aprimo. Nedaug tų pirmųjų mohikanų ir beliko aktyvioje laikraščio tarnyboje. Bet kas buvo padaryta — liko padaryta. Šiuo metu vargu ar bebūtų pasiryžimo antrą kartą tą daryti . . .

IŠ MAŽŲ ŽIBURĖLIŲ Į DIDELIUS ŽIBURIUS

Pradžia visuomet sunki

Prieš truputėlį daugiau kaip dešimtį metų, gal 1949 m. antroje pusėje, keletas Toronto entuziastų lietuvių, lietuviško spausdinto žodžio mylėtojų, ėmė rinktis ir posėdžiauti, tardamiesi šioje lietuvių kolonijoje pradėti leisti naują laikraštį.

Laikraščio leidimo pradžia, aišku, nelengva, netgi ir labai sunki. Svarbiausia, iš kur gauti pinigų? Be to, dar patalpų, redaktoriaus, administratoriaus klausimai ir t.t. Rinkomės ir posėdžiavome ne vieną kartą. Mūsų skaičius didėjo, o pinigai — dar kurį laiką buvo tie patys — tik $300, ir tie ne grynais, bet pasižadėjimais. Juk tai beveik neužtektų vienam numeriui.

Redaktorių medžioklė

Redaktorių kandidatūros prieš mūsų akis pradžioje buvo dvi: rašytojo P. Babicko, kuris tuomet buvo stabtelėjęs ir gyveno Toronte ir dr. A. Šapokos, tuomet gyvenusio Montrealyje. P. Babickas, dar mums beposėdžiaujant, nežymiai slysterėjo iš Toronto ir pro JAV buvo pakeliui į Lietuvos atstovybę Brazilijoje, kaip spaudos attache. Jo nebesugavom nė pasikalbėti. Nutarėm tartis su dr. A. Šapoka.

Rašėm į Montrealį su A. Rinkūnu ir vieną sudėtinį laišką (tuomet su p. Rinkūnu gyvenom viename name), ir kitą, deja, dr. A. Šapoka vis buvo nepajudinamas, neįtikinamas, kad su 3 ar 4 šimtais dolerių galima pradėti laikraštį leisti . . .

Mūsų finansinė padėtis žymiai pagerėjo (nors irgi tik popieriuje) po Kanados lietuvių kunigų suvažiavimo. Iškėlus laikraščio leidimo reikalą, kunigai pažadėjo paramos. Nuotaikos pakilo.

Maždaug apie tą patį laiką Toronte susiorganizavo ir KLK Kultūros D-ja, kuri pasiėmė naujojo laikraščio leidimo naštą. Toronto lietuvių šv. Jono Kr. parapijos klebonas, kun. P. Ažubalis, pažadėjo redakcijai, administracijai ir spaustuvės užuomazgai patalpas (nors tos patalpos pradžioje buvo tik klebonijos rūsyje).

Taigi, tain lyg ir susidarė minimalinės sąlygos laikraščiui leisti: jau buvo laikraščio leidėjas, patalpos ir šiek tiek tikresnė pinigų suma.

Rudenion, kaip kviesti svečiai, mudu su kun. dr. J. Gutausku vykom Montrealin, i kun. J. Vilkaičio 25 m. kunigystės jubiliėjaus iškilmes. Vykdami turėjom ir dar viena tikslą: žūt-būt, atsivežti į Torontą laikraščiui redaktorių dr. A. Šapoką su šeima arba — nors gauti jo galutinį sutikimą užimti redaktoriaus pareigas.

PRANYS ALŠĖNAS
vienas iš "TŽ" steigėjų entuziastų ir stropus nuolatinis bendradarbis per visą dešimtmetį.

Pasimeldę kartu su visais iškilmių dalyviais šv. Kazimiero par. bažnyčioje, išklausę garsaus pamokslininko prel. J. Balkūno pamokslo, vėliau (banketo metu) ir patys pamiklinę savo iškalbas, tardami po keletą žodžių į sukaktuvininką, ryžomės išmėginti savo laimę antrajame misijos rounde — prikalbėti ir galutinai susitarti su numatytu redaktorium.

Žinoma, šiuo tarpu jau turėjom ką geresnio būsimam redaktoriui pasakyti. Be to, mūsų pusėje buvo dargi visad rizikingas, darbštus ir energingas lietuviškos veiklos šulas prel. J. Balkūnas. Taigi, dr. Šapoka, pagaliau "kapituliavo". (Autorius neprisimena tada taip pat gyvai diskutuotų ir nuotaikas lėmusių visuomeninių ano meto problemų. Red.). Bet pagaliau visos kliūtys buvo nugalėtos. Redaktoriaus pasižadėjimą persikelti Torontan vežėmės namo.

Tiesą sakant, nors ir kažin kaip įtikinančiai kalbėjom, ir mudvieju su kun. dr. Gutausku širdys nebuvo jau taip ramios. Jas kankino klausimėlis: Kažin, ar nebankrutuosime pradėję tokį didelį darbą?"

Na, kaip ten bebūtų, netrukus redaktorius su šeima prisistatė Toorntan (apsigyveno pas inž. P. Ščepavičių). Iš anksto apsiskaičiuojąs redaktorius kartu su savimi atsivežė iš Montrealio ir linotipininką (Jis atvyko ištikrųjų kiek vėliau, bene už poros savaičių. Red.), kuris ir po šiai dienai, prabėgus ištisam dešimtmečiui, ištikimai ir gana puikiai teberenka "Tėvškės Žiburius" ir 'spaudos kipšiukų" nedaug tepadaro...

Žiburėliams sklindant iš rūsio

Ir taip buvo pradėtas darbas šv. Jono klebonijos rūsyje. Viename nedideliame, cementu gristomis grindimis kambarėlyje susitalpino "Tėviškės Žiburių" redakcija ir administracija. Beje, pirmame posėdyje, redaktoriaus pageidavimu, buvo sudarytas redakcinis kolektyvas iš penkių asmenų: Vyt. Tamulaitis, J. Kralikauskas, kun. dr. J. Gutauskas, Vyt. Kastytis ir šiuos žodžius rašąs. Laikraščio administratoriais (žinoma, be jokio atlyginimo) buvo: V. Aušrotas, paskiau J. Prakapas (pastarasis ilgiausiai). Ir taip pro žemo, drėgno ir tvankaus rūsio langučius Toronte pradėjo sklisti, nors dar pradžioj maži, lietuviškosios kultūros ir šviesos žiburėliai, kurie juo tolyn, ėjo didyn, pakol išaugo į didelius ir itin galingus lietuviškuosius Tėviškės Žiburius. Ir kur gi kitur mūsoji galybė išeivijoj, jeigu ne spausdintajam žodyje? Tėvynėn įsibrovęs okupantas nuolat cituoja šituos Žiburius ir juos keikia. Matyt, skaudžios jam yra Tėviškės Žiburių mintys ir žodžiai . . .

Dabartiniu metu "Tėviškės Žiburių" redakcija, administracija, o taip pat ir "Žiburių" spaustuvė įsikūrę visiškai patogiose patalpose.

Laikraščio vardas ir gimimo data

Beje, pradžioje buvo iškilęs klausimas: kaip naująjį laikraštį pavadinti? Tam reikalui buvo paskelbtas (tarpusavy) mažas konkursėlis, su $10 premija (pagal išgales — "sulig Jurgio ir kepurė"). Konkursą laimėjo būsimasis redaktorius dr. A. Šapoka, pasiūlęs laikraštį pavadinti "Tėviškės Žiburiais".

Pirmasis "TŽ" numeris išėjo 1949 m. gruodžio 24 d.

Nuo pat pirmųjų dienų, iki 1954 m. gegužės 24 d., talkinamas redakcinio kolektyvo, laikraštį redagavo dr. A. Šapoka. Nuo paminėtos datos jam į pagalbą atėjo antrasis redaktorius kun. dr. Pranas Gaida-Gaidamavičius. Tuomet ir redakcinis kolektyvas — "paėmė neribotų atostogų".

"TŽ" pradėjo eiti 8 pusl. ir gana didelio formato. Dabartiniu metu kasmet maždaug pusė numerių išleidžiama 8 pusl., o kita pusė — 10 ir 12 pusl.

Iš pradžių (bent trejetą metų) "Tėviškės Žiburiai" savo prenumeratoriams davė priedą: dvejis metus po kišeninį kalendorių ir vienus — A. Barono romaną "Užgesęs sniegas".

Kol visiškai tvirtai atsistojo ant "savų kojų", laikraštis turėjo gana daug sunkumų. Pirmieji numeriai buvo išleisti be lietuviškų spaudos ženklų. Daugiau kaip metus "TŽ" buvo spausdinami svetimoje spaustuvėje, o ir finansiškai — taipogi buvo nelengva verstis.

Leidėjų iniciatyva, tik 1950 m. lapkričio 23 d. įsteigta lietuviška spaudos bendrovė "Žiburiai", kuri įsigijo savą spaustuvę ir pergėmė laikraščio spausdinimą. Pradžioje buvo įsigytas gana senstelėjęs linotipas, kurio sveikata buvo nepergeriausia. Tik patyrusio rinkėjo K. Rusino dėka linotipas atlaikė netgi ligi šių dienų. Dabar gi — spaustuvėje jau stovi naujutėlaitis linotipas, o ir senasis dar tebeveikia, o spaustuvėje renkami netik "TŽ", bet ji spausdina knygas ir atlieka kitus spaudos darbus.

Su dešimtaisiais gyvavimo metais "TŽ" yra visiškai jau išryškinę savo veidą. Jie susidarė gana gražią skaitytojų šeimą, o taip pat apipynė ir savo bendradarbiais beveik visą žemės rutulį. Anot paties redaktoriaus, šis laikraštis yra pasiryžęs stovėti mūsų tautiečių religinių ir tautinių tradicijų sargyboje, džiaugdamasis galėdamas patarnauti visada ir visais atvejais visiems lietuviams.

Dievas davė dantis — duos ir duonos

Tai senas labai išmintingas lietuviškas posakis. Panašiai iš pradžių buvo ir su "TŽ" išsilaikymu. Vienok, ano posakio, paguoda ramino ir gaivino viltis laikraščio leidėjų, o taip pat ir tų, kuriems laikraščio likimas buvo arčiausia širdies.

Pradžioje, tiesa, labai nelengva buvo. Tačiau visi tie, kuriems rūpėjo naujojo laikraščio išsilaikymas, dirbom bendrai ir paskirai, kad tik davus laikraščio ėjimui "įsibėgėti". Iš pradžių ir šios eilutės rašas laikraščio reikalais rašydavo kasdien po keleta laiškų. Tai kviesdamas bendradarbiauti, tai prašydamas naująjį laikraštį užsiprenumeruoti, tai prenumeratu parinkti apylinkėj ar būti garbės prenumeratoriais, užsimokant $10 metinio mokesčio. Atsirado tokių geradarių ir lietuviškos spaudos rėmėjų nemaža. Jų pavardės visa laiką buvo skelbiamos "TŽ". Čia tik man ir šiandien dar prisimena pora nepamirštamų pavardžių, šio laikraščio bičiulių. Jie keletą metų per mane siuntė "TŽ" po $10. Tai: dr. Br. Radzivanas ir kun. A. Šeštokas. Nuoširdus ačiū jiems už tai.

Be to, ir kiti, kaip paskiri asmenys, taip ir organizacijos, gražiai talkino laikraščiui nugalėti sunkumus. Prisimintina šv. Jono Kr. Pašalpinė Draugija ir kiti organizacijiniai padaliniai. Ypatingos padėkos ir pagarbos verta KLK Moterų Draugija, kuri, tuomet nepailstančios veikėjos O. Jonaitienės vadovaujama, itin daug gelbėjo pirmuosius žingsnius žengiantiems "TŽ". Padėka ir pagarba visiems.

Kas dirbo ir tebedirba "Tėviškės Žiburiuose"

Čia norėtųsi stabtelėti ties eile pavardžių, kurie bendradarbiavo arba ir dabar tebedirba rašydami "TŽ" straipsnius, reportažus, kronikines žinias ir t.t. Jų darbas ir pastangos padėjo šiam laikraščiui išpopuliarėti ir pasidaryti visų lietuvių mielu svečiu, vistiek kuriame žemės kamputyje kas begyventų.

Žinoma, rašiusius ir rašančius visus iki vieno išvardinti būtų labai sunku, tiesiog neįmanoma, nes yra tokių, kurie pasirašinėja slapyvardžiais ar inicialais, kiti gana retai pasirodo laikraščio skiltyse, todėl ir neįsirėžė šio rašinio autoriaus atmintin. Tegul už tai jam būna atleista, nes jo padėka lies visus, nors ir mažiau prisidėjusius prie šio laikraščio bendradarbius.

Štai visa eilė laikraščiui talkinusių ir tebetalkininkaujančių bendradarbių:

JAValstybėse: Gediminas Galva, Katryna Grigaitytė, Edv. Karnėnas, Algimantas Astašaitis, A. Šalčius-Almus, Bal. Brazdžionis, Edv. Šulaitis, A. Baronas, St. Yla, A. Sušinskas, V. Alantas, J. Jakštas, A. Baranauskas, A. Gražiūnas, A. Gustaitis, J. Karys, M. Vaitkus, A. Vaičiulaitis, dr. A. Musteikis, dr. J. Januškevičius, Dr. Dambriūnas, dr. K. Sruoga, N. Mazalaitė, V. Širvydas, B. Mikalauskas, S. Kaributas, A. Pauliukonis, Pr. Pauliukonis ir kt.

Brazilijoje buvo ir tebėra itin puikios ir nuoširdžios "TŽ" talkininkės — rašytoja K. Pažėraitė ir pedagogė Halina Didžiulytė - Mošinskienė.

Iš Argentinos gana daug talkindavo, dabar persikėlęs į Čikagą, V. Veselauskas. Iš Australijos parašydavo Br. Zumeris ir kt.

Iš Europos "TŽ" gauna medžiagos iš ELI ir ELTOS agentūrų bei iš keleto asmenų — prof. dr. Z.Ivinskio, dr.K.Valterio, M.Musteikio ir rašančių slapyvardėmis.

Gal daugiausia bendradarbių, kaip ir pridera, "TŽ" turi Kanadoje, o ypač Toronte: Vyt. Kastytis, J. Kralikauskas, Vanda Ramunė-Kralikauskienė, dr. M. ir Jonia Anysai, L. Tamošauskas, J. Matulionis, J. Karka, M. ir J. Yokubynai, Pr. Alšėnas, B. Arūnas, A. Rinkūnas, V. Tamulaitis, S. Pranckūnas, A. Gurevičiuks, kun. B. Pacevičius, kun. dr. J. Gutauskas, kun. P. Ažubalis, P. Kozulis, B. Rukša, Iz. Matusevičiūtė, J. Prakapas, St. Sutkaitis, S. Prapuolenytė, P. Bražukas ir kt.

Montrealyje: dr. H. Nagys, J. Petruškevičius, A. Aukštaitė, M. Ariauskaitė, Pr. Rudinskas, Iz. Mališka, J. Benius, B. Pūkelevičiūtė, K. Veselka ir kt.

Hamiltone: K. Baronas, St. Bakšys, kun. dr. J. Tadarauskas, K. Prielgauskas, P. Enskaitis, Z. Pulianauskas, St. Dalius, Ed. Sudikas ir kt.

Winnipege: St. Bujokas, V. Šmaižienė, K. Strikaitis, kun. Bertašius ir kit.

Otavoje: prof. dr. A. Ramūnas, dr. M. Ramūnienė, dr. A. Sidlauskaitė, inž. Paškevičius ir kt.

Londone, Ont.: L. Eimantas, J. Daniliūnas.

Fort William: V. Sibulis, dr. E. Jasevičiūtė.

Sault S. Marie: Galinis, Skardis ir kiti.

Iš Sudbury: kun. A. Sabas, J. Vaičeliūnas, J. Striška ir kt.

Taigi, būta ir esama gana gražios "TŽ" bendradarbių šeimynėlės. Nuoširdi padėka jiems visiems už talką.

Gi "Tėviškės Žiburiams" dešimtmečio proga: švieskite, kaip ligi šiol mums švietėte. Antrajam savo gyvavimo dešimtmetyje nurodykite kelią ir parveskite į laisvą ir nepriklausomą Lietuvą!

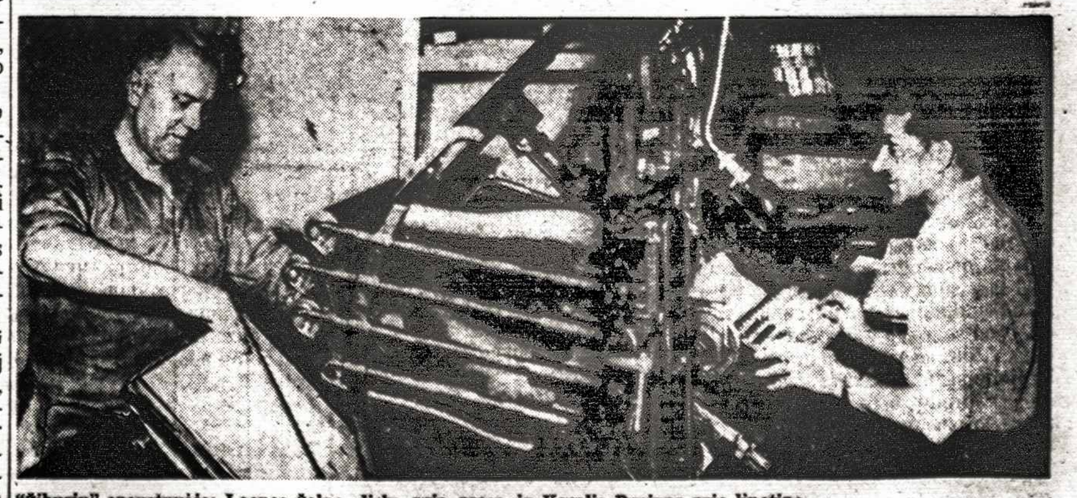

"Žiburių" spaustuvėje: Leonas Šalna dirba prie preso ir Karolis Rusinas prie linotipo.

DEŠIMTIES METŲ KELIO VARGAI IR DŽIAUGSMAI

REDAKTORIAUS DR. A. ŠAPOKOS KALBA, PASAKYTA "TŽ" DEŠIMTMEČIO MINĖJIMO IŠKILMĖSE PRISIKĖLIMO PARAPIJOS SALĖJE TORONTE LAPKRIČIO 14 D.

Mielieji "Tėviškės Žiburių" bičiuliai - globėjai, rėmėjai, talkininkai, skaitytojai ir malonūs svečiai.

10 metų nėra ilgas amžius. Tautos gyvenime tai viena akimirka. Žmogaus — jau daugiau. Šeimai taip pat jau žymus laiko tarpas. Ir jeigu mes prisiminsime, kas buvo su mumis prieš 10 metų, kaip mes gyvenome, kuo sielojomės, kuo rūpinomės, jei prisiminsime savo ano meto šeimos padėtį, pamatysime, kad visdėlto jau daug kas pasikeitė. Kas buvo čia pereito sekmadienio vakarą, scenoje ir salėje matė daug jaunimo. To paties, kurie dar prieš 10 metų tebebuvo vaikučiai. Matė jaunus tėvus, kurie prieš 10 metų tebuvo jaunuoliai ar net tik paugliai. Ar jie tebėra tokie patys? Ar jie nepasikeitė per tą trumpą 10 metų laikotarpį?

Oi, kaip labai pasikeitė!

Pasikeitėme ir mes vyresnieji, nors gal patys taip nejaučiame. Pasikeitė visa mūsų lietuviškosios bendruomenės dvasia, nes gyvename ypatingose sąlygose. Gyvename svečiame krašte, kad ir svetingame, bet ne savoje tėvų žemėje. Mes esame jau kitokie, negu mūsų broliai, kurie vaikšto Nemuno ar Neries slėniuose, ir patys ten būdami būtume kitokie, negu šiandien čia esame.

Mes esame tos pačios Lietuvos vaikai, esame jos vargo ir patirtųjų neteisybių liudytojai laisvajame pasaulyje. Esame atplaiša

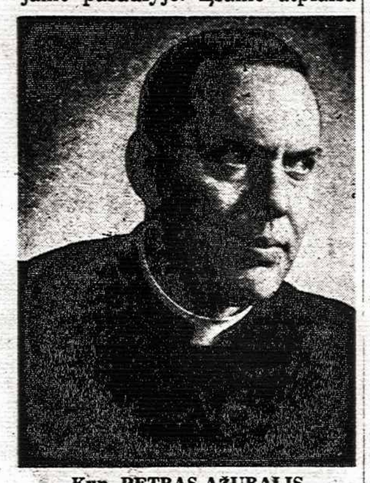

Kun. PETRAS AŽUBALIS
vienas iš uoliausių "TŽ" kūrėjų, didelis jų rėmėjas, bendradarbis ir kelių KLKK D-jos valdybų narys.

tautos, dalis sava valia čia atsidūrę, bet dauguma prievartos iš savojo krašto išmesti, nes priešas išvarė iš jos ir varteliius užkėlė, kaip J. Aistis sako. Čia mes turime atsinešę savosios tautos bei savojo krašto meilę ir didįjį **ištikimybės įsakymą.** Kas lietuviu jaučiasi, trokšta gyventi su tauta, su savaisiais žmonėmis, su savąja lietuviška bendruomenė, turi ir rūpintis jos reikalais, jos išlikimu, jos amžinumu.

Esame tautos šaka, atkirsta nuo kamieno. Tokiai šakai visada yra didelis pavojus nuvysti ir nudžiūti. Mūsų visų pirmasis uždavinys pasirūpinti, kad toji šaka nenudžiūtų tol, kol vėl galės ją pasiekti kamieno gaivinančios sultys.

Tai milžiniškų pastangų ir daug geros valios reikalaujantis uždavinys. Jo pasisekimas daug priklauso nuo mūsų pačių sugebėjimų, energijos, veiklumo ir organizuotumo. Jei sugebėsime savąjį gyvenimą taip suorganizuoti, kad jame kiekvienas rastume sau vietelę, jei pasirūpinsime parūpinti vietą lietuviškojo gyvenimo rėmuose ir savajam prieaugliui, kad jam netektų blaškytis po svetimas aplinkas, mūsų lietuviškosios bendruomenės išlikimo klausimas bus išspręstas. Jei nepajėgsime, mūsų vaikai stovės prie jos kapo . . .

VYTAUTAS AUŠROTAS
pirmasis "TŽ" adimnistrtorius, vienas iš "Žiburių" spaudos b-vės organizatorių, eilės jos valdybų narys, taip pat narys kelių KLKK D-jos valdybų ir dabartinis jos pirmininkas. Kalba "TŽ" dešimtmečio minėjime.

Ne nuo šiandien mus ta baisioji šmėkla kamuoja, ne šiandien mes pradėjome su ja kovą. Ne vieta šiandien čia vertinti tos kovos pasisekimus ar nepasisekimus, tam ir laiko nepakaktų. Aš norėjau tik pastebėti, kad visa tai numatė ir tuo sielojosi ta grupelė torontiečių, kurie prieš 10 metų nusprendė pradėti leisti Toronte naują laikraštį. Jis buvo reikalingas, nes savoji spauda juk yra pirmoji savosios bendruomenės susižiniojimo priemonė, yra jos ryšys, yra tribūna, kurioje svarstomi savi gyvybiniai klausimai, pagaliau yra atsigaivinimo šaltinis šiame moderniškojo gyvenimo audrų užėsy. Sava spauda veikia ir kaip įrankis, ir kaip vaistas.

"Tėviškės Žiburiai" štai jau 10 metų yra Kanados lietuviškosios bendruomenės tarnyboje. Rūpinasi jos reikalais bei rūpesčiais. Kaip tai jiems sekasi, ne tiems spręsti, kurie prie jų dirba, kurie visomis jėgomis stengiasi tuos tėviškės žiburėlius įpūsti, kad jie kuo skaidriau sužibėtų, kad nušviestų mūsosios aplinkos kartais liūdną ir susirūpinimo keliančią dalį. Tačiau ir mes, dirbantieji prie tų žiburių, visdėlto juntame, kad "Tėviškės Žiburiai" yra spėję per tą dešimtmetį pasiekti gana reikšmingos vietos mūsajame lietuviškame gyvenime. Jie pasidarė jau daug kam reikalingi ir, turbūt, Tamstos visi sutiksite, kad atsirastų didelė spraga mūsų gyvenime, jei vieną gražią dieną jų staiga neliktų.

Ačiū Dievui, tokio pavojaus, bent tuo tarpu, dar nėra. Tikėkim, kad jo dar ilgai nebus.

Kas yra "Tėviškės Žiburiai", šiandien gal nebereikėtų beaiškinti. Dešimts jų gyvavimo metų tą pakankamai išryškino. Tamstos patys tai gerai jau žinote. Bet šita jų linija nebuvo pripuolama. Ji buvo iš anksto numatyta, laikraščio kūrėjų išdiskutuota ir aptarta. Dėl to, tikiuosi, leisit man ją nors keliais sakiniais čia dar priminti.

Kanados lietuviškoji bendruomenė nėra per gausi. Daugelio laikraščių ji nepajėgtų išlaikyti. Dėl to "TŽ" kūrėjų tikslas buvo sukurti tokį laikraštį, kuris galėtų patarnauti visai Kanados lietuviškajai bendruomenei, atremiant jį į pozityvius principus, kurie kūrėjų nuomone atrodė ir tebeatrodo būsią naudingiausi tai lietuviškajai bendruomenei, kurie geriausia galės padėti jai vykdyti savo didžiuosius uždavinius. "T. Žiburiai" pasiųsti lietuvių tautos interesų sargybon be jokių kompromisų. Jiems dėl to visą laiką rūpėjo ir rūpi visi didieji lietuvių tautos reikalai.

Apimtimi siauresnis, bet mums, tautos atplaišai, pirmaeilės reikšmės yra mūsų lietuviškosios bendruomenės išsilaikymo klausimas. Gyvenimiškoji patirtis mums rodo, kaip jautrus yra šis klausimas jau šiandien. Metai po metų jis darysis dar jautresnis. Čionykščio gyvenimo komplikuotoji mašina mus bei mūsų šeimas jau pastebimai mala ir toliau mals. Mūsų visų uždavinys sukauptomis jėgomis tas girnas kiek kilstelti, kad prasmuktų pro jas

"TŽ" dešimtmečio koncerto metu — sol. Lionė Juodytė su sol. Vaclovu Verikaičiu dainuoja duetą, o sužavėti klausytojai ploja.

kuo daugiau sveikų ir nors apysveikių lietuviškų grūdelių.

"Tėviškės Žiburiai" buvo ir tebėra įsitikinę, kad mūsų atsparumo geriausias bei patikimiausias ramstis tegali būti išlaikymas savojo lietuviško veido, išsaugojimas savų lietuviškųjų tradicijų, papročių bei savojo lietuviško gyvenimo būdo. Mums išnykimo pavojai bus tol nebaisūs, kol mes sugebėsime gyventi savą atkirą gyvenimą, kol nesumišime su visais nelietuviais ne tik patys, bet ir prieauglį jame išlaikysime. Tai sunkus, beveik nepakeliamas uždavinys, bet grumtynės dėl jo būtinos.

Štai dėl ko "Tėviškės Žiburiai" buvo kuriami duodant jiems uždavinį grumtis dėl išlaikymo tų tradicijų, papročių bei principų, kuriuos lietuvių tauta sukaupė savo amžių keliuose. Mes — išeiviai ir tremtiniai — atėjome čia ne tušti, mes atsinešėme juos, jie mus riša į krūvą, jie yra mūsų išlikimo laidas.

Tamstos žinot, kad "TŽ" bekompromisiniai stovi ant krikščioniškųjų principų pagrindo ir tai ne vien dėl to, kad religijai pripažįsta pirmaujančią vietą žmogaus gyvenime, bet ir dėl to, kad mūsų tautos visas gyvenimas tuo paremtas, kad mūsų tautai taip būdingas religingumas, bei religiniai papročiai yra pats reikšmingiausias mūsų savaimingojo gyvenimo ramstis išeivijoje. Pagalvokime tik, kokie ramsčiai mums liktų, jei jo neturėtume? Kokia pakankama jungtis beliktų? Ar galėtų tai kas nors kitas atstoti? . . .

"Tėviškės Žiburiai' leidžiami KL Katalikų Kultūros D-jos, bet, kaip visiems lietuviams skiriamas laikraštis, džiaugiasi galis patarnauti ir kitų konfesijų lietuviams savo lietuviškojo gyvenimo išlaikymo rūpesčiuose. Jie tarnavo ir tarnaus taip pat visokioms visuomeninėms grupėms bei organizacijoms, kurių veikla nesipriešina aukščiau aptartiems principams. Bet "TŽ" visuomet atsisakys patarnauti tokiais atvejais, kai bus daroma kas nors ardančio mūsojo gyvenimo principus bei mūsąsias tradicijas.

"Tėviškės Žiburiai" ne per vieną dieną gimė. Kas bent kiek yra stebėjęs laikraščio leidimą, žino kiek daug tam reikia ir medžiaginių ir moralinių bei intelektualinių išteklių. Tada — prieš 10 metų — jų sukauptų nebuvo. Reikėjo viską suorganizuoti. Viską nuo pat pradžios. Viską aptarti ir numatyti. Reikėjo tam ir laiko. Mintis pradėti laikraštį leisti kilo, berods, dar 1949 m. vasarą, o galutinai buvo nuspręsta spalio mėnesį lietuvių katalikų kunigų suvažiavimo proga sušaukto platesnio susirinkimo, kuriame ir gimė KLK Kultūros D-ja — "TŽ" leidėjas. Laimei tuo metu Toronte jau buvo nemažas būrelis augštos kultūros bei išmokslinimo intelektualų entuziastų, kurie pajėgė viską taip greit sutvarkyti, kad po poros mėnesių jau galėjo pasirodyti naujo laikraščio pirmasis numeris.

Tada tebegyvendamas Montrealy, pats nedalyvavęs nei sprendimuose, nei pirmuosiuose darbuose, šiandien aš nedrįstu smulkiau aptarti tų pirmųjų organizacinių darbų. Aš tik norėčiau čia pirmą kartą po 10 metų padėkoti už pasitikėjimą tiems organizatoriams, kurie tada mane prikalbėjo prisiimti to naujo laikraščio redagavimo naštą. Ji nebuvo lengva, ypač pradžioje, kada viską teko pradėti iš naujo, bet ir šiandien dar taip miela prisiminti tą būrį entuziastų, kurie kuriamo laikraščio reikalais rūpinosi kartais daugiau, kaip savaisiais. Pasitarimai vykdavo veik kas vakaras, o leidėjų valdybos posėdžiai bent kas savaitę, nes buvo daug reikalų.

Darbams vadovavo KLK Kult. D-jos valdyba: pirm. B. Sakalauskas-Sakalas, kun. dr. J. Gutauskas, piniginiais reikalais taip stropiai rūpinęsis V. Užupis, platinimo ir ekspedicijos reikalus tvarkęs inž. dr. A. Juozapavičius. Vice pirmininkais buvo išrinkti kun. J. Bobinas, kun. dr. J. Tadarauskas ir kun. P. Ažubalis. Pirmieji du, kaip ne Toronte gyveną, eiliniuose darbuose daug pasireikšti negalėjo, bet už tai kun. P. Ažubalis, tiems rūpesčiams paskyręs visą savo širdį ir visą energiją, tempė didelę bėgamųjų reikalų tvarkymo naštą. Turbūt, nebuvo reikalo, prie kurio išsprendimo jis nebūtų prisidėjęs organizavimo dienomis, kuris ir vėliau buvo pirmoji atrama visokiausiuose rūpesčiuose, o pagaliau ir naujas patalpas parūpino — iškėlė iš rūsio. Jis ir kun. dr. Gutauskas organizavimo dienomis buvo vienintelei asmenys, su kuriais dienos metu buvo galima pasitarti ar kokios pagalbos paprašyti, nes visi kiti buvo pririšti prie darbo įmonėse. Tik tuometinis ir kelių vėlesnių valdybų pirmininkas B. Sakalauskas-Sakalas, tada vertęsis savarankiško dažytojo darbu, net nuo savo darbo atitrūkdamas beveik kasdien nors trumpam užsukdavo į redakcijos patalpas ar į spaustuvę pasitarti ar kokių reikalų sutvarkyti.

Laikraštis iš pradžių buvo spausdinamas svetimoje spaustuvėje. Po metų, 1950 m. pabaigoje. buvo suorganizuota spaudos b-vė "Žiburiai", kuri įkūrė savą spaustuvę, skirtą pirmiausia "TŽ" spausdinti. Ir į šį darbą buvo įsijungę taip pat visa eilė žmonių, bet jo dvasia ir vadovas buvo vienas iš energingiausių laikraščio kūrėjų būrelio narių, nors ir neįėjęs į KLKK D-js valdybą, Antanas Rinkūnas, ilgametis spaudos bendrovės pirmininkas bei ugdytojas, organizavimo laikotarpyje tiek daug prisilakstęs ir tampęs visokių naštų. Jo artimiausi bendradarbiai buvo dideli šio darbo entuziastai St. Dargis, spaudos bendrovės finansų organizatorius, ir Vyt. Aušrotas, valdybos sekretorius.

Organizavimosi laikotarpis praėjo, bet liko dar nelengva eilinė laikraščio leidimo našta. Personalo trūko. Teko remtis talka, piniginiams rūpesčiams palengvinti ieškoti aukų. Atsirado vienų ir kitų. Nestigo ir bendradarbių entuzistų. Nors mūsų ištekliai neleido jiems net jų padaromų išlaidų apmokėti, visdėlto keletas bendradarbių išliko pastoviai ištikimi "TŽ" rėmėjai visą 10 metų. Tai prof. G. Galva, Almus — Šalčius, kun. dr. J. Gutauskas, Pr. Alšėnas, kiek vėliau įsijungęs, bet vienu ištikimiausių likęs Al. Gimantas ir visa eilė rečiau pasirodančių. Prisimename juos visus su didele padėka.

1954 m. pavasarį į redakcinį darbą įsijungė naujas talkininkas — plačios erudicijos, augštos kultūros ir didelio takto vyras kun. dr. Pr. Gaidamavičius - Gaida, kuriam už talką ir nuoširdų darbą taip pat priklauso gili padėka.

"Tėviškės Žiburiai" yra entuziastų talkos vaisius. Ne vien organizatoriai, bet ir techniškieji darbininkai atėjo talkon iš pasišventimo ir lietuviško spausdinto žodžio meilės. Pirmieji administratoriai — Vyt. Aušrotas, dabartinis KLK Kultūros D-jos pirmininkas, ir Jonas Prakapas — ateidavo to darbo dirbti po savo darbo valandų įmonėse, negaudami čia nei cento. O kiek buvo sulaukta kitokios talkos! Juk iki pat šiol ekspedicija laikraščio tebėra paremta talkos darbu ir ne vienas iš jų talkina beveik nuo pat pirmųjų numerių. Beveik 10 metų kas antradienį! Tai jau ne vien padėkos, bet ir nusistebėjimo vertas reiškinys! Nuoširdus ačiū visiems!

Laikraštis skelbia žinias ir mintį. Bet jis turi ir išvaizdą. Ji daugiau priklauso nuo spaustuvės darbo. Čia tad tenka su padėka prisiminti "Tėviškės Žiburių" šios srities šulą, mūsų mieląjį Karolį Rusiną, be kurio darbo neišėjo nei vienas "TŽ" numeris. Kaip vienintelis turėjęs patyrimo spaudos darbe, nuo pat pradžių visuose tuose reikaluose jis buvo pirmasis patarėjas ir vykdytojas Jo ištvermės, stropumo, rūpestingumo ir sąžiningo darbo dėka "TŽ." išvengė visų galimų sutrikimų, o jei Tamstos pastebite kartais kokių spaudos nelygumų, tai jau ne jo, bet preso kaltė, kurio mes neturime — jį nuomojame mieste, kitoje spaustuvėje.

Ačiū taip pat ir visiems, čia esantiems ir nesantiems, kurie "TŽ" parėmėte taip pat piniginėmis aukomis ir kitais būdais. Visa tai buvo taip pat ir vertinga moralinė parama. Dirbantieji nesijautė vieni. O tai skatino jų energiją ir kėlė ryžtą.

Pagaliau, nors ir labai taupydamas laiką, negaliu neprisiminti visų tų mielųjų asmenų, dirbusių ir dirbančių administracijoje ar spaustuvėje, su kuriais kasdien tenka susidurti ir bičiuliškai pabendrauti visiems besirūpinant tais pačiais "Tėviškės Žiburiais". Ačiū visiems!

Baigdamas norėčiau dar nuoširdžiausiai padėkoti Tamstoms visiems, malonieji svečiai, kurie radot laiko ir noro šia proga ateiti čia kartu praleisti šį šventinį vakarą.

Rengėjai labai norėtų, kad neapsiviltumėt ir linki gražios smagios nuotaikos.

Ačiū!

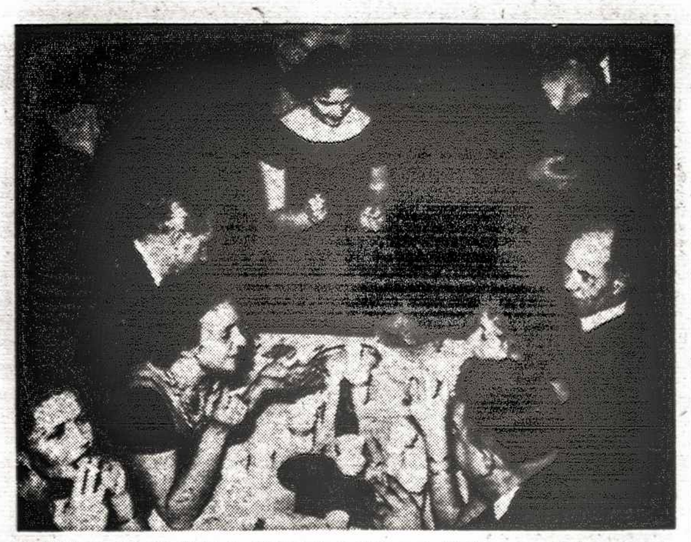

"TŽ" dešimtmečio baliuje. Iš kairės į dešinę: p. Valienė, p. Meiluvienė, V. Meilus, p. E. Čepienė pardavinėja loterijos bilietukus, L. Tamošauskas, p. V. Simanavičienė ir A. Šapoka.

Grupė svečių prie stalo "TŽ" dešimtmečio baliuje. Iš kairės į dešinę: p. Balčiūnas, p. St. Liuimienė, p. Mažonienė, p. Z. Mažonas, p. A. Rusinienė, Antroje pusėje: inž. V. Liuima, už jo p. Balčiūnienė.

"TŽ" dešimtmečio baliui pasibaigus svečiai ruošiasi namo: pp. Kralikauskai, L. Tamošauskas, pp. Meilai, p. Valienė, Br. Pabeđinskienė, dr. A. Užupienė, Pr. Alšėnas. Viduryje sėdi sol. Vaclovas Verikaitis.

DEŠIMTMEČIO PRASMĖ

LAIKO ESMĖ

Kai minimi įvykiai, kai daromi paminėjimai, jie siejami su praslinkusiais metais, buvusia laiko tekme.

Kas gi yra laikas?

Šio meto fizikos mokslas visai atmeta laiko buvimą. Vadinamas fizikinis laikas yra ne kas kitas kaip pasireiškimas tam tikrų įvykių erdvėje. Jis tesąs judėsio ir erdvės vaisius. Laikas ir erdvė yra susiejami. Įvykių raida matuojama ne laiku, metais ar dešimtmečiais, bet įvykiais laiko ir erdvės sąsiejy.

Kasdieninėje šnektoje laikas ir erdvė yra išskiriami. Graikai, pvz. Zenonas ar Platonas laiką dvejopai aptarė. Laikas yra srovė ir jo atskirų tarpsnių apimtis. Romėnai stengėsi laiką išreikšti dviveidžiu Janusu, kurio vienas veidas nukreiptas į praeitį, o kitas į ateitį.

Emanuelis Kantas atmetė išorės laiko tekmę ir tesirėmė laiku, kuris pareina nuo kiekvieno asmens vidinio pasaulio. Laikas ir erdvė grynai pareiną nuo žmogaus vidinio įsijautimo. Be žmogaus nebūtų laiko, nes jis yra jo apsprendėjas. Kanto žodžiais, aš laiką sukuriu, kai prancūzų filosofas Henry Bergson taria: laikas mane sukuria.

Paprastoje kalboje laiką aptariame įvykių raida, pakitimais grynai biologinėje plotmėje: žmogaus gyvenime, erdvėje juos stebint nelyg taškus ir ieškant tarp jų sąsiejo.

FILOSOFINĖS SAMPRATOS

Laiko samprata išūgdo skirtingas filosofines mokyklas. Viena taria: laikas ir erdvė apsprendžia žmogų. Kita tenkinasi dar mežesniu svoriu žmogui apspręsti, pasitenkinant ūkinių sąlygų pakitėjimu laiko tekmėje. Ir vėl laikas paneigiamas, o žmogus yra laikomas laiko mastu. Šis nuomonių skirtumas, rodosi, nesuderinamas, kai naudojamasi skirtingų plotmių išeinamaisiais taškais. Abi filosofinės pažiūros reikalingos pataisų. Ne vienas laikas yra žmogaus apsprendėju ir žmogus negali visko apspręsti, nes jo pajėgumas visuomet bus saikėtas. Žmogus ar jų sambūriai iškyla ir menkėja. Žmogus savo kūrybine galia suplasnoja kurioje srityje kaiką palikęs, o labai dažnai dingsta nepalikęs jokių savos būties pėdsakų. Tautos iškyla ir smunka. Atskiros kultūros savaip pasireiškia ir savaip sumenkėja. Ta pati erdvė ir tokio pat laiko ilgis neišugdo tų pat vaisių. Taigi ne jie, bet žmogus yra kūrybos išreiškėjas.

GEDIMINAS GALVA
"TŽ" nuolatinis bendradarbis nuo pirmųjų numerių.
Gimė 1905. III. 3. Biržų apskr., studijavo teisę ir ekonominius mokslus Kaune, Romoje, Ženevoje, Paryžiuje, Berlyne ir Kielyje. 1931-34 m. žemės ūkio min. patarėjas, Finansų min. ūkio konjunktūros skyr. virš., 1935-36 m. "Ryto" leidyklos Klaipėdoj direktorius, 1934-1940 m. Prekybos intsituto prof., 1941 m. Biržų miesto burmistras, 1941-2 m. Valst. taupomųjų kasų valdytojas, 1942 m. vokiečių kalintas, paleistas su įsakymu per 2 sav. išvykti į Vokietiją, bet nepakluso ir Lietuvą apleido tik 1944 m. Atvykęs į JAV 1949 - 53 Shell instituto prof., 1953-5 liet. radijo skyr. vedėjas Europoje. Spaudos bendradarbis nuo 1925 m., veiklus visuomenininkas ir įvairių organizacijų veikėjas bei paskaitininkas. Dabar tarp kitko JAV LB Informacijos žinybos pirmininkas.

KIEKYBINIS IR KOKYBINIS LAIKAS

Fizikos metafizinė laiko samprata, apimanti visatą, skiriasi nuo žmogaus įsijautimo laiko teknėje. Visatos laiko apybraižos skirtingos nuo taikomų žmogaus gyvenime. Nemažesnį skirtingumą užtiksime aptariant kiekybinį ir kokybinį pasireiškimą laike. Vieniems laikas yra pabaisa, kai ieškomi būdai jį "sunaikinti", kitiems palaima. Vieni vienumoje laiką leisdami jaučiasi laimingi, dauguma vienuomos bijosi, nes ji susiejama su tuštuma. Kai patekau vokietmetyje Kauno sunkiųjų darbų kalėjimo "inteligentų kameron", pajutau, kad ten daugeliui laikas buvo pašibaisėtina tuštuma, našta. Tik vienas mane nustebino savo atsakymu: "Aš čia esu tikrai laimingas, nes čia atpalaiduotas nuo gyvenimiškos tikrovės — šeimos, vaikų ir kitų kasdieniškų rūpesčių. Vienutėje aš jaučiuosi laimingas, nes niekieno netrukdomas turiu laiko pergalvoti daugelį klausimų, kuriuos laisvėje stengiausi į šalį nustumti. Vienutės laikas man leidžia daug ką giliau suprasti ir net tą pačią knygą, laisvėje skaitytą, kitaip vertinti".

LAIKAS IR KŪRYBA

Žmogaus būtis ryškiai susieta su laiku. Kiekviena jo pėda, kiekvienas žingsnis laiko ženkle. Metų laikotarpiai yra ūkininko darbų paskirstytojas. Joks ūkininkas žiemą nesėja ir net blogiausiai ūkininkaujantis žiemą nepiauna. Laikas susietas su kiekvienu kūrybiniu pasireiškimu. Jis yra neaptariama medžiaga, būtina žmogaus kūrybos vyksmui. Laikas savaime nėra kūrybinis, tačiau praslinkęs jo tarpsnis vertintinas žiūrint žmogaus ar jo sukurtų įstaigų kūrybinės įtampos ir išdavų. **Žmogaus gyvenimą įprasmina ne kiekybinis, bet kokybinis laikas, kuris atžymėtas atliktais darbais. Be prasmės betkurios sukaktuvės, jei tenkinamasi metų suskaičiavimu. Jos prasmingos, kai sukaktuvės patarnauja išryškinti, aptarti atliktuosius darbus.** Ta prasme vertintina ir "Tėviškės Žiburių" dešimtmečio sukaktis, kuri yra visuomeninė. Jos reikšmė pareina nuo lietuviškos visuomenės veiksmingumo, laikraščio redakcijos, bendradarbių ir administracijos. Visi jie sudaro vienutę siekti bendro tikslo, kurį ne kas kitas, o laiko tekmė mums primetė. Mūsų tikslas atlikti lietuvišką pareigą svetimoje padangėje, tačiau esminė pareiga būti visos mūsų tautos reikalų sargyboje. Laikas ir svetima erd-

(Nukelta į 9 psl.)

Ponia V. Kralikauskienė ir A. Šalčius, "TŽ" bendradarbiai, dešimtmečio baliuje nesėdi . . .

Ponia S. Liuimienė ir Karolis Rusina "Žiburių" spaustuvės linotipininkas, "TŽ" dešimtmečio baliuje smagūs . . .

Knygnešių pasitarimas

Veda: Rūta S/B, 89 Napier St., Hamilton, Ont.

Turinys

Ką autorius turi rašyti, niekas negali įsakyti, nes tai yra individualus iš rašytojo vidaus išplaukiąs jausmas. Tik Sovietų S-goje diktuojama, ką rašytojas turi kurti. Paprastai rašytojas yra ne tik įgimtų gabumų, turįs talentą, bet yra ir specialiai tam pasiruošęs, išsimokslinęs, turįs praktikos. Bet vis tik ir skaitytojas gali pareikšti savo nuomonę, gali pasisakyti, ko iš rašytojo pageidaujama. Žinoma, vienodumo čia negausime, nes kiekvienas žmogus yra individas turįs savo skirtingus palinkimus ir skonį.

Pirmas dalykas, ko skaitytojas nori iš knygos tai įdomumo, patrauklumo. Neįdomios knygos niekas nenori skaityti, juo labiau už ją mokėti pinigą. Čia tai jau rašytojo sugebėjimas pateikti savo mintis, taip kad jos būtų patrauklios. Parinkimas antraštės, veikalo kompozicija, stilius daug turi reikšmės. Patraukli knyga gali būti lygiai iš žilos senovės, kaip ir iš dabarties. Knygoje turi būti gyvumo, intrigos. Turi būti veiksmo. Sausas pasakojimas labai maža ką sudomins.

Išeinant iš nūdienių laiko ir aplinkumos reikalavimų, turinyje turi būti ir propagandos. Rusai tai pilnai suprato ir knygą pavergė komunizmo reikalui. Taip panašiai reikia daryti ir lietuviams išeivijoje. Lietuviška tremties knyga turi propaguoti lietuvybę. Tik, suprantama, ši propaganda turi būti ne grubi, tačiau vis tik kreipianti į mums norimą pusę.

Jaunimui reikia pasakoti apie didingą Lietuvą, apie garbingą jos senovę, apie progresą ir vis kylantį nepriklausomos Lietuvos laikais gyvenimą. Jaunimas mėgsta nuotykius, tad kodėl negalėtume daugiau panaudoti tautosakos supintos su fantazija. Pavyzdžiui ar nebūtų įdomūs nuotykiai apie legendarinius Kęstučio turtus, paskandintus Trakų ežero gelmėse ir jų ieškojimą? Temų yra šimtai dar niekieno neliestų, tad kodėl jų nepanaudoti? O ir dabartis duoda šimtus naujų temų: lietuvių įsikūrimas Pietų Amerikoje, Kanadoje, Australijoje, čionykštės lietuvių organizacijos ir bendrai lietuvių gyvenimas.

Skaitytojas ieško, ko nors naujo, dar negirdėto, neaprašyto. Temų kartojimas, nors ir įdomiai parašytas, pradeda darytis nuobodus. O lietuviai nuotykių, kaip ne viena tauta, turėjo apsčiai, tik jas reikia iškelti įdomiai, meniškai tinkamoje formoje.

Lietuviška knyga yra gal ir perdaug liūdna. Kartą paklaustas jaunuolis kodėl jis neskaito lietuviškos knygos atsakė: "Per daug liūdnas gyvenimas ir taip, tad kam aš jį turėčiau dar liūdninti lietuviška knyga". Tiesa, lietuvių tautos praeitis yra pilna vargų, nelaimių ir skriaudų. Tai gausiai atsispindi lietuvių liaudies dainose, bet ar ji darysis giedresnė, jei mes nuolat tai kartosime, verksime? Nelaimes ir vargus reikia pasitikti su šypsena lūpose, bet ne su ašaromis akysė.

Tačiau viso to neužtenka. Knygos turinys turi būti vertingas, ne tuščiaviduris, nors ir gražiais rūbais pasipuošęs, nors ir viliojantis. Jis turi ne tik sudominti skaitytoją, bet jį ir praturtinti, duoti jam ką nors naujo, dar neturėto. Kiekvienas žmogus kasdienybėje išsisemia, sakyčiau jo intelektualumas lyg ir nuteka, mažėja. Žmogus, jei ne progresuoja, regresuoja. Knygoje duoti tik gražių vaizdų, išsireiškimų, aprašymų per maža. Gražių vaizdų jis pilnai gali rasti filme.

Ir dar, pagaliau, daugumas skaitytojų (nekalbu apie knygos mėgėjus) nemėgsta labai išplėstos temos. Tik nedidelė žmonių dalelė gyvenime gilinasi į smulkmenas. Taip ir knygoje — tik maža dalelė skaitytojų nori pilnai išbaigtos temos. Kita vertus, temos pilnai niekad negalima išbaigti — juk gyvenimas nenutrūksta, jis vis tęsiasi. Amerikoje (ir Kanadoje) gyvenimas yra judresnis, taip sakant, yra didesnis tempas. Prie šio tempo taikosi viskas. Turi pasisekimo televizijoje trumpi serijiniai filmai, turi pasisekimo ir sutrauktos knygos (Condensed Books). Tas mums patinka ar nepatinka, bet lietuvis nejučiomis prie to taikosi.

Šias mano palaidas mintis sutraukus, reikėtų daryti išvadą: **lietuviškos išeivijoje knygos turinys turi būti patrauklus, giedresnis ir perdėm lietuviškas. Jis turi būti vertingas su lietuvybės propagandos atspalviu. Temos turi būti nesikartojančios, nuolat naujos ir ne per daug išplėstos.**

Pr. Enskaitis.

Svetimieji įvertina mūsų muziką

Š.m. lapkričio 15-16 d.d. Hartforde, Hartt Colege of Arts patalpose įvyko Kanadoje gyvenančių kompozitorių kūrinių koncertas - festivalis. Koncertą suruošė Amerikos Moderniosios Muzikos Institutas, talkininkaujant Kanados Kompozitorių Sąjungai. Šiame koncerte dalyvavo 18 kanadiečių kompozitorių su savo kūriniais. Jų kūrinius išpildė Hartfordo universiteto muzikos fakulteto mokytojai ir studentai, kurių tarpe ir Hartt College lektorius — muzikos profesorius Vytautas Marijošius. Festivalis susidėjo iš trijų koncertų, kurių pirmąjį pravesti atsakomybė teko Vyt. Marijošiui. Pirmosios dienos koncertas susidėjo iš torontiečio prof. J. Weinzveigo ir saskatooniečio prof. M. Adaskino kūrinių, kurių tarpan įtraukta piano solo ir duetas Healey Wilian ir B. Pentland. Prof. J. Weinzveigo ir prof. M. Adaskino kūrinius išpildė Hartt College styginis orkestras, kuriam vadovavo Vyt. Marijošius.

Prof Vytautas Marijošius su kanadiečiais kompozitoriais — kairėje prof. John Weinzveig ir dešinėje prof. Muray Adaskin.

Po šio koncerto, prof. Weinzveigas, grįžęs į Torontą, "Tėviškės Žiburių" redakcijai parašė gražų laišką, kuriame tarp kitko sakoma:

"... Nepaprastai puikus išpildymas mano kūrinių, o taip pat mano kolegos prof M. Adaskino, duoda man progos kartu su jumis pasidžiaugti puikiu Vyt. Marijošiaus muzikiniu pasiruošimu, jos supratimu ir išpildymu. Savo įnašu jis nepaprastai daug prisidėjo prie šio festivalio pasisekimo" ...

Prof. Weinzveig yra žymus muzikas, Toronto universiteto muzikos fakulteto profesorius, buvęs Kompozitorių Sąjungos pirmasis prezidentas ir jos steigėjas, 1948 m. laimėjęs augščiausią pažymėjimą už savo kompoziciją Londono kompozitorių varžybose. Gavus jo gražų laišką, parūpo gauti daugiau žinių apie šį festivalį, taip pat jo nuomonę apie patį dirigentą. Redakcijos paprašytas nuvykti pas prof. Weinzveigą, kuris tarp kitko buvo ir mano mokytojas, kreipiausi su keletu klausimų:

— Pone Profesoriau, žinojau jau iš seniau, kad Hartforde ruošiamas Kanados kompozitorių koncertas, bet neteko patirti, jog jame diriguos ir mums visiems gerai žinomas dirigentas Vyt. Marijošius. Kokių galėtumėt papasakoti įspūdžių apie šį koncertą?

— Pirmiausia buvau nustebintas augšto šios mokyklos orkestro lygiu. Mano nuomone, jis yra vienas iš geriausių universitetinių orkestrų visoj Amerikoj. Orkestras yra gan didelis, virš 60 asmenų. Gerai susigrojęs ir puikiai valdomas. Jame groja instrumentalistai mokytojai ir studentai. Ypač gera ranka jautėsi diriguojant jūsų tautiečiui Vyt. Marijošiui, todėl ir jaučiau pareigos parašyti Jūsų laikraščiui laišką, nes žinau, kad jo įnašas šio festivalio pasisekimui buvo labai didelis.

— Jūs tik ką priminėte p. Marijošių. Mums lietuviams jis yra gerai žinomas, gi jums, ypač kanadiečiams visai nauja asmenybė. Ką galėtumėte papasakoti apie susitikimą su juo ir jo darbą smulkiau?

— Susitikus su p. Marijošium tuojaus ėmėme diskutuoti mano kūrinius. Po keleto minučių supratau, kad mano kūriniais nėra ko rūpintis. Iš karto pastebėjau, jog turiu reikalą su gerai pasiruošusiu muzikų, kuris mano kūrinį nuodugniai išstudijavęs ir puikiai supranta. Gi, kada p. Marijošius atsistojo prieš orkestrą, pajutau, jog ir orkestras puikiai p. Marijošių supranta ir seka. Jo įsijautimas į kūrinį buvo be priekaišto ir pats išpildymas puikus. Tą patį jautė ir mano kolega prof. M. Adaskin. Dar norėčiau priduriti, kad mes Kanadoje, muzikų, kurie taip gerai suprastų moderniąją muziką, neturime.

Po paskutinės pastabos kreipiausi vėl į prof. Weinzveigą.

— Pone Ppofesoriau, Jūsų pastaba, jog čia neturite tokių gerų moderniosios muzikos interpretatorių dirigentų, mane verčia paklausti ar negalvojate pasikviesti p. Marijošių į Torontą panašiam koncertui?

— Tiesą pasakius, dabartiniu laiku ne nuo manęs pareina dirigentų kvietimas panašiems koncertams, bet jeigu iškiltų klausimas, būčiau daugiau negu laimingas rekomenduodamas Jūsų tautietį. Mes tą truputį diskutavome su prof. Adaskinu. Ir jis yra tos pačios nuomonės.

Mums besikalbant, užsuko į profesoriaus W. studiją Hartt College muzikos fakulteto direktorius Dean S. Berkman, atvykęs kelioms dienoms į Torontą iš Amerikos. Bekalbant, p. Berkman papildė, sakydamas:

— P. Marijošius mokytojauja mano vadovaujamame muzikos fakultete. Tai yra puiki asmenybė, autoritetas muzikoje, vadovauja dirigavimo klasei, ruošia būsimuosius operos dainininkus ir taip yra labai aktyvus žmogus.

Baigęs pokalbį ir apleidęs prof. Weinzveigo kabinetą, pagalvojau, kaip vistik yra malonu, kada girdi iš svetimų autoritetingų lūpų tokius gerus atsiliepimus apie savo tautietį.

V. Verikaitis.

A. Škėmos "Žvakidė" scenoje

(Atkelta iš 5 psl.)

kartais sukeliąs baimę, žvakidės buvimas zakristijoje. Ji, lyg simbolis jo bendraminčių uždarytos bažnyčios, — be šviesos, bet buvęs tarpininkas tarp žmogaus ir Kūrėjo. Todėl ironiškai ją pasirenka savo kovos įrankiu, su kuria atima Antanui gyvybę.

Pasirinkimo išpildymas nesugrąžina vidinės ramybės ir neatneša svajotosios laisvės, o priešingai, tampa jo sielvarto didžiuoju kaltinnku. Jis supranta, kad lengva užmušti gyvą objektą, bet abstraktinėje plotmėje yra visiškai kiti dėsniai. Jį suklupdo mirties problema. Iki šiol jam, stovinčiam už desperacijos ir vilties ribų, mirtis buvo tik logiška gyvenimo pabaiga. Už jos tematė tuštumą, neegzistenciją. Tačiau dabar stoiška laikysena praranda pusiausyvyrą, supratus, kad mirti ir laukti mirties yra du visiškai skirtingi dalykai. Pirmasis atvejis — tai akimirka. Baimei nėra vietos, o už jos nėra egzistencijos ir nėra pagrindo bijoti nesamo. Tačiau būsena laukti ir nesulaukti mirties virsta siaubinga nepakeliamybe. Tikinčiajam gyvenimu anapus mirties, jos laukimas yra rami būsena. Jam mirtis yra būtinybė: tik per ją teįmanomas prisikėlimas ir tikrasis gyvenimas. Šiuo atveju Kostas pajunta savo logikos ribotumą — galima logiškai galvoti, bet ne visuomet logiškai numirti. Ir "jam prasideda pradžia", pradžia tiesos pažinimo, bet to momento nepakeldamas, praranda laiko ir prasmės sąvokas.

Liucija yra priešingybė Kostui, savo nusižeminimu ir nekaltumu atstovaujanti meilės ir tiesos pagrindus. Ji pergyvena kaip kiekvienas mirtingasis abejonių ir tikėjimo laikotarpius — paliesdama klebono-dvasios žaizdą, įsitikina amžinybės ir dievybės egzistencija. Jai gyvenimas yra kelionė pagal nustatytuosius dėsnius, kur nevalia daryti savaip — improvizuoti ar maištauti. Ji dėdės žudikui Kostui atleidžia ir darytų viską jo išgelbėjimui. Savo vizijomis ir švelnumu atrodo netinkanti maišytis tarp gyvenimo žiaurenybių. Tuo tarpu jos tėvas, kalvis Adomas, yra paprastas, nesudėtingas individas, mylįs laukus ir žvaigždes. Kaltės jausmo genamas, įkūnija savo dvasinį nerimą į smūtkelį, lyg tuo, kaip F. Kiršos dievdirbis, atsiprašydamas "už jaunystės vėjus". Antanas pranašišku aiškiaregiškumu per savo kūrybą skelbia tiesos laimėjimą ir pagarbiai lenkiasi Vasagaliui. Davatka Agota, tipiška pletkininkė, atstovaujanti naiviojo tikėjimo tipą, paremtą daugiau ceremoniškumu, yra kurti esančiųjų laisvės, mirties ir nusižeminimo problematikai.

Veikalo pastatymas, kaip mėgėjiško lygio sambūrio, pavykęs. Dekoracijos ir šviesų efektai be priekaištų. Karo šūvių ir jo dundėsių perdavimas neturėjo bendro su numatytąja jų prasme. Aktorių vaidybos lygis gana skirtingas, bet bendrai yra vidutinis ir kaikuriais atvejais prilygsta un-to dramos mėgėjų sambūrio lygiui. Kostui (Manglicui) pirmame veiksme nepavyko pilnai sukurti ciniško, paslaptingo, save ir savo įsitikinimų neklaidingumu tikinčiojo charakterio. Antrame — kur daugiau veiksmo, Kostas daugiau įtikinantis, natūralesnis, o veikalo pabaigoje visai pajėgė įsigyventi į būdinguosius rolės bruožus. Kaip aktoriui, jam dar stokoja aiškesnės dikcijos.

Liucijos (Nalivaikaitės) judėsiai ir laikysena buvo kartais šaržuota, bet šiaip ji vykusiai sukūrė gyvos, svajonėmis ir vizijomis gyvenančios mergaitės charakterį.

Agota (Meilutė), spėjusi aplėkti kaimynus ir sumesti porą poterių zakristijoje, judri ir viskuo susirūpinusi, scenoje gyveno, bet ne vaidinė.

Adomui (Ramanauskui) dažnai stigo judesio, bet dialoguose, ypač trumpesniuose, parodė įsijautimo ir skambėjo natūralumu.

Veikale Antano (Rukšys) charakteris yra blankus, neatbaigtas, o scenoje buvo bejausmis žodžius kartojas statistas.

Klebonas (Vaštokas) — dvasia, bet nieko vaiduokliško, misteriško išviršinėj formoj. Dvasingumas plaukė iš jo minčių problematikos. Įsijautimas į žodžių prasmę, ir įtikinantis keliaujančio į amžinybę tipo sukūrimas liudija aktoriaus sugebėjimus.

Bendrai, "Sietyną" reikia sveikinti kaip pakilusį virš tipiškojo lietuviškųjų klojimuos vaidinimų lygio, atsisakiusį stereotipiškų, archaiškų ir banalių dekoracijų bei turiniu lėkščių ir dramatiškom priemonėm neefektingų veikalų. **"Žvakidė" yra pirmas "Sietyno" sceninis pasirodymas vertas dėmesio, kritikos ir, pateisinas įdėtą aktorių darbą.** Žinoma, kelias į dramatines augštumas yra ilgas, reikalaująs pastangų, kantrybės ir savikritikos, bet jau vedąs teigiama kryptimi.

Lyginant veikalo tekstą ir pastatymą scenoje, pastebimi keli sakinių praleidimai, kurie kaip tik konstatuoja jaunojo režisoriaus sugebėjimą išskirti nieko bendro su turiniu, jo problematika nei su dramatine nuotaika neturinčius teigimus, kaip pusl. 100 — "Svetimieji bėga iš mūsų krašto. Lairni mūsų žmonės ... Aš tikiu, svetimieji nebegrįš"; arba pusl. 62 — "Žmonės pasakoja pro pasienį praskrido nežinomi lėktuvai. Ir jie šaudė į lėktuvus iš patrankų" ... ir pan. Be to, yra keistina per 83-84 puslapius užsitęsusi Adomo vieša išpažintis, kuri nesiderina su situacija. Atrodo, lyg būtų įterpta dėl neapdairumo, o tačiau savo problematiškume ji atskleidžia Adomo vidinę būklę ir yra būtina bendrai veikalo architektonikai. Žinoma, šio disonanso pakeitimui reikalinga autoriaus pagalba.

Maloniai nustebintas režisoriaus sugebėjimais, norėčiau ateityje matyti stipresnę, "negailestingą" režisoriaus ranką atskirų aktorių detalizuotam vaidybos apšlifavimui. Linkėčiau ugdyti akylų įžvalgumą į problematines situacijas ir ieškoti glaudesnio santykio tarp scenos ir žiūrovo. Nėra ribų galimybėms, interpretacijai ir tobulėjimui.

Jonas Vėlaikis.

"Žiburių" spaustuvėje laikraštį laužant.

KULTŪROS IR KNYGŲ PASAULYJE

(E) **Neseniai išrinkta Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos** c. valdyba, kurios būstinė yra Romoje, pasiskirstė pareigomis: pirm. kun. A. Liuima, SJ, vicep. prof. Z. Ivinskis ir kun. dr. J. Vaišnora, MIC, sekr. kun. dr. V. Balčiūnas, ižd. kun. dr. P. Brazys, MIC, archivaras prel. dr. L. Tulaba ir reikalų vedėjas kun. R. Krasauskas. Akademijos "Suvažiavimo darbų" IV tomas jau atiduotas spaudai.

"Draugo" romano konkursui gauti 9 rankraščiai. Rankraščių įteikimo terminas pasibaigė gruodžio 1 dieną.

(E) **Lietuvis dailininkas australų parodoje.** Lapkričio 16 d. Paryžiuje, meno galerijoje Royale, atidaryta Australų-Baltų grupės dailininkų paroda, kurioje tris savo darbus išstatė ir Australijoje gyv. lietuvis Jurgis Mikševičius. Į parodos atidarymą susirinko vadovaujantieji Baltijos kraštų veikėjai. Iš lietuvių dalyvavo Lietuvos atstovas dr. S. Bačkis su ponia, prof. Jurgis Baltrušaitis (didelis meno žinovas) ir keli kiti. Parodą surengė grupė dailininkų (viso 25 asmenys) savo lėšomis.

(E) **Skulptorius Mončys** Sakralinio meno parodoje Paryžiuje, Moderninio Meno muzėjuje, išstatė du savo kūrinius. Lapkričio 19 d. toje parodoje lankėsi, specialiai tam reikalui atvykęs į Paryžių, kardinolas Lercaro, viena svarbesnių Šventosios kolegijos asmenybių. Žymus svečias ilgiau buvo sustojęs ir prie A. Mončio vienos skulptūros.

Saulė Liulevičiūtė, Čikagos ateitininkų draugovės socialinių reikalų vedėja, laimėjo University of South California pirmąją premiją $500 už savo rašinį.

Čelistas Mykolas Saulius lapkričio 12 d. pasirodė televizijoje KRMA kartu su kitais Denverio simfoninio orkestro nariais. Jie pasirodysią dar 3 kartus.

Dail. Gabr. Stanulio darbų paroda Ženevoje vyko nuo spalio 17 iki lapkričio vidurio. Ženeviškiai kelis Stanulio darbus nupirko.

J. Augustaitytė-Vaičiūnienė išleidžia naują poezijos rinkinį "Ant aukuro laiptų".

(E) **Kun. dr. Stasys Žilys** pakviestas lektoriumi į Romos Laterano universitetą. Tai jau ketvirtas profesorius lietuvis vietos universitetuose.

Į jubilėjinį ateitininkų kongresą įvyksiantį Čikagoje sekančią vasarą, ekskursiją organizuoja net Sao Paulo ateitininkai. Jie tikisi gauti kelionės papiginimą.

Sao Paulo ateitininkai gauna net 72 "Ateities" egzempliorius. Tai esąs didžiausias skačius iš visų ne Brazilijoje leidžiamų lietuviškų laikraščių.

Prof. Zigmo Žemaičio 75 m. amžiaus sukaktis Lietuvoje paminėta gana plačiai. Jis yra buvęs gamtos-matematikos fakulteto dekanas.

Prof. Vac. Biržiškos "Aleksandryno" I t. spausdinimas baigiamas ir po Naujų Metų pasirodys. Jis turės apie 400 psl., apims 10 autorių su smulkia bibliografija. bei šaltiniais. Leidžia AmLB Kultūros Fondas.

(E) **Paskelbs dokumentus, kurie liečia ir Lietuvą.** Kaip pranešė DPA, bus pradėta leisti buv. Vokietijos karo pajėgų vadovybės oficialūs dienoraščiai apie karo veiksmus nuo 1939 iki 1945 metų. Pirmiausia išeis be eilės 1944-45 metų dienoraščiai. Dienoraščuose, savaime aišku, liečiamos ir karinės operacijos Lietuvoje.

Šveicarų leidykla Thomas-Verlag, Zuerich, išleido Jose Orabuena romaną "Gross ist deine Treue", Roman des juedischen. Wilna, kuriame vaizduojamas žydų gyvenimas "lietuviškajame Jeruzolime", kaip knygoje vadinamas senasis Vilnius. Hitlerio laikai knygoje jau neliečiami.

(E) **Valstybinė leidykla Rygoje** sekančiais metais išleis "Lietuviškai- latvišką žodyną", kuris bus spausdinamas Kaune. Žodynas turės 80 lankų, apie 40.000 žodžių. Žodyną sudarė Bojatė ir Subatniekas, redaktorius Augstkalne, vyr. redaktorius kaunietis J. Balkevičius.

(E) **Anglijoje ruošiamas didžiulis** (apie 2.000 pusl.) veikalas titulu "Government, law and courts in the Soviet Union and Eastern Europe" (Valdžia, teisė ir teismai Sovietų Sąjungoje ir Rytų Europoj). Redaktoriai: Vladimir Gzovski ir Kazimierz Grzybowski. Leidėjas: Sweet & Maxwell Ltd. 2/3 Chacery Lane, London, WC 2. Vienas veikalo skyrius paskirtas Lietuvai, Latvijai ir Estijai. Be to, ir kituose skyriuose, kalbant bendromis veikalo temomis, bus paliesti Lietuvos reikalai.

(E) **Medžiagą dokumentiniam filmui** iš lietuvių bendruomenės gyvenimo paruošė ALB Kultūros tarybos bendradarbis Vincas Raštutis. Kultūros taryba filmo galutiniam surežisavimui talkininku pakvietė aktorių S. Skorulį. Filmas bus garsinis, spalvotas. Numatoma jį paruošti per porą mėnesių, kaip praneša "Mūsų Pastogė".

Vokiečių Skaučių Sąjungos visų Vokietijos kraštų konferencijoj spalio 31 ir lapkričio 1 d. Heidelberge, lietuvaites skautes atstovavo vyr. skilt. R. Kiulkaitytė (Vasario 16 gimnazija).

Spalio 31 d. vakare į konferenciją nuvyko didesnis Vasario 16 gimnazijos skaučių būrys ir trys skautai. Čia buvo pasirašytas aktas, kuriuo lietuvaitės skautės Vokietijoje, pasilaikydamos visišką vidaus autonomiją, įstoja į Vokiečių Skaučių Sąjungą. Vokiečių skaučių vadovė D. Heinstein pasakė labai palankia lietuvaitėms skautėms kalbą. Jai atsakė lietuvaičių skaučių vadovė pktn. S. Laukaitienė.

Po iškilmingos dalies ir vienos, ir kitos skautės padainavo savo krašto dainų, o užbaigta lietuvaičių grakščiai sušoktais tautiniais šokiais.

Redakcijai prisiųsta

East and West, Vol. IV, No. 21, September - October, 1959, 181 - 208 psl.

ED. KONDRATAS
1113 Dundas St. W., Toronto. LE. 3-5454
MOTERIŠKŲ ir VYRIŠKŲ RŪBŲ
siuvėjas
Didelis pasirinkimas angliškų medžiagų kostiumams bei paltams.

ESTŲ ŽUVŲ KRAUTUVĖ
PARKDALE FISH MARKET
2204 DUNDAS ST. W. (kampas Dundas-Roncesvalles). Tel. LE. 2-2692.
Į namus pristatome nuo $3 vertės užsakymus. Augštos kokybės šviežios, rūkytos ir konservuotos žuvys. Rūkyti unguriai, estiška juoda duona ir kt.

TAUPYK ir SKOLINKIS
Kredito Kooperatyve "PARAMA"
Paskola 1 asm. iki $3.000. Paskolos, indėliai ir gyvybė apdrausta.
DARBO VALANDOS:
Pirmadieniais ir Penktadieniais nuo 10-12 v. ryto ir 5.30-9 val. vak.
Antradieniais — nuo 10-12 val. ryto ir 7 - 9 val. vak.
Trečiadieniais ir Ketvirtadieniais nuo 10-12 val. ryto uždaryta.
Būstinė: Lietuvių Namai, 1129 Dundas St. W., Toronto, Ont.
Telefonas LE. 2-8723

NAUJAME MODERNIŠKAI ĮRENGTAME
MOUNT ROYAL MOTORS
garaže jūs galite savo automobilio pataisymo reikalus išsiaiškinti lietuviškai. Daugiau kaip 20 m. patyrimo praktika mes garantuojame darbo sąžiningumą.
Darome visų rūšių automobilių ir sunkvežimių mechaniškus pataisymus, sulankstymų ištaisymus, dažymą, priekinių ratų sureguliavimą ir balansavimą su geriausiomis BEAR mašinomis, automatiškas ir standartines greičių dėžes, stabdžių juostų pakeitimus — nuo $18.00.
Taip pat turime padangų, baterijų ir kitų auto reikmenų.
Vilkiko patarnavimas veikia 24 valandas. Lietuviams duodama nuolaida.
3 Aukland Rd. – Tel. BE. 2-2131
Nakties metu tel. RO. 7-0086
(Aukland gatvė prasideda prie 5249 Dundas St. W., į vakarus nuo Six Point).

SVEIKINIMAI

"Tėviškės Žiburiai" dešimtmečio proga yra gavę visa eilę sveikinimų. Spausdiname čia nors dalies jų ištraukas:

Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugiją ir Tėviškės Žiburių leidėjus švenčiančius veiklos dešimtmetį širdingai sveikinu.

Kurie krikščioniškos ir lietuviškos kultūros apaštališkame darbe dalyvaujate, pakankamai pajutote, kad kilnj veikla yra ne tik kitiems naudinga, o teikia daug dvasinio džiaugsmo veikiančiam. Jūsų užsimotas darbas — stiprinti lietuvių tarpe krikščioniską kultūrą yra vertingesnis, negu galima ta paprastu žodžiu pasakyti.

Tesuteikia Viešpats jums sveikatos daug metų sekmingai darbuotis teikiant lietuviams moralinę pagalbą būti kilniais žmonėmis, kilniais lietuviais.

Neužmirškite paruošti jaunimo verto tęsti po jūsų tą patį kilnų darbą.

Jūsų šventėje būsiu širdimi jūsų tarpe. † Vysk. V. Brizgys.

"Tėviškės Žiburių" dešimtmečio sukaktuvių proga, priimkite Kanados Lietuvių Bendruomenės nuoširdžius sveikinimus Tamstai, Pone Redaktoriau, leidėjams ir visiems Jūsų bendradarbiams.

Per dešimtį metų "Tėviškės Žiburiai" tapo vienu iš pagrindinių lietuvybės išlaikymo faktorių šiame krašte. Linkiu, kad jie niekad neužgestų ir kad nuolat spindėtų kiekvienoje Kanados lietuvių šeimoje.

Ta pačia proga, noriu išreikšti padėką už nuolatinį bendruomeninės minties puoselėjimą ir palankumą visados skiriant Bendruomenei pakankamai vietos Jūsų savaitraščio skiltyse.

Su gilia pagarba, Vyt. Meilus, Pirmininkas.

Malonus Daktare Redaktoriau, siunčiu Jums karštus sveikinimus Jūsų brangaus savaitraščio 10 m. sukakties proga. Kas savaitę sklaidau jo lapus, džiaugdamasis informacijų gausumu, straipsnių aktualumu. Tremties naktyje Jūsų laikraštis tikrai sušvinta skaidriais Tėviškės Žiburiais.

Gausūs darbai neleidžia maloniu Jūsų kvietimu pasinaudoti ir nuvykti...

Jūsų Kun. J. Prunskis,

("TŽ" dešimtmečio Jaunimo rašinių konkurso mecenatas. Red.)

Nuoširdžiai dėkui už kvietimą dalyvauti "Tėviškės Žiburių" dešimtmečio minėjime lapkričio 14 Toronto Prisikėlimo parapijos salėje. Labai miela būtų atvykti, jeigu leistų šio Amerikos kontinento toliai ir neatidedami darbai, besrūpinant ta pačia lietuviška spauda.

"Darbininko" redakcijoje gaudamas "Tėviškės Žiburius" jau dešimtus metus, džiaugiuosi žinių gausumu, gilumu ir jų aktualumu. Ypač plačiai paliečiami lietuviams rūpimi politiniai ir kultūriniai klausimai. Jūsų leidžiamas ir dr. A. Sapokos sumaniai redaguojamas laikraštis yra tikru žiburiu dabartinėse mūsų ūkanose. Giliai tikime, kad jos išsisklaidys ir su išsaugota tėviškės šviesa dideliais būriais galėsime grįžti namo. Gerausios sėkmės šiame lietuviškame ir katalikiškame darbe.

Simas Sužiedėlis, "Darbininko" vyr. redaktorius.

Lietuviškoji spauda — ne tiktai švyturys, rodąs giliąją tautos kelių vagą, bet ir lietuvybės rodyklė šioje Lietuvos ribų pusėje, nes lietuviškosios spaudos gyvavimas reiškė ir lietuvių buvimą bei gyvavimą.

Todėl "Nepriklausomos Lietuvos" redakcijos, jos leidėjų ir savo vardu sveikinu "Tėviškės Žiburius" pirmojo dešimtmečio sukaktuvėmis ir linkiu visokeriopos sėkmės.

J. Kardelis, "Nepriklausomos Lietuvos" redaktorius.

Labai dėkojame Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugijai už atsiųstą kvietimą dalyvauti Tėviškės Žiburių dešimtmečio šventėje. Džiaugiamės Tėviškės Žiburių varomu lietuvišku spaudos baru linkėdami, kad tas baras platėtų, gilėtų ir nuolat tarnautų lietuvių tautos vaikų didiesiems siekiams.

Su geriausiais linkėjimais ir sveikinimais

Balys Gaidžiūnas, "Dirvos" vyr. redaktorius.

Tėviškės Žiburiams dešimtmečio proga linkime Lietuvių Dienų žurnalo vardu geriausios sėkmės. Tik spaudos darbą dirbantieji gerai žino, kiek tas darbas reikalauja atsidėjimo ir kantrybės, kiek reikia nugalėti kliūčių. Nepavarkite ir vis tobulėkite.

Bernardas Brazdžionis, LD vyr. redaktorius.

Laisvoji Lietuva nuoširdžiai dėkodama už malonų pakvietimą dalyvauti Jūsų laikraščio dešimtmečio minėjimo koncerte-baliuje, apgailestauja, kad dėl nuotolio negali asmeniškų atstovų dalyvavimu pagerbti Jūsų gražių dešimtmečio pastangų, bet naudodamasi šia proga, jungia Leidėjams ir visam Redakciniam kolektyvui gražiausius linkėjimus tolimesniam klestėjimui, mūsų brangios tėvynės ir lietuviškos išeivijos labui.

A. J. Kaulėnas, Laisvosios Lietuvos Kolegijos vardu.

Sveikinu "Tėviškės Žiburius" kaipo geriausią lietuvišką savaitraštį visame pasaulyje dešimtmečio minėjimo proga ir linkiu, kad priešingos krikščioniškajai ideologijai mintys niekad nerastų vietos "TŽ" skiltyse.

Čia pridedu savo kuklią auką. Kun. Ant. Sabas.

Leiskite ir man, tuo tarpu atitolusiam nuo lietuviškų reikalų, "Tėviškės Žiburių" dešimtmečio proga išreikšti džiaugsmą, kurį išgyvena kiekviena lietuviška širdis, švenčiant augščiau minėtą jubiliėjų ir drauge palinkėti gausios Dievulio palaimos ateičiai.

Ugnies stulpas rodė išrinktajai tautai kelią. Po ilgų klajonių, Dievo šviesos apšviesta, ji surado savuosius namus. Ir šiandieną, kada pasaulis pilnas tamsybių, ieškome žiburių, kurie nušviestų kelią ir mums.

Lietuviškas žodis ir yra vienas iš mums duotų Tvėrėjo žiburių, kuris turėtų apšviesti lietuviškąjį tremties ir kančių kelią.

Meldžiu Dievulį, kad "Tėviškės Žiburiai" vis daugiau paveiktų lietuviškas širdis Dievo ir Lietuvos reikalams. Jums, mielas Redaktoriau, ir visiems talkininkams ištvermės darbe! Su gilia pagarba Kun. Ant. Bunga.

Visų KLK Moterų D-jos skyrių ir Centro Valdybos vardu nuoširdžiai sveikiname mielus "Tėviškės Žiburius" dešimtmečio proga ir linkime sėkmės ir ištvermės tęsti toliau savo didelį kultūrinį darbą.

Pridedame mažą auką.

Su pagarba — Centro Valdyba

A. Sungailienė, Pirmininkė. S. Petraitienė, Sekretorė.

"Tėviškės Žiburiams" švenčiant įsikūrimo dešimtmetį, "Satrijos" skaučių Tuntas, sveikina laikraščio leidėjus, redaktorių ir visą kolektyvą.

Ta proga priimkite mūsų skautiškus linkėjimus: nešti lietuvišką žodį ir Tėvynės meilę visiems geros valios lietuviams.

Toronto "Satrijos" skaučių Tuntas.

Su gilia pagarba sveikiname "Tėviškės Žiburius", švenčiančius savo 10 metų gyvavimo sukaktį ir per tą laiką išaugusius į vieną geriausiai tvarkomų lietuviškų savaitraščių pasaulyje. "Tėviškės Žiburiuose" ypačiai plačiai keliami lietuviškieji tremties klausimai, kas laikraščiui suteikia tiesiog savitą vedą, tačiau labai mielą ir brangų. Mūsų linkėjimas ša proga, kad "Tėviškės Žiburiai" ir toliau laikytųsi ikšiolinės linijos, kad dar daug panašių sukakčių atšvęstų ir kad nuolatos žibėtų skaisčia šviesa tėviškei bei viso pasaulio lietuviams.

Didžiai Gerbiamiems "Tėviškės Žiburių" Leidėjams, Redakcijai ir Administracijai linkime ištvermės ir Dievo palaimos.

Nuoširdžiai Jūsų M. Musteikis, ELI vardu.

Pirmaujančiam šio kontinento lietuvių laikraščiui, dešimtmečio sukakties proga, nuoširdžiausi sveikinimai!

Pilnai suprasdami, kad tiksli ir bešališka informacija jokiu būdu nereiškia savųjų principų išsižadėjimą, atliekate tikrai svarbią misiją išeivijos informavimo ir lietuvybės išlaikymo baruose!

Džiaugiuosi esąs "Tėviškės Žiburių" bedradarbis. Al. Gimantas.

Prie kaikurių sveikinimų buvo prijungtos ir aukos. Taip K. Liet. Kat. Moterų D-jos C. Valdyba prisiunte kartu $30, Toronto "Satrijos" skaučių tuntas ir kun. A. Sabas, Sudbury, Ont., lietuvių kapelionas, po $5.

Toliau sveikinimus su aukomis prisiunte: Toronto liet. Tėvai Pranciškonai ir Prisikėlimo parapija po $25, pręl. J. Balkūnas, Maspeth, N.Y., vienas iš uoliausių "TŽ" kūrėjų ir bendradarbių inž. dr. A. Juozapavičius, Philadelphia, Pa., Janė ir Stasys Paketūrai iš Rodney, Ont., — tai buvęs KLK Kult. D-jos Toronto skyriaus pirmininkas, daug nusipelnęs organizuojant lėšas; taip pat buvęs stropus talkininkas ir rėmėjas A. Bajorinas ir sporto skyriaus bendradarbis A. Sirutis, po $10.

Be to, dar sveikino VKLS-gos Kanados CV pirm. K. Baronas, mūsų bendradarbis Edv. Šulaitis ir Zigmas Orvidas.

Visiems nuoširdžiausiai dėkojame.

KLK Kultūros D-ja ir "TŽ" redakcija bei administracija.

SILVESTRAS ČEPAS
bent kelių KLKK D-jos valdybų pirmininkas, dabartinis tos valdybos narys ir "Žiburių" spaud. b-vės pirmininkas.

VYTAUTAS KRIKŠČIŪNAS
pernai metų KLK Kult. D-jos valdybos pirmininkas. Visos eilės KLKK D-jos ir "Žiburių" b-vės v-bų narys.

Inž. dr. ANTANAS JUOZAPAVIČIUS
vienas iš "TŽ" kūrėjų, pirmosios ir kelių vėlesnių KLKK D-jos valdybų narys, "TŽ" bendradarbis.

KLB naujosios Krašto Valdybos pirmininko pirmasis žodis

KLB naujosios Krašto Valdybos pirmininkas Stp. Kęsgaila III Krašto Tarybos sesijos paskutiniame posėdy, paskelbus valdybos narių pasiskirstymą pareigomis, pasakė šią kalbą:

Didžiai gerbiamas PLB pirmininke, gerbiamas prezidiume, Kr. Tarybos nariai ir malonūs svečiai,

Pirmininkaujantis prezidiumo narys Tamstoms perskaitė naujosios Krašto Valdybos sudėtį bei pareigų pasiskirstymą. Gal šių žodžių ir užtektų naujosios Krašto Valdybos prisistatymui. Juk praktiškai nebuvo laiko išdirbti ir oficialiame posėdyje priimti savo darbų deklaracijos. Tačiau jaučiu, jog Tamstos, Gerbiamieji Krašto Tarybos nariai, norėtumėt išgirsti daugiau. Tai pilnai suprantama. Nepaslaptis, jog daugelis Krašto Tarybos narių iki šiol apie Montrealio Bendruomenę turėjo susidarę savotišką nuomonę, — jog montrealiečiai sunkiai telpa Bendruomenės rėmuose, jų atstovai į Krašto Tarybos sesijas atvyksta su savotiškais pasiūlymais, o vienoje sesijoje buvusios Krašto Tarybos narys viešoje kalboje pasakė, jog nėra ko su montrealiečių siūlymais skaitytis ir kreipti į juos dėmesį. Tad ir norisi, keliomis mintimis paryškinti tuos naujosios Krašto Valdybos susirūpinimus, kurie ją slegia pradedant savo atsakingą darbą. Gal tai prisidės prie to, kad suprastume, jog montrealiečiams nemažiau rūpi Bendruomenės reikalai, negu kitų kolonijų nariams. Juk Montrealis yra Kanados Lietuvių Bendruomenės lopšys. Daugelis naujosios Krašto Valdybos narių buvo prie to lopšio, kada Kanadoje Bendruomenė gimė, tikėkim, jog jie mokės ištiesti ranką ir vesti ją toliau, jau dabar gražiai užaugusią ir išbujojusią...

Mūsų veiklos pagrindas yra apylinkės. Kažin kiek posėdžiautų, rūpintųsi, raštų rašytų Krašto Valdyba, jei apylinkės savo veiklos negyvins — Bendruomenė merdės. Todėl naujoji Krašto Valdyba jau šiandien kreipiasi į visas apylinkes, nežiūrint ar jos skaitlingos ar mažos, ar jos tolimos ar artimos, prašydama nuoširdaus bendradarbiavimo. Iš savo pusės Krašto Valdyba pasižada gyventi kiekvienos apylinkės rūpesčiais ir kartu džiaugtis jos atsiektais laimėjimais.

Prieš renkant naująją Krašto Valdybą, montrealiečiai prašė, kad ši Krašto Valdyba būtų renkama vieneriems metams. Tai siūlė ne dėlto, kad montrealiečiai per metus pavargs. Mums rūpi Montrealio geografinė padėtis. Dideli nuotoliai nuo tirščiau apgyventų lietuvių kolonijų. Noras vieniems pas kitus atsilankyti... Na, žinoma, po metų bus išvarytą pirmoji naujosios Krašto Valdybos vaga. Juk ir artojas, išėjęs į lauką arti, išvaręs pirmąją vagą, valandėlei stabteli ir atsigrįžęs pasižiūri į išvarytosios vagos tiesumą, puikiai žinodamas, jog nuo pirmosios vagos tiesumo, priklauso ir kitų vagų tiesumas. O jei kartais pasirodytų, jog ištikro išvarytoji vaga nėra labai tiesi — gal teks pagalvoti ir apie arklių sukeitimą, kad sekančioji vaga būtų tiesesnė...

Naujosios Krašto Valdybos daugumą sudaro įvairių politinių grupių, nusistatymo žmonės. Žmonės, kurie atėjome ne atstovauti savo politines grupes, bet, gerbdami vieni kitų įsitikinimus, kartu dirbti kilnų bendruomeninį darbą, apjungiant visus Lietuvos laisvės trokštančius tautiečius gyvenančius Kanados žemėje.

Krašto Tarybos nariai, kurie ne pirmą kartą yra išrenkami į Krašto Tarybą, neginčys fakto, jog kiekvienoje sesijoje mes susitinkame daugumoje tie patys veidai. Su nedidelėmis išimtimis tie patys veidai, gal kasmet kiek daugiau raukšlių juose — kiek daugiau šviesėjančiais plaukais galvų. Kur mūsų jaunimas — priaugančioji karta, Kanados universitetus baigusieji? Koks gražus būrys jų yra kiekvienoje didesnėje apylinkėje, o kiek jų tesijungia aktyviai į mūsų bendruomeninį darbą? Vakar Krašto Taryba savo posėdyje parodė ypatingą susirūpinimą šiuo reikalu. Nemažiau jis rūpės ir naujajai Krašto Valdybai. Juk tai pagrindinis lietuvybės išlaikymo uždavinys. Jei tos kilnios bendruomeninės idėjos — meilės Lietuvai, meilės broliui lietuviui, nepajėgia įskiepyti pasišventęs savo darbui šeštadieninės vargo mokyklos ar lituanistinių kursų mokytojas, tai kur glūdi priežastys tam? Paieškokime jų pirmiausia savo tarpe. Daugumas mūsų gyvenę laimingą gyvenimą nepriklausomoje Lietuvoje, buvome įsijungę į įvairias politines grupes-partijas. Varžydamiesi dėl šiltų vietų ministerijose, išmokome ne tik viens kitą per daug kritikuoti, bet ir šmeižti. To neužmiršome ir tada, kai po savo kojų pasijutome nebeturį Lietuvos žemės. Lietuviškų laikraščių skiltyse, atsiminimų knygose bei jų kritikose dergiame ne tik buvusius Lietuvos valstybės vyrus, bet ir pačią Lietuvą. Atsiranda rašeivų, kurie įrodinėja, jog paskutinis nepriklausomos Lietuvos dešimtmetis buvo blogesnis, negu bolševikinė okupacija! Todėl nesistebėkime, jog yra šeimų, kuriose tėvas ar motina eina lietuviško laikraščio cenzoriaus pareigas ir jį sunaikina anksčiau, negu jis patenka į sūnaus ar dukros rankas, nes bijo, kad nebūtų sunaikintas jų per eilę metų kurtas gražios-idealios Lietuvos vaizdas. O mes skundžiamės, jog jaunimas (nekalbu apie išimtis) nesijungia aktyviai į Lietuvos laisvinimo ar bendruomeninį darbą, neskaitė lietuviškų knygų, laikraščių...

Tad vykdykime nuoširdžiai paskelbtą buvusio Lietuvos respublikos prezidento dr. Kazio Griniaus amnestiją, paduokime viens kitam brolišką ranką, užmirškim politines rietenas. Dabar neturim ministerijų — gerai apmokamų tarnybų — nėra ko vieni kitiems pavydėti — peštis. Jei tik tuo keliu mes eisim, tik tada galėsim tikėtis, jog jaunimas seks mus.

Didelio susirūpinimo kelia naujajai Krašto Valdybai mūsų Lietuvos vadavimo veiksnių susiskaldymas. Tai, žinoma, atsiliepia ir atsilieps ne tik į Krašto Valdybos, bet ir į apylinkių veiklą. Teks ypatingo takto ir atsargumo savo veikloje laikytis, kad tie nesutarimai kiek galint mažiau paliestų mūsų veiklą. Ne mūsų uždavinys yra smerkti tuos, kurie nuo bendro stalo pasitraukė ar tuos, kurie alkūnėmis badydami tam pasitraukimui sudarė sąlygas... Viename iš Montrealio Bendruomenės seimelio posėdžių esu pasakęs: Jei jau negalime kitaip, melskimės kiekvienas iš savo maldaknygės, jei esame šventai taip įsitikinę, bet žiūrėkime, kad kiekvieno mūsų malda būtų kenčiančiai tėvynei Lietuvai... Turime įvairių tikybų tautiečių, visi jie telpa bendruomenėje. Šiandien negalime pasakyti, katrų iš jų malda yra arčiau Dievo. Tikėkim, jog laikas yra geriausias viso ko gydytojas. Su laiku išsilygins ir šie nesklandumai ir turėsime vieną Lietuvos laisvinimo instituciją, vieną tvirtą visus tautiečius apjungiančią Bendruomenę...

Nesustosiu čia ilgiau prie taip pat labai svarbių mūsų veiklos šakų — švietimo, sporto, meno, šalpos ir kitų. Tenka pasidžiaugti iki šiol ankstyvesnių Krašto Valdybų šiose srityse veikla ir pasimokyti iš jų, kad ir sekančiais metais ji nemažėtų, bet augtų ir klestėtų.

Baigiant noriu dar kartą pabrėžti, jog šios gal ir palaidos, tačiau šiuo metu taip opios mūsų veiklai mintys nėra naujosios Krašto Valdybos posėdyje aprobuotos, nes praktiškai tam per maža buvo laiko, dėlto už jas visą atsakomybę pasilieku sau.

Naujoji Krašto Valdyba, pradėdama savo pareigas, nuoširdžiai prašo visų Tmastų pasitikėjimo ir pagalbos jos veikloje, o per Jus ir visų apylinkių valdybų ir visų mielų tautiečių.

Tad, Dieve, mums padėk!

KLB Krašto Valdybos posėdis

Gruodžio 5 d. įvyko antrasis naujosios KLB Kr. V-bos posėdis, kurin susirinko visi jos nariai. Montrealio Liet. Seimelio Prezidiumo pirm. J. Malaiškai pasiūlius, renkamųjų Seimelio narių skaičius nustatytas 15. Tat šiais rinkimais, kurie įvyks ateinantį sekmadienį, gruodžio 13 d., bus išrinkti 15 narių.

Džiovininkų atkvietimo iš Vokietijos klausimu, trūkstant informacijų, nutarta palaukti gruodžio 8 d. iš ten atvykstančio kun. Avižos ir tada daryti žygiai, jei ligšiol ten nieko tuo reikalu nepadaryta, nors yra manoma, kad reikalas yra pavėluotas, nes iš Vokietijos į Kanadą jau atvyko pirmoji džiovininkų partija.

Vykdant KLB Kr. Tarybos suvažiavimo nutarimus, pavesta suvažiavimo sekretoriatui suformuluoti suvažiavimo nutarimus, kurie bus paskelbti spaudoje.

Lietuvos konsulo klausimu nutarta daryti žygių pirmiausia išsiaiškinant reikalą ir kliuvinius.

Lietuvių Dienos ateinančiais metais ruošimo reikalu nutarta, laikantis vykdomos rotacijos tvarkos, siūlyti tą dieną ruošti Toronto Bendruomenei.

Jaunimo Dienos ruošimo reikalu — neužbėgti už akių Kultūros Fondui, kurio kompetencijoje yra visi jaunimo klasimai, bet prašyti, kad šis klausimas būtų aptartas pirmoje eilėje ir prašyta referuoti Kr. V-bai, kuri galutinai jį išspręs.

Keičiantis valdyboms, nutarta prašyti, kad buvusioji Kr. V-ba tuojau persiųstų bylas, inventoriaus sąrašą ir, išsiaiškinus perėmimo klausimą, gilesnė ir platesnė informacija bus atlikta asmeniško kantakto būdu.

Baigiant susirinkimą, nutarta, pagerbiant nepriklausomos Lietuvos kariuomenę, savanorius - kūrėjus, partizanus prie Aušros Vartų bažnyčioje esamos paminklinės lentos padėti gyvų gėlių vainiką, sekmadienį, vykstant specialioms iškilmėms.

Susirinkimus nutarta daryti antradieniais, 7 val. vak.

Susirašinėjimui skelbiamas KL B-nės Krašto Valdybos pirmininko adresas: Steponas Kęsgaila, 1577 rue de Seve, Montreal 20, P.Q. Telef. POntiac 7-5956.

KLB KVI.

DEŠIMTMEČIO PRASMĖ

(Atkelta iš 7 pusl.)

vė dildo mūsų pėdsakus, laikas nors pamažu keičia sąlygas Lietuvoje. Laiko tekmėje gali būti keičiami veiklos būdai, tačiau lieka tas pats uždavinys iki lietuvių tauta neatsikratys svetimos letenos priespaudos.

PRIEMONIŲ VISUOTINUMAS

Lietuvių tautos laisvinimas nėra tik mūsų politinio talento, bet mūsų visuotinio pajėgumo bandymas. Jau seniai praslinkęs laikas, kai tiko naudoti politinės priemonės siekti politinių tikslų. Šiuo metu mes turime panaudoti visas priemones: politines, kultūrines, ūkines, propagandines tam pačiam tikslui. Mūsasis užsimojimas bus sekmingas, jei sugebėsime sutelkti kuo daugiausia savųjų pajėgų ir jas kietai suorganizuoti numatytiems uždaviniams atlikti.

Laikraštis yra idėjų skleidėjas, savos ugnelės kurstytojas ir palaikytojas. Be savo laikraščio lietuvių bendravimas sumenkėtų ir organizacija nusilptų.

Šiuo metu pasigendame lietuviuose kietesnės bendrinės organizacijos: jon visuotinio įsirikiavimo, griežtos uždaviniu padalos ir drausmingo jų atlikimo. Idealistinės šnektos be kietos organizacijos tėra savęs užliūliavimas. Jau seniai reikėjo imtis kietą lietuvišką organizaciją sukurti ir veiksmais slenkančias dienas atžymėti. Bergždžia sapalioti apie idealizmą, kai organizacijų priešakyje stovį nesumoja suprasti eilinės pareigos, kurią mums primetė šis laikotarpis.

Nors mes labai norėtume, tačiau negalime išvengti laiko primestų pareigų. Nuo jų atlikimo pareis mūsų aptarimas, kurį darys ateinančios kartos.

SUKAKTUVIŲ PRASMĖ

Kiekvienos sukaktuvės gyvųjų yra pataikavimas ir noras atžymėti nuopelnus, kurie nevisuomet tokie jau dideli, kaip sukaktuvininkams atrodo. Daugelis asmenų sulaukę 50 metų ruošia sukaktis ne savo darbams pažymėti, bet savo būseną pateisinti. Būsena be kūrybos, be neišdildomų veiksmo žymių yra išdžiuvusios upės vaga, kuri gali tęstis į begalybę, tuščias laukas, kuriame nebrandinamas grūdas, tai dykuma, kuri šiurpi, nors savyje gali slėpti milžiniškus turtus.

Svetimose žemėse mūsų pėdsakai daug kur laiko būtų užpustomi, jei neturėtume atgaivinančių šaltinių. Tebūnie leista palinkėti, kad "Tėviškės Žiburiai" visuomet būtų gaiviu šaltiniu, kuris stiprintų visus pakeleivius į savo tėviškę. Kuo skaidriausia teliepnoja Žiburiai, rodą kelią į Tėviškę, ir teatsispiria audroms, kurios bandytų juos užgesinti.

VIDAUS PRIEŠAI

Mūsų priešai yra ne tik išoriniai, bet ir vidiniai, kurie šnibžda į mūsų ausis: bergždžia, liaukite. Nors gal būtume pavargę nepriklausomo nuleisti rankų. Mus gali vilioti svetimas auksas, bet mes be paliovos turime ruoštis į savo tėviškę, kuri už jį brangesnė. Veikti mus įpareigoja praėjusių lietuvių tautos kartų palikimas ir ateinančiųjų lūkesčiai. Mes negalime būti savanaudžiais praėjusių kartų palikimu naudotis ir nieko verto nekurti. Neprivalome tapti nudžiuvusia šaka ar paniekos verta trąša, skirta svetimai dirvai.

VISI NORI
BULOVA

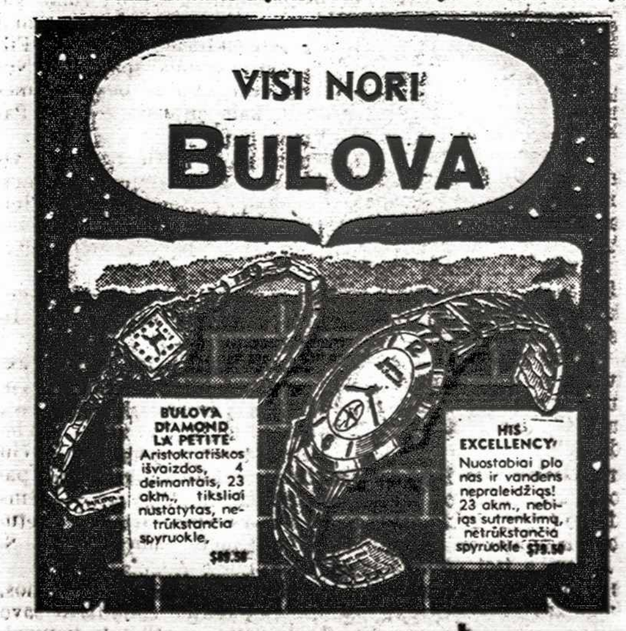

Pamatykite tą nepaprastą BULOVA!

TIK PO $1 Į SAVAITĘ

Pas visus geresnius juvelyrus visur!

MOHAWK FURNITURE

Pats geriausias laikas...

įsigyti

AUTOMATINĘ SKALBIMO MAŠINĄ

ir

AUTOMATINĘ DŽIOVYKLĄ

Geros ir pigios yra

Simplicity

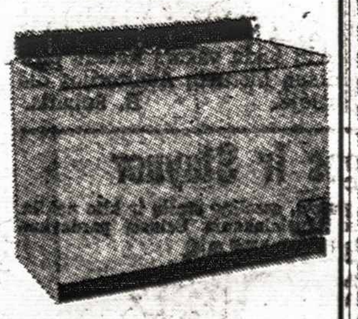

skalbimo mašinos ir džiovyklos. Turime didelį pasirinkimą ir kitokių firmų jau 1960 m. modelių

Mohawk Furniture LTD.

2446-8 DANFORTH AVENUE. - TEL. OX. 9-4444, OX. 9-4224

Keičiame senus matracus naujais. • Remontuojame visų rūšių baldus.

KALĖDOMS duokite
ilgalaikę dovaną
parinkite
NAUJĄ BULOVA

SVP

$24.95

• 17 akmenėlių
• Nepraleidžiąs vandens
• Atsparus sukrėtimams
• Nelūžtančia spyruokle
• Taip pat ir juodu dugnu

$24.95
Baltas

Užsisakykite sau BULOVA iš Kanados sostinės...

JACK SNOW JEWELLERS LTD.

Autorizuotas BULOVA platintojas Otavoje.

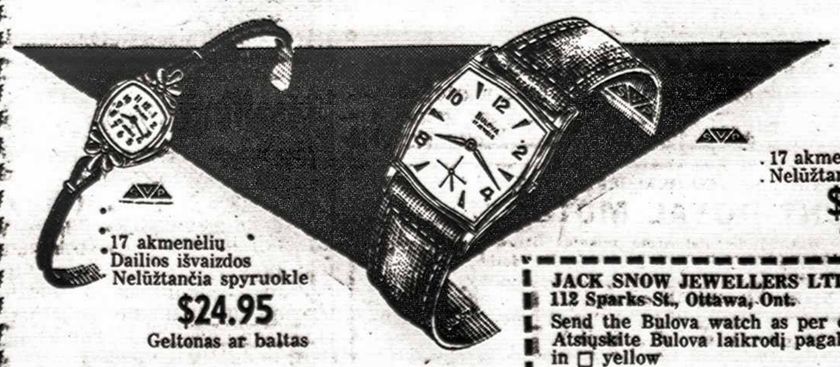

• 17 akmenėlių
• Nelūžtančia spyruokle

$29.95
Geltonas

• 17 akmenėlių
• Dailios išvaizdos
• Nelūžtančia spyruokle

$24.95
Geltonas ar baltas

JACK SNOW JEWELLERS LTD.
112 Sparks St., Ottawa, Ont.
Send the Bulova watch as per clipping enclosed
Atsiųskite Bulova laikrodį pagal iškirptą pavyzdį
in ☐ yellow ☐ white.
NAME _____
ADDRESS _____
Money order ☐ Send C.O.D. ☐

Užsisakykite dabar laiku prieš Kalėdas

PRAŠOME RAŠYTI RYŠKIAI

MANN & MARTEL Ltd. Realtors

1199 Bloor St. W. Tel. LE. 4-8481 **1159 St. Clair Ave. W. Tel. LE. 7-2611**
2336 Bloor St. W. Tel. RO. 2-8255

Perkant ar parduodant nekilnojamą turtą visada kreipkitės į šią didelę pardavimo įstaigą, kuri turi 10 atskirų biurų įvairiose miesto dalyse. Greitas ir sąžiningas patarnavimas. Didelis pasirinkimas. Paskolų sudarymas ir finansinė parama trūkstant įmokėjimo. Čia rasite viską kas Jus interesuoja nekilnojamo turto reikaluose.

Bloor - Margueretta
$1.500 įmokėti, 6 kambarių namas, mūrinis frontas, švarūs kambariai, alyva apšildomas. Arti krautuvių ir susisiekimo. Pilna kaina $10.800.

Bloor - Lansdowne
$2.500 įmokėti, 6 kambarių mūrinis namas, naujas alyvos pečius, vieta garažui. Dideli ir gražūs nepereinami kambariai. Galimybė dar padaryti vieną kambarį pirmam augšte. Viena skola balansui. Tuojau galima užimti.

Roncesvalles - Wright
$3.500 įmokėti, 8 didelių kambarių, gero mūro atskiras namas su vieta garažui. Vandeniu alyva apšildomas, nepereinami kambariai. Arti susisiekimo ir krautuvių. 3 moderniškos virtuvės. Geras morgičius.

Krautuvė ir 5 kambariai
$3.500 įmokėti, graži krautuvė tinkanti betkokiai prekybai ir 5 kambariai, Dundas g-vėje netoli Brock Ave. Tuojau galima užimti. Geros pirkimo sąlygos.

Bloor - Jane
$3.500 įmokėti, 6 kambarių atskiras mūrinis namas su garažu, alyva apšildomas, moderniška virtuvė. Tuojau galima užimti.

Eglinton - Bathurst
$5.000 įmokėti, 6 kambarių atskiras mūro namas, vandeniu alyva apšildomas, garažas, 2 modernios virtuvės. Pilnai užbaigtas rūsys. Visai arti Eglinton g-vės. Tuojau galima užimti.

Oakwood - St. Clair
$5.000 įmokėti, 7 kambarių atskiras mūro namas su garažu, vandeniu alyva apšildomas, 2 modernios virtuvės. Viena skola balansui 10 metų, lengvi mokėjimai.

Bloor - Jane
$10.000 įmokėti, 8 didelių kambarių per 2 augštus, mūrinis namas su privačiu įvažiavimu ir šildomu garažu, 2 vonios, 2 virtuvės, vandeniu alyva šildomas, didelis sklypas, arti visko. Geros sąlygos.

Tabak ofarma (ūkis)
$10.000 įmokėti, 140 akrų tabako farma su gerais trobesiais ir visa reikalinga mašinerija. Visa žemė tinkama tabakui auginti. 14 mylių nuo Simcoe, arti Erie ežero. 50 akrų patvirtinta (rights). Geros išsimokėjimo sąlygos.

Benzino stotis, 3 krautuvės ir restoranas. 30 mylių nuo Toronto
$15.000 įmokėti, 5 kambarių butas, didelės apyvartos biznis, prie 12 kelio. Viena skola balansui labai lengvomis sąlygomis. Visai arti miesto ir didelio judėjimo. 1 akras žemės.

15 metų atvira skola 6½%
Dundas - Gladstone
$1.900 įmokėti, mūrinis, 8 kamb., 2 mod. virtuvės, 2 garažai, gražus kiemas 18 iš 166. Kaina $14.900. Išeina tik $100 mėnesiui plius 5 kamb. išnuomavimui.

Bloor - Quebec Ave. - High Park
$1.500 įmokėti, mūrinis, 6 kambarių per 2 augštus, 2 mod. virtuvės, nauja šild. krosnis, prašo $14.900.

Annette - Beresford - Runnymede
$2.500 įmokėti, mūrinis, 6 kambariai, 2 moderniškos virtuvės, šoninis įvažiavimas, nauja apšildymo krosnis. Prašo $14.900.

Annette - Runnymede
ATSKIRAS — 2 mod. virtuvės. 2 garažai — gražus kiemas. 9 kambariai. Kaina $17.900. Tik $3.000 įmokėti.

Bungalow
Annette - Runnymede
1 atvira skola 10 metų
$3.900 įmokėti, mūrinis, 5 gražūs kambariai ant pirmo augšto priedo 3 kamb. atskiras butas, išnuomotas už $70 mėnesiui, garažas. Kaina $17.900.

Bathurst - St. Clair
8 kambariai — 2 augštai
$19.800 su $6.000 įmokėjimu. Privatus įvažiavimas, 2 virtuvės, vandeniu alyva šildomas. Atskiras, mūrinis, ramiame rajone. Pomirtinis pardavimas.

Bloor - Indian Rd.
10 metų atvira skola. Atskiras — 11 kamb. — Pajamos $2.400. 3 virtuvės — 2 vonios. Kaina $26.000 — $6.000 įmokėti. 2 atskiri įėjimai. Savininkas išvyksta į Europą.

4 atskiri butai
4 kamb. butas I-me augšte, 4 vonios, 4 moderniškos virtuvės, 14 kambarių. Atskiras mūrinis garažas, didelis kiemas, 10 metų skola. Pajamos $2.500 metams, priedo 4 kamb. butas savininkui. Ramiame Bloor - High Park Ave. rajone. Kaina $28.9000 su $10.000 įmokėjimu.

Dupleksas — 11 kambarių.
Bloor — Runnymede
10 metų atvira skola. 4 garažai — 2 butai. Kaina $28.900. — $9.000 įmokėti.

Švenčių proga Jūs galite įsigyti puikią dovaną, tad prašau neatidėliojant paskambinti ir čia gausite smulkesnių informacijų.

Bloor - Jane
$4.000 įmokėti, atskir. mūro 7 kambarių, 2 augštų, garažas, 9 pėdų įvažiavimas, kambariai dideli, labai švariai užlaikyti, mod. virtuvė, naujas alyvos pečius, viena skola 10 metų gerom sąlygom išsimokėti. Kaina $18.000.

Bloor - Runnymede
$5.000 įmokėti, atskiras mūro 8 kambarių, 2 augštų, gražių plytų, 2 mašinoms garažas, privatus šoninis įvažiavimas, vandeniu apšildomas, kambariai geros išmieros, viduje kieto medžio užbaigimai, moder. virtuvė, kambarių suskirstymas geras. Kaina $23.500.

Bloor - Quebec Ave.
$2.000 įmokėti, atskiras mūro, 7 kambarių, 2 augštų, mūro garažas, šoninis įvažiavimas, 2 virtuvės, naujas šildymo pečius, kambariai dideli ir švarūs, mod. virtuvė. Viena skola. Kaina $18.000.

Ossington - Dupont
Dėmesio biznio rajonas
$3.500 įmokėti, atskiras kampinis 2 augštų mūro 10 kambarių, 4 garažai ir sklypas 8 mašinoms paparkinti, alyva vandeniu apšildomas, visai atskiri įėjimai — dupleksas. Viena skola. Kaina $19.900.

Bathurst - Glencairn
$2.000 įmokėti, 5 kambarių, mūro garažas, šoninis įvažiavimas, alyva vandeniu šildomas, kambariai gražūs, moderni virtuvė, gerai atrodantis bangaliukas, gražus kiemas. Kaina $13.800.

Bathurst - Laurence
$6.000 įmokėti, 6 kambarių, rusvų rauplėtų plytų, 2 mūro garažai, šoninis įvažiavimas 12 pėdų pločio, mod. įrengimas rūsyje 3 kambariai, alyva vandeniu apšildomas, prie gero susisiekimo. Kaina $22.000.

Eglinton - Yonge
$3.500 įmokėti, 5 kambarių, mūro, šviesių plytų bangaliukas, garažas, šoninis įvažiavimas, alyva apšildomas, geros išsimok. sąlygos. Prie gero susisiekimo. Kaina $13.500.

Dėmesio pelningas biznis
St. Clair - Keele
$50.000 įmokėti, mūro mašinų taisymo garažas, 5 didelių kambarių pastatas, 7000 kv. pėdų, visi reikiami modernūs mašinų taisymui įrankiai ir mašinos kainoje $38.000. Alyva apšildomas, modernūs dažymo kambariai, įstaigos kambarys, mašinų pastatymo vieta, metinė apyvarta $250.000.

Dundas - Claremont
$900 įmokėti, naujai atremontuotas mūrinis, 6 kambarių namas su dviem virtuvėm. Kaina $11.900.

Annette - Runnymede
$1.900 įmokėti, mūrinis atskiras namas, 8 nepereinami kambariai ir apšildoma veranda, vandeniu šildymas, dvigubas garažas. Pilna kaina $16.900.

Jane - Scarlet Rd.
3 metų senumo — dupleksas
$16.300 pilna kaina, 2 butai po 3 kambarius, 2 moderniškos virtuvės, 2 prausyklos, privatus įvažiavimas.

Jane - Annette
Dupleksas — 10 kambarių
$4.000 įmokėti. Mūrinis, atskiras pastatas dviejų atskirų butų. Pilna kaina $22.90.

Royal York Rd. - Dundas
Dupleksas — 5 metų senumo
$5.000 įmokėti, moderniškas mūrinis pastatas iš dviejų didelių butų po 5 kambarius. Dvigubas pristatytas garažas, augštas ir erdvus rūsys. Kiekvienas butas dabar nuomojamas po $150 mėnesiui. Labai arti apsipirkimo centro, gražiame Kingsway rajone.

Riverside Dr. - Bloor
$10.000 įmokėti, mūrinis 8 didelių kambarių, dviejų augštų su centriniu įėjimu namas, 3 prausyklos, 2 virtuvės, pristatytas apšildomas garažas. 280 pėdų sklypas atšlaitėje su labai puikiu vaizdu į Humber upės pusę. Namas, kurį įsigijus nebereikės galvoti apie kilnojimąsi.

Bloor - Jane
$6.000 įmokėti, puikus 7 kambarių rupių plytų atskiras namas, moderniška didelė virtuvė, 4 dalių nauja prausykla su spalvotomis plytelėmis, ąžuolo vidaus įrengimai, kilimais išklotas pirmas augštas ir laiptai, vandens apšildymas, 10 pėdų įvažiavimas, garažas. Labai arti Bloor gatvės. Parduodamas dėl skyrybų, tad pasinaudokite reta proga.

Bloor - Royal York Rd.
Bangalovas
$3.900 įmokėti, 5 kambarių mūrinis su pristatytu garažu ir puikiai įrengtu pasilinksminimams kambariu rūsyje su atskira prausykla. Randasi idealioje vietoje tarp medžiais apaugusių, gėlėmis ir gyvatvorėmis puošiančių rezidencijų. Kaina $16.900.

Mes turime didelį pasirinkimą bangalovų vienai šeimai arba su įrengtais butais rūsiuose nuomavimui, netolimuose vakarų Toronto priemiesčiuose. Labai prieinami įmokėjimai ir patogios išsimokėjimo sąlygos vienais valdiškais NHA morgičiais.

B. SAKALAS
SAKALAUSKAS
Darbo telef. LE. 4-8481
Namų tel. LE. 6-1410

T. STANULIS
1159 ST. CLAIR AVE. WEST
Įstaigos tel. LE. 7-2611
Namų RO. 6-0105 iki 12 v. nakties.

J. KUDABA
1159 ST. CLAIR AVE. WEST
Įst. LE. 7-2611. Namų RU. 3-2105

S. KEKSTAS
2336 BLOOR ST. W.
Įstaigos tel. RO. 2-8255
Namų tel. BE. 3-1372

P.S. Jeigu kartais nerastumėte šiame skelbime sau tinkamo namo ar biznio, tuojau skambinkite mums pasiteiraudami ką mes turime naujo, nes mes gauname kas dieną naujų nuosavybių.

SPORTAS

AUŠROS ŽINIOS

Šios savaitės rungtynės:

Church lyga berniukams: antradienį mūsų salėje Aušra Minor Bantam - St. Christ.; trečiad. 7.15 v.v. Ryerson Public School (Dundas St. 1 blokas į rytus nuo Bathurst) Aušra Midget - St. Christ. M. ir 7.45 v.v. Woodgreene Community Centre (835 Queen St. E.) Aušra Juvenile - Woodgreen: ketvirt. 7 v.v. mūsų salėje Aušra B. - Alhambra.

CYO lyga mergaitėms: antrad. 7 v.v. Bloor Coll. Aušra Midget - Corpus Christi ir po jų Aušra Sr. - Christ The King.

Sekmadienį 1 v. p.p. UNF salėje B-C rungtynėse žais: Andys su Latviais ir po jų Aušra su Tridents, 2.30 val. p.p.

Praėjusios savaitės rungtynių rezultatai: B-C lygoje Andys nugalėjo Tridents 83:74 ir Aušra, neatvykus pilnai komandai latvių, laimėjimą gavo be rungtynių. Ta proga Aušra sužaidė draugiškas rungtynes su Tridents-latvių penketuku. Laimėjo Aušra 80:64. CYO rungtynėse Aušra Migdet nugalėjo OL of Perp Help 31:2. Žaidė: R. Bilkytė 2. Z. Barauskaitė 10, I. Romanovaitė 8, M. Romanovaitė, I. Gampaitė 9, Ž. Greičiūnaitė 2, D. Genytė, V. Juozaitytė, J. Čeponkaitė, D. Klimaitė, A. Dunderaitė. Aušra M. dar nepralaimėjo nė vienų lygos rungtynių!

Šachmatų tarpklubinėse rungtynėse B grupėje dalyvauja Aušros klubas. Nustatyta tokia rungtynių eilė: I ratas: Aušra pas vokiečių Harmonie gruodžio 12 d.; 2 ratas: estai pas Aušrą gruodžio 19 d.; 3 ratas: Aušra pas vengrus sausio 4-10 d.; 4 ratas: Viking CC pas Aušrą sausio 11-17 d.; 5 ratas: Aušra pas Westend Unit. Church sausio 18-24 d.; 6 ratas: YMCA pas Aušrą sausio 25-31 d.

Kadangi iki gruodžio 31 d. privalome sulošti dvejas rungtynes, tai bus lošiama šeštadieniais gruodžio 12 ir 19 d.d. 7 val. vak. Abejos rungtynės bus Prisikėlimo parapijos aktorių kambariuose. Jeigu būtų kokių pakeitimų, Aušros žaidėjams bus pranešta asmeniškai. Po Naujų Metų bus stengiamasi lošti tik sekmadieniais, jeigu tik bus galima su klubais susitarti. P. M.

VYČIO ŽINIOS

Slidinėjimas vytiečių tarpe rado ypatingą susidomėjimą ir slidininkų skaičius kasmet auga. Atsiradus daugiau slidininkų, numatoma suaktyvinti ir visą sekcijos veiklą. Norima organizuoti savaitgalių išvykas, pradedantiems mokyklas, ruošti rungtynes ir pan. Sekcijai vadovauti šiam sezonui yra pakviestas V. Paulionis, tel. HU. 8-2274. Norintieji prisidėti prie išvykų ar kitokių informacijų prašomi kreiptis į sekcijos vadovą. Našesnėi sekcijos veiklai išvystyti dar yra numatomas artimiausiu laiku šaukti sekcijos susirinkimas.

Tinklinis. Kadangi naujasis sporto apygardos komitetas yra numatęs šiam sezonui ir plačią tinklinio veiklą, norima atgaivinti ir šią bepražūnančią sekciją. Tuo tarpu yra numatomos treniruotės St. Christophers H patalpose šeštadieniais 2.30 - 3.30 val.

Krepšininkės turėjo eilę nesekmingų rungtynių. Pralaimėtos pirmenybių rungtynės Aušrai Sr. 39:30. Žaidė: Balsienė 8, Dargytė 12, E. Žėkaitė, Barauskaitė, Rutkauskaitė, O. Žėkaitė 7, Kasperavičiūtė 3. Taip pat pralaimėtos kontrolinės rungtynės St. Christopher 79:15. Žaidė: Dargytė 7, O. Žėkaitė 5, E. Čėkaitė, Baranauskaitė, Kasperavičiūtė 1, Večerskytė 2, Žolpytė, Anskytė. Jauniausios krepšininkės pralaimėjo draugiškas rungtynes su St. Helens 14:9. Žaidė: Jonynaitė 4, Renkauskaitė, Starkutė, Supronaitė 5, Bilkštytė, Žolpytė, Kilotaitytė, R. Gvildytė, K. Gvildytė.

Šį sekmadienį Loretto Coll. jos žaidžia pasktuines pirmenybių rungtynes su St. Basils. **A.S.**

Varšuva. — Daugiau reikėsią dirbti ir už mažesnį atlyginimą, pareiškė darbininkams Lenkijos vicepremjeras P. Jarosewicz, esą, jei norime išbristi iš naujų ūkinių sunkumų.

Varšuva. — Lenkijos štabo viršininko pavaduotoju bei žvalgybos viršininku paskirtas stalinistas, buvęs Rokossowskio pavaduotojas, gen. K. Witaszewski, kuri Gomulka buvo išsiuntęs karo attache Prahon.

Maskva. — Vietoj atšaukto Judino ambasadorium į Pekingą paskirtas ukrainietis Stepan Červonenko, o į Haagą, kur buvo norėta skirti Molotovą, bet negauta Olandijos sutikimo, paskirtas kitas ukrainietis Ponomarenko.

R. CHOLKAN REAL ESTATE LIMITED
REALTORS
527 Bloor St. W. Telef. LE. 2-4404

Scarlett Rd. - Jane
$2.000 įmokėti, visai nauji 6 kamb. mūriniai namai, 2 vonios, pusiau baigti kamb. rūsyje, kvadratinis planas, privatus įvažiavimas, 20 metų skola.

Rexdale rajone.
$3-4.000 įmokėti, 6 ir 7 kamb. visai nauji bangalovai, kvadratinis planas, garažas su privačiu įvažiavimu, 25 metų NHA skola.

Evelyn Ave. - Annette
$3.000 įmokėti, 10 kamb. atskiras mūrinis namas. Kvadratinis planas, 3 virtuvės, 3 vonios, vand. alyva šildomas, platus įvažiavimas.

Windermere Ave. - Bloor
$4.000 įmokėti, 7 kamb. atskiras mūrinis namas, kvadratinis planas, garažas su plačiu įvažiaivmu, namas be skolų.

Jane - Bloor
$5.000 įmokėti, 6 kamb. atskiras mūrinis namas, kvadratinis planas, vand. alyva šildomas, garažas su privačiu įvažiavimu.

Indian Rd. - Bloor
$5.000 įmokėti, 11 kamb. atskiras puikus mūrinis namas; 2 vonios, 3 virtuvės, vand. alyva šildomas, kambarys rūsyje, garažas su plačiu įvažiavimu, viena skola likučiui 10-čiai metų.

Westminster - Roncesvalles
$5.000 įmokėti, 10 kamb. atskiras mūrinis namas, kvadratinis planas, vand. alyva šildomas, 3 virtuvės, garažas, skubus pardavimas.

Bloor - Swansea
$6.500 įmokėti, 6 metų senumo puikus bangalovas, pusiau baigtas kamb. rūsyje, garažas su privačiu įvažiavimu, 20 metų atvira skola.

Bloor - Runnymede
$7.000 įmokėti, 7 kamb. šiurkščių plytų atskiras namas, kvadratinis planas, vand. alyva šildomas, modernus viduje, dvigubas garažas, arti Bloor, viena skola likučiui 10-čiai metų, turi būti parduotas.

Evelyn Cres. - Bloor
$7.000 įmokėti, 6 kamb. atskiras mūrinis namas, kvadratinis planas. Vand. alyva šildomas, garažas su privačiu įvaž., namas be skolų.

Runnymede - Bloor
$7-8.000 įmokėti, 11 kamb. per du augštus, atskiras mūrinis namas dupleksas, modernus viduje, vand. alyva šildomas, viena skola 10-čiai metų.

Jane - Annette
$8.000 įmokėti, 14 kamb. — triplekas, vand. lyva šildomas, 3 metų senumo, gauna $340 nuomos mėnesiui, šeimininkas išvyksta.

Rusholme Road
$8.000 įmokėti, 16 kamb. atskiras mūrinis namas, vand. alyva šildomas, 2 vonios, 3 mod. virtuvės, vand. alyva šildomas, didžiulis sklypas, dvigubas garažas, namas be skolų.

P. KERBERIS
TEL. DARBO LE. 2-4404 - - - NAMŲ LE. 5-1584

Okupuotos Lietuvos sportininkai Amerikoje

Viena krepšininkė ir krepšinio treneris pralaužė geležinę uždangą ir lapkričio 23 d. atvyko iš Lietuvos į Ameriką kartu su Sov. Sąjungos krepšinio rinktine. Žada čia pasilikti iki gruodžio vidurio. Tai lietuviams sporto mėgėjams gerai pažįstamas krepšininkas, šiuo metu Sov. Sąjungos moterų krepšinio rinktinės vyr. treneris **Stepas Butautas** ir tos rinktinės žaidėja, 23 metų Kauno Politechnikos Instituto dėstytoja **Jūratė Daktaraitė.**

Juodu abu teko susitikti jų antroje JAV sustojimo vietovėje — Peorijoje, Ill. Prieš rungtynes, jų metu ir po jų — viešbutyje teko išikalbėti įvairiais klausimais su šiais retais svečiais. Pokalbiuose dažnokai dalyvaudavo didesnės lietuvių grupės, nes daugumas, net iš Čikagos atvykę, norėjo bent šį tą išgirsti apie dabartinę Lietuvą. Daugiausia klausinėjo apie savo pažįstamuosius dar iš neprikl. Lietuvos laikų, kiti apie dabartinę sporto padėtį, sportininkus ir pan. Politinės temos nelabai buvo liečiamos, nes savaime aišku, į jas nebuvo galima tikėtis tikslesnių atsakymų.

S. Butautas, kuris nė kiek nevengė tokių pasikalbėjimų, sakėsi nesąs susižavėjęs Amerika, nors pirmą dieną ji kiek daugiau jį dominusi. Esąs patenkintas savo padėtimi ir pasistatęs namuką žadąs ramiai ten gyventi. Dabar tokios ramybės neturįs, nes dažnai tenką važinėti su krepšininkais, neskaitant dėstymo Kauno Politechnikos Institute. Spalio mėnesį tekę praleisti Maskvoje, kur jo vadovaujama rinktinė laimėjo pasaulio krepšinio meisterio vardą, po to galėjęs trumpai grįžti į Kauną, o tada vėl reikėję vykti į Maskvą treniruoti išvykai į Ameriką.

Jis iki šiol nesąs partijos narys, tačiau grįžęs gal įstosiąs, nes partiečiams esą geriau kaikuriais atvejais. Suabejojus dabartinių Lietuvos laikraščių žinių kokybe, jis pabrėžė, jog dėl to jis nė kiek neabejojąs. Amerikos Balso neklausąs (neturįs laiko), amerikietiškos sportinės spaudos nesekąs (jos niekas neužsakąs), svaiginamų gėrimų negeriąs ir nerūkąs. Girtuokliams turį gerą vaistą — juos tuojau kišą po šaltu vandeniu. Esą neteisybė, kad Lietuvoje žadama pakeisti raidyną. Apie tai tik Amerikoje išgirdęs. Lietuvoje į mokslą einančiųjų skaičius vis didėjąs. Dabartiniu metu esąs jaučiamas pagerėjimas įvairiose srityse, kolchozų gyvulių šėrėjai dėvį baltus chalatus, miestuose esą įvairių automatų maistui, gėrimams, cigaretėms ir kitoms gėrybėms (tik dar nematęs "muzikos dėžių").

JŪRATĖ DAKTARAITĖ
kaunietė, Sov. Sąj. moterų krepšinio rinktinės žaidėja, išeina prisistatyti publikai Preorijoje, Ill.

Jūratė Daktaraitė, kuri dar yra naujokė Sov. Sąjungos krepšinio rinktinėje (pirmą kartą žaidė pasaulio pirmenybėse Maskvoje), apie Ameriką irgi nebuvo labai geros nuomonės. Jai keista, jog čia juodukai nėra skiriami nuo baltųjų ir nelabai suprato, kada juodas policininkas atėjo vyti lietuvius žiūrovus nuo sportininkų suolo. Labai mėgstanti moderniškus šokius ir norėtų parsivežti šios muzikos plokštelių. Lūpų dažymas irkitokie Amerikos moterų vartojami kosmetikos reikmenys jos nebaugina ir jau pati bando tuo sekti. Ji galvojo, kad viešbutis, kuriame buvo Peorijoje atvykėliai apgyvendinti yra tik "dėl svečių" (t.y. tik rinktinei publikai ar iš kitur atvykusiems). Atsisveikinant ji padovanojo sovietinių ženkliukų, kurio viename buvo naujojo tarybinio herbjaus — šuns "Laikos" galva.

Dabar apie pačias rungtynes. Čia, kaip ir Niujorke, buvo pasidalinta po vieną laimėjimą: pas moteris pergalę pelnė Sov. Sąjungos atstovės, o vyrų susitikime laimėjo amerikiečiai. Viešnios žaidė su sustiprinta Nashville Business College komanda ir ją įveikė 46:42. Vyrai kovojo su Peorijos Cats (fabriko komanda) ir pralaimėjo 63:67.

Moterų susitikime Sov. Sąjungos komanda pasiekė pelnytą laimėjimą, nes jos susižaidimas buvo geresnis. Amerikietės žaidė daugiau pavieniai ir neišvystė jokio tempo. Viešnių komandos sudėtyje buvo ir dvi latvaitės, tačiau viena iš jų, kaip ir mūsiškė, prasėdėjo ant suolo. Pasirodė tik naujoji žvaigždė Skaidrytė Smildznia, per baigmines pasaulio pirmenybių rungtynes Maskvoje pelniusi 26 taškus. Šį kartą ji pataikė tik 2 kartus. Daugiausia taškų iš viešnių komandos padarė Kostikova — 17, o amerikiečių Nera White — 15.

Vyrų rungtynėse amerikiečiai šį kartą neturėjo labai lengvą kovą. Pirmame kėlinyje, gal būt per daug nesistengdami, jie buvo atsilikę ir baigė 25:29. Po pertraukos žaidimas darėsi vis labiau įtemptas ir amerikiečiai pradėjo cementuotis. Čia viena po kitos buvo duodamos baudos ir už jas turėjo užkštę palikti 5 rusai ir 3 amerikiečiai! Viso buvo priteistos 72 asmeniškos baudos, iš kurių 43 padarė rusai. Amerikiečių žaidėjas Jack Adams iš baudų surinko net 13 taškų (iš 14 galimų) ir pridėjęs 3 metimus buvo geriausiu taškų rinkėju. Latvis milžinas Janis Krumins 7'3" centras ir Viktor Zubkov sukalė po 11 taškų.

Amerikoje svečiai sužais dar 4 rungtynes, o po to gal atvažiuos į Kanadą. Paskutinis susitikimas Amerikoje bus gruodžio 10 d. Seattle, Wash. **Edv. Šulaitis.**

Visi elektros darbai atliekami greitai ir prieinamomis kainomis.

VICTOR ELECTRIC CONTRACTING CO.

V. JUŠKEVIČIUS,
Licenced master electrician.

Telef. HI. 7-1601

Toronto

VEDYBOS

Jei norite vesti, rašykite /vokiečių ar lenkų k./, telefonuokite ar atvykite asmeniškai į
VEDYBŲ BIURĄ "WALDI"
859 COLLEGE ST., Toronto, Ont.
Telefonas LE. 2-5461.
Informacijos kasdien nuo 6-9 val. v. Atsakymams raštu prideti $1. Moterims iki 35 m. amž., tarpininkavimas **VELTUI.**

Vašingtonas. — Sovietai nusprendė pirkti JAV helikopterių. Esą Chruščiovas, mat, susižavėjęs tuo helikopteriu, kuriuo skridęs su prezidentu į Camp David.

ČIKAGOS SPORTO ŽINIOS

Algis Varnas, LSK Neries krepšinio komandos žaidėjas, pelnęs daugiausia taškų Š. Amerikos rinktinės išvykos metu P. Amerikoje, buvo geriausiu taškų medžiotoju ir Čikagos liet. krepšinio pirmenybėse lapkričio 21-22 d.d. Jis per dvejas rungtynes sumetė 53 taškus.

LFK Lituanicos narių susirinkimas įvyks gruodžio 13 d. Dubysos patalpose, Maruquette parke. Šio klubo futbolininkai jau baigė savo sezoną. Paskutinėse rungtynėse dėl JAV futbolo mėgėjų taurės jie turėjo nusileisti vieitnės lygos I divizijos meisteriui—vokiečių Schwaben komandai 1:5. Pirmose rungtynėse dėl tos pačios taurės jie buvo įveikę Maroons 4:3.

Jonas Rimas Valaitis gavo Kanados Lietuvių Dienos rengėjų paskirtą dovaną kaip vertingiausias JAV - Kanados liet. rinktinių susitikimo žaidėjas. Dovana įteikta Čikagos liet. krepšinio pirmenybių metu. Jis atstovauja LSK Neri ir lankėsi Š. Amerikos liet. rinktinės eilėse P. Amerikoje. Taip pat žaidžia Lewis kolegijos pirmame penketuke.

Albertas Šimkus ir Donatas Prapuolenis, abu LSK Neries pirmojo penketuko žaidėjai, neseniai pradėjo tarnybą JAV ginkluotose pajėgose. Šimkus žaidė Š. Amerikos liet. krepšinio rinktinėje, kuri viešėjo P. Amerikoje.

LSK Neris rengia tradicinį Kalėdų šokių vakarą Kalėdų pirmą dieną Lietuvių Auditorijos didž. salėje. **E. Šulaitis.**

Piano ir Grand-Piano specialistas
A. BRIČKUS
Atlieku visus pianinų remonto darbus. Perku ir parduodu naudotus pianinus. **LE. 7-3782.**

Kas keliatės į kitą butą ir norite pigia kaina pervežti savo baldus, kreipkitės telefonu
LE. 3-1435
BR. STONČIUS

VALAU FOTELIUS
IR ĮVAIRIUS KILIMUS.
Automatinis elektra valymas. Sutaisau iširusius galus ir pradegintus kilimus. SKAMBINTI LE. 3-4912.
P. KARALIŪNAS

ALEX'S
Važiavimo Mokykla
1717 BLOOR ST. WEST
prie Parkside
TEL. RO. 6-6611
Pradedantiems pirmos 2 val. — $3.00.
Nemokamas paruošimas egzaminams raštu. Nemokamai paimame pamokai iš namų. Vėliausios laidos automobiliai — standartiniai ir automatiniai.

Joseph A. **PETERS** *Ltd.*
REALTORS
Narys Toronto Real Estate Board.
1162 ST. CLAIR AVE. WEST **TELEFONAS LE. 2-3321**

Bloor - Jane
$5.000 įmokėti, atskiras 7 didelių kamb. namas. Mod. virtuvė, vand. alyvos šildymas. Garažas. Vienas morgičius 10-čiai metų. Labai arti Bloor.

Bloor - Gladstone
$5.000 įmokėti, 7 didelių kambarių, atskiras namas. 2 modernios virtuvės. Naujas mod. pečius. 3 garažai. 2 minutės iki Bloor.

St. Clair - Oakwood
$2.500 įmokėti, 7 labai didelių kambarių, atskiras namas. Didelė moderni virtuvė, alyva šildomas, vieta garažui.

Christie - St. Clair
$2.000 įmokėti, gero mūro, 8 kambarių namas. Virtuvė kiekviename augšte. Alyva šildomas, garažas.

Bloor - High Park
$5.000 įmokėti, atskiras gerų plytų 10-ties kambarių namas su atskirais įėjimais. 2 virtuvės, 2 vonios, garažas. Vand. ir alyvos šildymas.

St. Clair - Oakwood
Dupleksas
12 didelių ir gražių kambarių, 3 vonios, garažai. Labai geras pirkinys.

Pirkdami ar parduodami kreipkitės:
B. MARIJOŠIUS
Įstaigos tel. LE. 2-3321 Namų tel RO. 2-5543

NEPAPRASTA INVESTACIJA
Garažas, gazolino stotis, krautuvė ir 3 butų mūrinis namas, tikrai geras pirkinys, didelės pajamos, žema kaina, įmokėjimas $10-15.000. Suinteresuoti šiuo bizniu skambinkite mums.
PARDUODAMI MORGIČIAI
Jei norite saugiai investuoti savo pinigus ir gauti gerą nuošimtį, skambinkite mums. Mes turime įvairių morgičių pardavimui.
Kreipkitės B. SERGAUTIS, F.R.I.
Tel. LE. 4-9211
EXTRA Realty Limited
989 Bloor S. W. ir 758 Dovercourt Rd.

Collingwood, Wasagos ir Stayner
apylinkėse ūkių-farmų, vasarnamių, garažų, gazolino stočių ir kito nekiln. turto pirkimo - pardavimo reikaluose tarpininkauja lietuvis pardavimo agentas
V. (Vic) BUTRIMAS
Dėl informacijų rašykite: V. Butrimas, Box 83, Collingwood.
Skambinkite: 62 W 2 Collingwood.
GEO. HUNT REAL ESTATE
128 Hurontario Str.
Collingwood, Ont.

JOINT REALTY LTD.
899 BLOOR ST. W. - TEL. LE. 4-6381
Turime daug įvairiose vietose namų pasirinkimui tik kreipkitės ir gausite pilnas informacijas. Tvarkome visus morgičių reikalus.

V. VASIS
REAL ESTATE
872 Bloor St. W. Telefonas LE. 1-4605
Didelis pasirinkimas gyvenamų namų, biznių, žemės statyboms.
Jūsų patarnavimui skambinti:
A. GUDAS — LE. 1-4605, namų LE. 6-7109.

SHORTILL & HODGKINS LIMITED Realtors
3269 BLOOR ST. W., TORONTO - - - BE. 3-3263

BLOOR 6 POINTS; $18.900 pilna kaina. 6 kambarių, geltonų plytų, naujas modernus bungalow. 1.300 kvadratinių pėdų. Šviesus dideli kambariai, alyva apšildomas. Privatus įvažiavimas ir garažas, arti susisiekimo ir apsipirkimo. Išsimokėjimui 25 metai 6% po $83.40 mėnesui. Apžiūrėti galima betkuriuo laiku.

BLOOR - GLADSTONE; $19.700, 8 kambarių, gražių plytų, atskiras namas. Nepereinami kambariai, karšto vandens alyva šildymas. 2 virtuvės, 2 saulės kambariai ir 2 automobiliams garažas. Išsimokėjimui atvira skola.

BLOOR 6 POINS. $4.000 įmokėję galėsite užimti šį 6 kambarių, naują — modernų, bungalow; 3 dideli miegami, šviesi - moderniška virtuvė, alyva apšildomas. Privatus įvažiavimas ir vienam automobiliui garažas. Arti susisiekimo ir krautuvių. Išsimokėjimui geros, 10-čiai arba 20-čiai metų sąlygos.

SHORTILL and HODGKINS LTD. REALTORS firma yra pasižymėjusi geresnių namų pasirinkimu su geresnėmis išmokėjimo sąlygomis.

Dėl šių ir kitų nuosavybių norėdami pirkti ar parduoti skambinkite GEO KARALIUI. Telefonai: įstaigos BE. 3-3263, namų LE. 2-8146.

MORKIS Antanas
Real Estate and Business Broker
1077 Bloor St. W., prie Dufferin St.
LE. 4-8459, LE. 4-8450. Namų BE. 3-5996

WRIGHT - RONCESVALLES
$4-500 įmokėti, atskiras, gerų plytų, 9 kambariai, 2 modernios virtuvės, 2 vonios, vandeniu alyva šildomas, garažas. Kaina $19.500.

KEELE - WESTON
$1.500 įmokėti, mūrinis, atskiras, 6 kambariai, išilginis koridorius, vandeniu alyva šildomas, didelis kiemas, garažas, galimybė pristatyti krautuvę. Kaina $12.000.

RONCESVALLES - DUNDAS
$1.000 įmokėti, atskiras, 6 kamb., išilginis koridorius, 2 virtuvės, alyva apšildomas. Kaina $11.900.

HOTELIS - KABINOS - MOTELIS
$10.000 įmokėti, prie Simcoe ežero, 39 mylios nuo Toronto prie Keswick. 200 pėdų ežero kranto ($100 už pėdą), 8 sklypai; hotelis iš 17 miegamųjų, 5 vonios; 130 žmonių valgykla, didelė seklyčia; snack baras, didelė virtuvė; 6 vienetų motelis; 11 kabinų, 7 vonios; gyvenamas 7 kamb. dviejų augštų namas su modernia virtuve ir vonios kambariu. Kitas namas tarnautojams, 4 miegami kambariai. Garažas. Turtingas inventorius: indai, šaldytuvai, patalynės ir t.t. Smėlio — negili ežero pakrantė, žuvinga vieta, didelių medžių sodas. Tai puiki ir gero vardo vasarvietė. Parduoda dėl senatvės. Vienas 15 metų morgičius. Kaina apie $45.000. Kas interesuojasi tokiu biznių, nepraleiskite progos!

SKLYPAI PRIE EŽERO
Lietuviams dar parduodama žemesne kaina pradedant $600 už 100 pėdų fronto. Sklypai Kaškelio-Preikšaičio subdivizijoje prie Simcoe ežero Keswick. Verta dar prieš Kalėdas užpirkti prie ežero ir arčiausiai prie Toronto, tik 41 mylia, gražioj vietoj esamus sklypus.

Ken WILES
REALTOR LTD.
1190 Bloor St. W. (prie Brock Ave.)
Telefonas LE. 7-3173

Didžiausias pasirinkimas namų - biznių visame Toronte.
Nuoširdus ir sąžiningas patarnavimas.
Rūpestingas morgičių sutvarkymas.

Galley - Roncesvalles
$1.000 įmok., 9 kamb. mūr., 2 vonios, naujas šild., vieta garažui ir vienas 10-čiai metų atv. morgičius.

Mimico Ave. - Lakeshore
$2.500 įmok., mūr. 6 kamb., 2 virt., naujai išdekoruotas, garažas ir šoninis įvaž. Prašo $15.900.

Indian Rd. - Bloor
$3.000 įmok., 9 kamb. mūr., 3 virt., 2 vonios, naujas šild., visas išnuomotas, arti Bloor.

Žemės sklypas
$7.000 prašoma kaina, sklypas 50 iš 172. Yra vanduo, elektra, sūrai ir t.t., randasi Jane-Wilson rajone. Paskubėkit!

Geoffrey - Roncesvalles
$7-8.000 įmok., atsk. 10 kamb., labai patogus, nes yra: 4 kamb. ir vonia pirmam augšte, 4 kamb. ir vonia antram, 2 kamb. ir vonia trečiam augšte. Dideli kamb., vand. alyva šild., 4 garažai, be to, tik vienas morgičius 10-čiai metų.

Indian Rd. - Annette
Pomirtinis pardavimas, 9 kamb., mūr., atsk., vand. alyva šild. Sklypas 45 iš 185, namas be skolų. 3 garažai, retai pasitaikantis pardav.

Scarlet Rd.
25 nauji ir gražūs namai Jūsų pasirinkimui su $2.500 įmok., 20 metų išsimokėjimui. Skubėkit pasirinkti patį gražiausią!

Skambinkite tuojau
LE. 7-3173 arba RO. 6-0417
S. JOKUBAITIS

Miško medžiaga – Fanera – Moldingai
- SPECIALI MEDŽIAGA NAMŲ REMONTUI.
- VISKAS MEDŽIO DARBAMS.
- NEPARUOŠTA AR PARUOŠTA MEDŽIAGA.

SPECIALIAI GRUODŽIO MĖN.!
1x12 MELSVOJI EGLĖ SAUSAI SUKRAUTA 15 c. pėda
Nė vienas užsakymas nėra per didelis ar per mažas.
JOHN B. SMITH and SONS LTD.
22 ST. HELENS prie Dundas gatvės. TEL. LE. 4-9293

.. ĮVYDSENOS ..

Taip ir ne

— Tėveli, ar 100 dolerių yra daug pinigų?

— Tai priklauso, sūneli, nuo to, kaip į juos pažiūrėsi — ar pagal tai, kaip aš juos uždirbu, ar pagal tai, kaip mama juos išleidžia . . .

Pas dantų gydytoją

— Kiba pasaulio galas! Už vieno danties ištraukimą, pusės minutės darbo, aštuoni doleriai!

— Jei tamstai patinka, galiu traukti visą pusvalandį, — pastebėjo gydytojas.

Angliška filosofija

Kai prasidėjo II Pasaulinis karas, Churchillis vienoje savo kalbėje kalbėjo:

— Karui laimėti reikia kareivių, pinigų ir kantrybės . . .

Po kurio laiko jis savo nusistatymą bent praktikoje pakeitė ta prasme, kad kareivių turi duoti rusai, pinigų amerikiečiai, o anglai turi turėti . . . kantrybės.

Gimimo vieta

— Kur tamsta gimei?

— Klinikoje.

— A, tai jau tada buvai ligonis?

Koks turtas!

— Mirdamas Jeremijas paliko viską ką turėjo prieglaudai.

— Tai dosnuinas! O kiek paliko?

— Septynis vaikus . . .

Neališkios sąlygos

Jis: — Tavo tėvas nesiskubina mokėti pažadėtų kraičiui pinigų.

Jis: — Turėk kantrybės, išmokės ratom.

Jis: — Bet, mieloji, tave juk vedžiau visą iš karto, bet ne ratom . . .

To pat dydžio

Viešbuty:

— Klausyk, jaunuoli, — tarė svečias, — ši skrybėlė ne mano. Koks asilas galėjo mano skrybėlę paimti?

— Nežinau, pone. Bet jei jis ją paėmė, tai reiškia, kad jis turi galvą lygiai tokią pat, kaip jūsų.

Pas gydytoją

— Brangusis pone, jūsų liga sunki. Turit atsisakyti kiekvieno darbo, kuriam reikia galvos. Ar ponas esat intelektualas?

— Daug blogiau. Esu barzdaskutis.

LAISVĖ – sušaudyta Rytuose, bet išduota Vakaruose

Daug ir perdėtai kalbama apie pasikeitimus Sovietijoje po Stalino mirties, nors pavergtųjų laisvės kova toliau vyksta. Europos Taryba neseniai paskelbė tokį postalininio laikotarpio šiurpių tragedijų bei aktyvaus pasipriešinimo sąrašą:

1953 gegužės-birželio mėnesiais **Norilske** darbo vergų stovyklose tris savaites vyko streikai ir neramumai, kuriuose dalyvavo dešimtys tūkstančių kalinių. Daug kovotojų sušaudyta vietoje, šimtai išgabenti į tolimesnes sritis.

1953 liepos 24-31 **Vorkutos** koncentracijos stovyklose streikavo daugiau kaip 150.000 asmenų. Kasyklose Nr. 7 ir Nr. 29 kaliniai su ginklu pasipriešino malšintojų daliniams. Apie 150 kovotojų sušaudyta vietoje, didelis skaičius suimta ir išgabenta, jų dalis vėliau sušaudyta.

1953 rugpiūty **Karagandos** stovyklose neramumai baigėsi dešimčių darbo vergų mirtimi.

1954 pavasarį ir vasarą vyko neramumai **Karagandos, Balkašo, Zerubaja Nura ir Sverdlovsko** kacetuose. Juos malšinant, vien Sverdlovske nužudyta apie 700 žmonių. Iš kitų vietovių pranešti panašūs skaičiai.

1954 lapkričio mėn. **Vorkutoje** vėl streikas.

1955 gegužės 4-5 nauji neramumai **Vorkutos** kasyklose. Į kalinius šaudyti atsisakę kariai sušaudyti atvykusių MVD dalinių. Malšinant žuvo apie 800 kalinių.

1955 rugpiūčio mėn. **Sarano** srities kolchozo "Zaria" riaušės.

1955 spalio mėn. Armenijos sostinės **Erivanėj** neramumai. Tariami sukilėliai nuteisti 25 m. bausmėmis.

1956 kovo 5-10 Gruzijos sostinėje **Tiflise** didžiausios masinės demonstracijos, pasibaigusios riaušėmis. Vietos un-to rektoriaus Kupradze pareiškimu užsienio laikraštininkui, manifestacijos prasidėjo kovo 5 (Stalino trečiųjų mirties metinių dieną), Tifliso studentams ir miesto gyventojams susirinkus prie Stalino paminklo, nors tam nebuvo duota leidimo ryšium su Chruščiovo slaptu "asmens kulto" pasmerkimu (vasario 25). Neramumai pasikartojo kovo 9. Jų metu buvo kartojami "nelegalūs nacionalistiniai šūkiai". Vakarų spaudos žiniomis, naktį į kovo 10-ją susidūrimai su milicija pareikalavo žmonių aukų, kurių skaičius, pagal vienus šaltinius buvo 12, pagal kitus — siekė 500.

1956 balandžio mėn. eilė sukilimų **Jenisiejaus** srities koncentracijos stovyklose (Verešagino, Mirnoj ir Imbatskoje). Nuo MVD šūvių žuvo daugiau kaip 200.

1956 spalio mėn. vakariečius laikraštininkus pasiekė daug žinių apie streikus **Maskvoje.** Priežastis — darbo normų peržiūrėjimas.

1956 lapkričio mėn. **Kaune** ir **Vilniuje** įvyko Lietuvos jaunimo nuosaikios tautinės manifestacijos. Komunistinė spauda pranešė apie sekusius suėmimus Vilniuje. Sniečkus padarė pareiškimą, jog Vengrijos įvykiai padrasinę "respublikos antisovietinius gaivalus" kelti galvas.

1956 lapkričio - gruodžio mėn. gautos žinios apie streikus **Maskvoje, Leningrade, Kijeve ir Uralo** fabrikuose. Furceva fabriko darbininkų išvyta su šauksmais: "O tu, kiek tu gi uždirbi?".

Maskvos ir Leningrado studentai reikalavo paaiškinimų dėl Vengrijos įvykių ir slaptai platino Vakarų radijo pranešimus.

1957 birželio mėn. **Leningrado** stadione įvyko didelės mušlynės tarp žiūrovų ir milicijos. Prasidėjusios popietį, jos tęsėsi ligi vėlaus vakaro, kol atvyko daugiau pastiprinimų.

Pateiktasis sąrašas, toli gražu nepilnas, tik maža dalimi pavaizduoja šios rūšies reiškinius "socializmo tėvynėje". Tačiau ir čia pateiktieji faktai pakankamai šiurpūs. Jų akivaizdoje kyla klausimas: ką gi tuo metu veikė vadinamasis "laisvasis pasaulis"? Jis džiūgavo savo kylančia gerove ir svaiginosi Kremliaus peršamu "sambūviu".

Istorijos teismas vienodai pasmerks tuos, kurie Rytuose laisvę šaudė, o Vakaruose ją išdavė.

(ELI).

Atlieku visokius elektros darbus
prie senų ir naujų statybų. Patarimai ir apkainavimas veltui.
Licenzijuotas elektromonteris
J. Nacevičius
Tel. LE. 4-6075

Nepasitenkinimas raudon. armijoje

Nepasitenkinimas raudonosios armijos eilėse pokarį nesudarė didesnių rūpesčių sov. režimui.

Dauguma karių yra kilę iš kaimo ir savo nuotaikomis nesiskiria nuo kitų kaimo gyventojų, kurie niekad nesiliovė pasyviai priešintis. Tuo tarpu profesiniai kariškiai priklauso privilegijuotam sovietinės visuomenės sluogsniui. Jie galėtų atsiriboti nuo režimo tik tada, jeigu jiems pasirodytų, jog režimas ima nepaisyti jų interesų. Taipgi jų nepasitenkinimas kiltų, kompartijai mėginant iš naujo sugriežtinti policinę priežiūrą. Tokia priežiūra greičiausiai sukliudytų nepasitenkinimui veiksmingai pasireikšti. Tik atleidus išorinės kontrolės varžtus, kariuomenė galėtų tapti savarankia jėga. Tačiau tokia galimybė artimoje ateityje atrodo nepaprastai maža.

Nepasitenkinimas vis dėlto yra ryškus ir neretai prasiveržia gaivalingais nepaklusnumo veiksmais. Štai keletas tokių faktų iš pokarinio laikotarpio:

1947 kovo mėn. Frankfurte prie Oderio buvo sukilę raudonarmiečiai. Juos malšino maršalo Sokolovskio vadovaujami šarvuočių daliniai.

1947 balandžio mėn. sukilo dalis sovietinių įgulų Vengrijoje. Joms numalšinti buvo iškviesti ypatingi daliniai iš Sov. S-gos.

1948 m. Kažanėj "didžiojo tėvynės karo" dalyviai sukėlė riaušes, kurios pasibaigė vietos MVD būsto pogromu.

Tarp 1948 ir 1951 m. Rytų Vokietijoj maištavo visa eilė sovietinių įgulų.

1953 birželio 17-19 dienomis Rytų Vokietijoj eilė Raud. Armijos vienetų atsisakė dalyvauti vokiečių darbininkų sukilimo malšinime. Kaikuriose vietovėse, jų tarpe Jenoje ir Madgeburge, sovietų kariai padėjo vietos gyventojams naikinti saugumo policijos ir kompartijos būstines. Sukilimą numalšinus tankais, už atsisakymą kovoti prieš vokiečių sukilėlius buvo sušaudyti 81 sovietų karininkai ir kariai (18 Magdeburge, 3 Jenoj ir 30 urano kasyklose). Virš 3.000 raudonarmiečių išlydėjo sargybos į Leningradą. Iš jų apie 600 buvo vėliau sušaudyti, kiti ištremti į Sibiro koncentracijos stovyklas.

1955 vasario mėn. buvo sukilę Novaja Žemlia įgulos kariai, atsisakę saugoti atgabentus salon kalinius. Lėktuvais atvykę malšinti sukilimo MVD daliniai sušaudė 200 karių.

1955 liepos mėn. Weimare, R. Vokietijoje, sukilo pėstininkų pulkas. Kiti kaliniai buvo tuojau perkelti į tolimesnes vietoves. Sukilimas nuslopintas tankais.

1956 spalio - lapkričio mėn. Vengrijoje didelis sovietų kariuomenės skaičius atsisakė dalyvauti laisvės sukilimo malšinime. Buvo dezertyrų, kurie kovėsi vengrų sukilėlių eilėse. Jų tikslus skaičius nežinomas. Spėjama: tarp 500 ir 3.000.

Šalia atviro pasipriešinimo yra ir kitokių nepasitenkinimo ženklų. Raudonosios Armijos laikraščiai nuolat rašo apie tai, jog karininkai kritikuoja "politinį švietimą", atsisakinėja klausyti politrukų ir pan. Pernai spaudoje buvo iškelta daug tokių faktų.

Neseniai įsakyta vėl sustiprinti partinę veiklą ir politinį švietimą kariuomenėje.

Daroma išvada, jog sovietinis režimas negali pilnai pasikliauti savo ginkluotomis pajėgomis.

J. Vidzgiris (ELI)

VYRAI,
kurie esat susirūpine šeimos sukūrimo reikalais, kreipkitės į
INTERNATIONAL CONTACT BUREAU
Box 1021, STN. "C", Toronto 3, Ontario, Canada.
Už plačias informacijas apie asmenis ir fotografijas tik $2.

Kvalifikuotas technikas taiso
televizijos ir radio aparatus
TAPE REKORDERIUS, Hi-Fi, PATEFONUS.
J. STANIONIS
19 GLEN BELLE CRESC. Telefonas RU. 1-7861

Lietuvių moterų
KIRPYKLA
Doma Hairstyling
1618 BLOOR ST. W.
(netoli Dundas)
Telefonas LE. 3-2904
Sav. D. KAUNAITĖ

LIQUIFLAME OILS LTD.
Aitstovas
H. ROŽAITIS
Greitas kuro-alyvos pristatymas ir paternavimas.
Telefonas LE. 3-4908.

ŠILDYMO KONTRAKTORIUS
Visų rūšių šildymas ir įvairios pompos.
999 College St., Toronto. Telef. LE. 4-6123
ANT. JUOZAPAITIS

UNITED ELECTRONICS SERVICES
LE. 4-0812 1226, College St. LE. 4-0921
Taisoma: Televizijos, radijai, patefonai, tape recorderiai ir kiti elektroniniai prietaisai.
Pašaukimas į namus $2.50. Skambinti nuo 9 val. ryto — 10 v. vak.
Vadovaujama: F. Norvydo ir V. Semaškos

Nauja Lietuviška Valykla
Lenard's Cleaners
985 College St. Tel. LE. 1-5166
Darbas atliekamas vietoje su moderniškomis mašinomis.
PRIIMAME IR PRISTATOME Į NAMUS.
Darbo valandos: 8 val. ryto — 7 val. vak.
šeštadieniais — 8 val. ryto — 6 val. vak.
Savininkas L. LEVECKIS

AUTO LIFE FIRE
PRANO BARAUSKO
Draudimų agentūra
Visų rūšių draudimai.
TELEFONAS
RO. 6-0811
arba RO. 6-0832
49 Cameo Cres., Toronto 9, Ont.

CONSUMERS' GAS CO.
Autorizuotas Dyleris
KROSNYS-GAZAI-ALYVA-ANGLYS
CONVERSION BURNERS — gazo ir alyvos. VANDENS TANKAI — gazo ir alyvos. VĖSINTUVAI (air conditioners) vasarai ir žiemai. KROSNYS "GURNEY" — gazo ir elektros. ŠALDYTUVAI — gazo ir elektros.
Duodama iki 5 metų išsimokėjimui. Visų rūšių remonto darbai.
Rose Heating - Tinsmith Co.
KRAUTUVĖ: 723 GERRARD ST. E. TEL. HO. 6-1623
Lietuviai savininkai ŽALECKIAI
Pas mus pigesnės kainos ir didelis pasirinkimas.

ŽUKLAVIMO
ir įvairius kitus SPORTO REIKMENIS su atitinkamomis nuolaidomis gausite tik:
J. Beržinskas
1212 DUNDAS ST. W. - TORONTO - TEL. LE. 2-9547
Čia pat galite užsisakyti laivams motorus bei įvairius medžioklinius šautuvus.

DĖMESIO! DĖMESIO!
Taisau visų rūšių
Televizijas, namų ir auto radijas
Darbas sąžiningas ir garantuotas. AL. ČIŽIKAS
18 SKYLARK RD., Toronto. Telefonas RO. 6-4063

Dr. E. ŽUBRIENĖ
DANTŲ GYDYTOJA
1577 BLOOR ST. WEST
(prie Dundas)
TELEFONAS LE. 2-4108
Priima ligonius
Pirmadieniais — šeštadieniais.
KETVIRTADIENIAIS UŽDARYTA

Dr. V. Sadauskienė
DANTŲ GYDYTOJA
129 GRENADIER RD.
(2-ras namas nuo Roncesvalles), Toronto.
Telefonas LE. 1-4250
Priėmimo valandos: nuo 9-12 ir 3-8 val. vak. (pagal susitarimą).

W. A. LENCKI,
B.A., L.L.B.
TEISININKAS — ADVOKATAS - NOTARAS
100 ADELAIDE ST. W.
Room 107
Telefonas EM. 6-4182
Toronto

Kabinetas: LE. 4-4451
Dr. P. MORKIS
DANTŲ GYDYTOJAS
Vakarais ir šeštadieniais pagal susitarimą.
1082 BLOOR W., Toronto 4.
(į rytus nuo Dufferin St.)

Lietuvio advokato įstaiga
Victor D. ALKSNIS
ADVOKATAS - NOTARAS
62 RICHMOND ST. WEST
/kampas Bay & Richmond/
Room 901
Telefonas EM. 2-2585

OKULISTĖS
Br. Bukowska-BEJNAR, R.O.
Wiktoria BUKOWSKA, R.O.
274 RONCESVALLES AVE.
(prie Geoffrey St.)
TEL. LE. 2-5493
Darbo valandos: kasdien 10 v. ryto iki 9 val. vak.; šeštadieniais nuo 10 val. ryto iki 6 v.v.

LIETUVIO ADVOKATO ĮSTAIGA
NEIMAN, BISSETT & SEGUIN
Advokatai — Notarai
35 HAYDEN ST., Toronto,
(arti Bloor ir Yong gatvių)
Telef. įstaigos: WA. 4-9501. Telef. namų: BE. 3-0978

Akių specialistas
L. LUNSKY, R.O.

Pritaiko akinius visiems akių defektams. Ištiria akių nervus, kurie dažnai sukelia galvos skaudėjimą ir nervingumą. Kalba slavų kalbomis.
470 COLLEGE ST., Toronto
Telef. WA. 1-3924

Įstaiga veikia
168 val. savaitėje
DRAUDIMAS
RO. 9-4612
GENERAL INSURANCE
Turto draudimas (namai, auto ir pan.) visoj Ontario provincijoj.
AL DUDA

TORONTO, Ont.

Šv. Jono Kr. parapijos žinios

— Už a.a. pirmojo Lietuvos Metropolito arkivyskupo Juozapo Skvirecko vėlę pamaldos įvyko antradienį, Nekalto Prasidėjimo Marijos šventėje, 7.30 v.v. Po Mišių liberą, pamokslas ir Lietuvos himnas.

— Šį sekmadienį 11 val. pamaldose prisimenamas gen. konsulas a.a. Vytautas Gylys mirties pusės metų sukakties proga. Sekmadienio pamokslai kun. P. Ažubalio.

— Po visų pamaldų par. salėje sekmadienį galima įsigyti kalėdinių plotkelių.

— Pirmadienį palaidotas a.a. Juozas Augulis. Velionio giminėms gili užuojauta.

— Šią savaitę vizituojamos šios gatvės: Alhambra, Boustead, Indian Trail, Redford, Parkway, Marian, Merrick, Glendale, Roncesvalles ir Hewitt.

— Iškilmingą Naujųjų Metų sutikimą parapija rengia kartu su šv. Jono Kr. Pašalpine Draugija. Ir šiais metais, kaip ir anksčiau, N. Metų parengimą parapija remia socialiniu pagrindu: ne pelnas, bet jaukus tautiečių susitikimas, nesiekiant pelno. Į parengimą bilietų kaina asmeniui $2.50. Bilietai jau gaunami sekmadieniais par. knygyne, o šiokiadieniais klebonijoje ir pas komiteto bei šv. Jono D-jos valdybos narius.

— Maloniai kviečiama skaitlingai dalyvauti mūsų mylimo šios parapijos ilgamečio darbuotojo kun. dr. J. Gutausko išleistuvių pobūvyje šį sekmadienį 4 val. p.p. parapijos salėje.

— Tikybos pamokos vaikučiams vyksta kas sekmadienį muzikos studijoje tuojau po 11 val. pamaldų.

— Parap. choras gieda naujai paruoštą lietuviškų giesmių repertuarą. Vadovo muz. St. Gailevičiaus pastangomis par. choras stiprėja tiek savo skaičiumi, tiek repertuaru.

Bendros pamaldos evangelikams įvyks Malonės bažnyčioje, 1424 Davenport Rd., gruodžio 13 d., 1 val. p.p. Pamaldas laikys kunigai: Petras Dagys iš Niujorko ir Leonas Kostizenas iš Toronto. Po pamaldų bendra kavutė.

Prašome kuo skaitlingiausiai dalyvauti. **Kun. L. Kostizenas.**

A.a. Juozas Augulis

Praėjusį penktadienį, besiruošdamas į darbą staiga susirgo ankstyvesnės liet. imigracijos tautietis Juozas Augulis ir nuvežus į General ligoninę po keletos valandų širdies liga mirė. Velionis Kanadoj išgyveno 32 metus, daugiausia vakaruose, netoli Edmontono, Albertoj. Buvo kilęs nuo Utenos. Lietuvoje jo liko artimų giminių, jų tarpe ir sena motina. Velionis buvo gero būdo ir giliai tikįs žmogus. Buvo nevedęs, paliko testamentą. Palaidotas pirmadienį iš šv. Jono Kr. bažnyčios Toronto Kryžiaus kapinėse. Laidotuvėmis rūpinosi jo artimiausias giminaitis J. Juodis.

Paštas prašo palengvinti jo darbą kalėdiniame laikotarpy: 1) sveikinimo korteles naudoti tik standartinio dydžio, kurios gali būti antspauduojamos mašinomis; 2) teisingai ir tiksliai užadresuoti; 3) vietines ir į kitas vietoves surišti į atskirus ryšulėlius; 4) nemaišyti kartu reikalų raštų; 5) vietines siuntas išsiųsti dar prieš gruodžio 17 d.

Jei kortelėse nėra įrašyta daugiau kaip 5 žodžiai, lipinti 2 centus, o jei laiškas svertų daugiau 2 uncijų, už kiekvieną sekančią unciją ar jos dalį pridėti dar 1 c.

Yra laiškas iš Lietuvos El. Masiui, siųstas į 4 Emerson Ave. Rašo A. Pilėnas iš Kalnaberžės. Atsiimti "TŽ" administracijoje.

KALĖDINĖS ATVIRUTĖS

*

Lietuviškais tekstais.

*

Tinka sveikinimams siųsti ne tik šiame kontinente, bet ir į Lietuvą ir į Sibirą ištremtiems savo giminėms ir pažįstamiems.

*

Kaina — 7½, 10, 15, 20 ir 25 ct. už vieną atvirutę su voku.

*

Gaunamos:

Sp. B-vė "ŽIBURIAI"
941 Dundas St. W.,
Toronto 3, Ont., Canada.

*

Prisikėlimo parapijos žinios

— Didesnioji bažnyčios dekoravimo darbų dalis jau baigta ir nuo praėjusio sekmadienio Mišios jau vėl laikomos laik. bažnyčioje. Iki Kalėdų dekoravimas bus visai užbaigtas. Pertvarkyti didysis ir šoniniai altoriai; už didžiojo altoriaus padaryta kietos plastikos siena, kurią apšvietus, išgaunami įvairūs šviesos efektai. Visa presbiterija ir vidurinis bažnyčios takas iškloti kilimu. Pertvarkytos ir naujai perlakuotos kamščio grindys. Visa bažnyčia po 4 metų laukimo pirmu kartu išdažyta. Be to, įvesti garsiakalbiai, kurie automatiškai sujungti su parapijos salės garsiakalbių sistema. Visi darbai atseis $8.500.

Pertvarkymo ir dekoravimo darbus projektavo ir darbų vykdymą prižiūrėjo arch. dr. A. Kulpavičius, kuris duoto labai riboto biudžeto rėmuose ($3.000), iš visai kitiems uždaviniams skirtos patalpos, sugebėjo padaryti nuotaikingą ir jaukią maldos vietą. Be to, už darbus priklausomą honorarą architektas dovanoja parapijai. Už šią dovaną, o ypač už naują ir malonią maldos vietos aplinką arch. Kulpavičiui nuoširdžiai dėkojame.

Medžio ir marlito darbus atliko inž. J. Varneckas, elektros — A. Čeponis, J. Bakšys ir V. Kryžanauskas, dekoravimo — A. Simonavičius. Visus darbus koordinavo par. kom. narys P. Regina. Jiems ir visiems kitiems, kurie įvairiuose darbuose talkino, reiškiame gilią parapijos padėką. Dievas visiems teatlygina.

— Šį antradienį vakare, Marijos Nek. Prasidėjimo šventėje, buvo atlaikytos Mišios ir gedulingos pamaldos už a.a. arkivyskupą Juozapą Skvirecką.

— Sekmadieniais Mišios vėl laikomos įprasta tvarka: laik. bažnyčioje — 8, 9, 10 ir 11 val., o parapijos salėje — 11.30 val. Tikintieji maloniai prašomi paklusti parapijos komiteto nurodomai tvarkai, ypačiai užimant vietas suoluose. Salėje prieš Mišias susilaikoma nuo rūkymo.

— Šį šeštadienį, 8 val. ryto gedulo Mišios už a.a. Joną Daugėlą. Mirties metinių proga Mišias užprašė Marija Daugėlienė ir sūnus Vytas su šeima. Artimieji ir pažįstami kviečiami dalyvauti.

— Šį ir kitą sekmadienį po kiekvienų Mišių bažnyčios vestibiulyje dalinamos kalėdinės plotkelės. Savaitės bėgyje jų galima gauti klebonijoje.

— Parapijos adventinis susikaupimas bus kitos savaitės ketvirtadienį, penktadienį, šeštadienį ir sekmadienį. Susikaupimą praves Hamiltono lietuvių klebonas kun. dr. J. Tadarauskas. Kviečiame visus savo laiką iš anksto taip sutvarkyti, kad dangaus malonėmis pasinaudotų gausiai didesnis tikinčiųjų skaičius.

— Kitą savaitę lankysime parapijiečius sekančiose gatvėse: Alhambra Ave., Chelsea Ave., Dorval Rd., Edna St., Prince Rupert Ave. ir Wanda Rd.

— Šį sekmadienį, 7 val. vak. parapijos salėje bus rodomas kariškas filmas "Dunkirk". Priede — filmas iš žiemos sporto įdomybių.

— Prisikėlimo parapijos salėje Naujų Metų sutikimą ir šiais metais rengia parapijos komitetas. Bilietai gaunami par. kavinėje šį šeštadienį, gruodžio 12 d., tarp 2 ir 6 val. p.p. Po šios datos visais bilietų reikalais prašoma kreiptis ne į kleboniją, bet į par. komiteto pirm. Vyt. Skrinską, skambinant LE. 2-2021. Bilietų kaina: auditorijoje — $7 asmeniui, kavinėje — $5. Kieti gėrimai perkami savikaina. Baliaus metu nemokamai teikiama vakarienė, kurią gamins torontiečiams gerai žinoma kulinarijos meninkė S. Grigaitienė. Bus trumpa ir linksma dainos programa. Gros visų mėgiamas padidintas orkestras 'Cubana". Be to, bus nemokama ir netikėtinumų pilna loterija, veltui kava ir minkšti gėrimai, balionai, kepuraitės ir serpentinai. Visos vietos rezervuotos, o jų tik 400. Vienas asmuo galės paimti ne daugiau kaip vieną stalą, kurių dydis daugumoje bus 10 ir 12 vietų. Už vietas sumokėti pinigai nebus grąžinami ir už parduotus bilietus komitetas neima atsakomybės.

Pedagogas A. Rinkūnas

pereitą sekmadienį šaulių kuopos susirinkime šv. Jono Kr. par. salėje skaitė įdomią pedagoginę paskaitą iš vaiko psichologijos. Prelegento nuomone brendimo amžiuje vaiko charakterio susiformavimui svarbiausi ir pavojingiausi yra 9-12 ir 15-18 metų laikotarpiai. Šioje paskaitoje prelegentas aptarė pirmojo laikotarpio auklėjimo problemas. Po paskaitos vyko diskusijos. Dalyvių buvo apie 70.

Ši paskaita nepriklauso mokyklos organizuojamam A. Rinkūno pedagoginių paskaitų ciklui. Tos paskaitos sausio mėn. vėl bus tęsiamos vaikų darželio patalpose.

KALĖDŲ EGLUTĖ VAIKAMS

įvyks gruodžio 20 d. 3.30 val. p.p. Prisikėlimo par. salėje. Kviečiami visi Toronto ir apylinkių kolonijų vaikučiai su savo tėveliais. Joje gali dalyvauti visi priešmokyklinio ir mokyklinio amžiaus vaikai. Tėvai prašomi nešti savo vaikams dovanas iki gruodžio 20 d. į lietuvių vaikų darželį — 46 Delaware Ave.

Programoje: Prakartėlė — gyvasis paveikslas, "Rudnosiuko popietė", snaigių operetė, kurioje šoks ir dainuos arti 50 mergaičių, eilėraščių ir dainų pynė, klasikinio baleto ištrauka, kurią atliks jaun. ateitininkės. Kalėdų senelio dovanos. Šiai Kalėdų eglutei vadovauja Nek. Pr. Marijos seserys. Įėjimas — auka Lietuvių Vaikų Namų statybos fondui.

KLK Moterų D-jos Prisikėlimo parapijos skyriaus

metinė šventė ir agapė bus gruodžio 13 d. tuoj po Sumos, III-jo augšto salėje.

Draugijos šventės proga visos narės kviečiamos eiti šv. Komunijos. Agapės metu bus Tėvo Pauliaus paskaita labai aktualia tema ir visoms moterims, ypač motinoms, labai naudinga. Be to, bus meninė dalis, gražios vaišės ir t.t. Visos narės ir prijaučiančios kviečiamos.

Skyriaus valdyba savo XII. 2. posėdyje nutarė skirti $100 Toronto lietuvių šeštadieninei mokyklai, $100 "Moters" žurnalui, $100 socialiniams reikalams, $25 vienai mūsų skyriaus narei studijuojančiai muziką ir $10 vienai šeimai patekusiai į didelį vargą.

Sekantis visuotinis narių susirinkimas bus sausio 24 d., 5 val.

Jaunesniųjų mergaičių ateitininkių susirinkimas įvyks šį sekmadienį, gruodžio 13 d., Prisikėlimo par. muzikos studijoje. Narės prašomos skaitlingai dalyvauti.

Jaunesn. ateitininkų tėvų žiniai

Šį sekmadienį, tuojau po paskutinių Mišių (apie 12.15 val.) Prisikėlimo par. aktorių kambaryje (po scena) bus jaunesn. ateitininkų tėvų susirinkimas, kurio tikslas yra plačiau painformuoti tėvus apie jų vaikų organizacinius reikalus, kad būtų glaudesnis bendradarbiavimas tarp jaun. atkų tėvų ir oragnizacijos vadovų. Kviečiami dalyvauti visi tėvai, kurių vaikai dalyvauja jaun. atkų būreliuose, o taip pat tėvai, kurie norėtų naujai įrašyti savo vaikus į jaunesniuosius ateitininkus.

1959 m. baigiasi! . . .

"Tėviškės Žiburiai' žengia į antrąjį dešimtmetį. Mielųjų skaitytojų ir rėmėjų palaikomi, nugalėję pirmuosius finansinius sunkumus, gražiai išsilaikė. Prašome nepamiršti "Tėviškės Žiburių" ir ateityje, kad jie galėtų tobulėti ir būti visų mėgiami. Šiuo kartu prašome nedaug.

Pratęskite savo prenumeratą 1960 m.

Kas dar nespėjo apmokėti prenumeratos už šiuos metus — padarykite dar šiandien. Siųskite čekį ar piniginę perlaidą:

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI,
941 Dundas St. W.
Toronto 3, Ont., Canada.
Prenumerata visur metams $5, pusei metų — $3.

AČIŪ VISIEMS!

"TŽ" administracija.

Moterų Šalpos Grupė "Daina" rengia LOTERIJĄ-BAZARĄ,

kuris įvyks gruodžio 11 d., penktadienį, Lietuvių Namuose. Pradžia 7 val. vak.

Skanūs dainiečių kepti pyragai, kava, vertingi fantai.

Įėjimas laisvas.

Visi prašomi savo atsilankymu paremti vargstančius Vokietijoje.

Kun. dr. J. Gutausko išleistuvės

Žinomam visuomeninininkui kun. dr. Jonui Gutauskui, 10 metų sekmingai dirbusiam Toronto lietuvių tarpe, neužilgo išvykstančiam į Delhi šv. Kazimiero liet. parap. klebono pareigoms, šį sekmadienį, gruodžio 13 d., 4 val. p.p. šv. Jono Kr. parap. salėje ruošiamas išleistuvių pobūvis. Pobūvis yra viešas ir visi maloniai kviečiami dalyvauti. Rengėjų patogumui, dalyvausią svečiai prašomi pakvietimus į pobūvį įsigyti iki sekmadienio, gruodžio 13 d. 1 val. Šiokiadieniais pakvietimai gaunami šv. Jono Kr. klebonijoje.

Išleistuvėms rengti k-tas.

Toronto liet. Medžiotojų ir Žuklautojų klubas šaukia bendrą visų narių susirinkimą gruodžio 11 d., pektadienį, 7 val. vak. Lietuvių Namuose. Gautos klubo uniformos.

Primenama, kad tradicinis klubo balius įvyks vasario mėn. Prisikėlimo parapijos salėje. **V-ba.**

Taupa Investments Co. Ltd., Lietuvių Namuose grudžio 13 d., 3 val. p.p. ruošia paskaitą apie bendroves ir jų įtaką ekonominiame gyvenime. Skaitys J. Vailokaitis.

Mažosios Lietuvos Bičiulių D-jos Toronto skyr. ruoštoji A. Lymanto paskaita, buvusi numatyta gruodžio 13 d., yra atidėta vėlesniam laikui.

Dailės parodą

ruošia "Colour and Form" dailininkų draugija John Ross Robertson galerijoje — 20 St. George St., III augšt. Atidarymas gruodžio 12 d. 2.30 val. p.p. Paroda veiks iki gruodžio 22 d. kasdien 9-6 val. p.p.

Kalėdinės atvirutės su lietuviškais įrašais Toronte gaunamos:

The Times — J. Beržinsko prekyboje, 1212 Dundas St. W.;

Margis Drug Store — 408 Roncesvalles Ave.;

Donna Shop — p. Baikauskienės drabužių prekyboje — 1613 Bloor St. W.;

Prisikėlimo parapijos spaudos kioske sekmadieniais po pamaldų;

Šv. Jono Kr. parapijos spaudos kioske, sekmadieniais po pamaldų ir

Spaudos b-vėj "Žiburiai"—941 Dundas St. W.

Arkiv. Šeptyckio, Ukrainos tautinio didvyrio mirties 15 metinių proga, Toronto ukrainiečiai gruodžio 13 d., 7.30 v.v. ruošia iškilmingą minėjimą - koncertą Massey Hall. Jame dalyvaus ir J.Em. kardinolas McGuigan.

LIETUVIŠKIEMS PARENGIMAMS

kiekviena proga išrūpins gėrimų leidimus ir tais reikalais taip pat Kalėdų sezono metu duos betkokią asmenišką pagalbą.

J. R. Simanavičius,
Tel. LE. 4-1274.

Apylinkės tarybos susirinkimas

Pereitą sekmadienį Lietuvių Namuose įvyko KLB apyl. naujai išrinktosios tarybos ir organizacijų atstovų pirmasis posėdis. Dalyvavo 24 rinkti ir 10 organizacijų atstovų. Sesiją atidarė apyl. pirm. L. Tamošauskas, pakviesdamas pirmininkauti J. Krivicką, o sekr. K. Manglicą. Pradžioje vyko apyl. valdybos, Šalpos Fondo, Kultūros Fondo ir Revizijos komisijos pranešimai. Pasidžiaugta bendruomenine veikla, rengiant įviarius parengimus, dalyvaujant kitų etninių grupių minėjimuose. Iškeltas gražus liet. parapijų įnašas jaunimo auklėjime. Jaučiamas atoslūgis finansų kėlime, bet, tai gal būt, pateisinama, ryšium su pagyvėjusia individualia šalpa Lietuvoje ir kitur. Vykdomuosius organus išrinkti pavyko, palyginti, labai greit. Torontiškiai, matomai, jaučia savo visuomeninę atsakomybę tėvynės ir joje likusiųjų atžvilgiu.

Į apyl. valdybą išrinkti: L. Tamošauskas, kun. P. Ažubalis, J. R. Simanavičius, V. Bačėnas, J. Preikšaitis, P. Imbrasas ir K. Kaknevičius. Kandidatai: D. Keršienė, Eug. Čuplinskas ir M. Petrulis. Rev. kom.: Vl. Sonda, J. Mažeika ir K. Lukošius.

Nauja apyl. valdyba

Į apylinkės valdybą išrinktieji pareigomis pirmadienį pasiskirstė šitaip: pirm. J. R. Simanavičius, vicep. kun. P. Ažubalis, sekret. K. Kaknevičius,ižd. V. Bačėnas. Kultūros Fondo įgaliotinis L. Tamošauskas, Šalpos reikalų vedėjas J. Preikšaitis, informacijos P. Imbrasa. Kandidatai: D. Keršienė, Eug. Čuplinskas ir M. Petrulis.

Rev. kom.: Vl. Sonda, J. Mažeika ir K. Lukošius.

Naujus Metus

"Tėvynės prisiminimų" radijo klausytojai sutiks Prince George viešbutyje didžiojoje ir gražioje salėje Fiesta Room. Pakili nuotaika, 8 žmonių orkestras, trumpa meninė programa, maistas, 12 val. šampano puta. Vienam asmeniui $5.50. Stalai po 8 asmenis. Bufetas normalia kaina. Vietos rezervuojamos iš anksto tel. LE. 4-1274. Adresas 132 Havelock St.

Visus maloniai kviečia radijo programa "Tėvynės prisiminimai".

K. Liet. Kunigų Vienybės najoji valdyba pasiskirstė pareigomis: pirm. kun. B. Pacevičius, sekret. T. Placidas Barius, OFM, ižd. kun. Pr. Gaida-Gaidamavičius.

REIKALINGA MOTERIS prižiūrėti 4½ metų mergaitę. Dėl sąlygų skambinti RO. 2-2425, po 5 val. vak.

REIKALINGI PADAVĖJAI-JOS Naujų Metų sutikimo pobūvyje, kuris bus Prisikėlimo parapijos salėje š.m. gruodžio 31 d. Atlyginimas geras. Skambinti WA. 5-7880.

Išnuomojamas kambarys su baldais ir atskiru įėjimu, 62 Kenneth Ave. Tel. RO. 9-5866.

Išnuomojami 2 kambariai ir virtuvė High Parko rajone be baldų, atskira vonia, šaldytuvas ir gazo plyta. Suaugusių porai. Galimas garažas. $15 savaitei. Tel. LE. 3-4007. Skambinti po 5 val. vak.

Išnuomojami 2 kambariai ir virtuvė be baldų, II augšte. 85 St. Clarens. Tel. LE. 4-1650.

MILNES FUEL OIL CO.
atstovas
VYTAUTAS AUŠROTAS
sudaro alyvos sutartis, priima užsakymus alyvos krosnims įstatyti ir visų rūšių anglių pristatymui.
Skambinkite: LE. 5-0527

"SNORE CURER"

pagaliau gaunamas. "SNORE CURER" yra naujas patentuotas išradimas, kuris pilnai pagydo jūsų knarkimą. Rašykite savo adresa ir pasiųskite $1 už komplektą "SNORE CURER" su instrukcijomis "J. and J. LAB." Box 84, Stn. E. Toronto 4, Ont.

Ar norite išmokti dirbti su I.B.M mašinomis?

Dieniniai ir vakariniai kursai dirbti su "punch card" mašinomis. Informacijų teiraukitės rašydami, paskambindami ar užeidami pas mus.

FICH'S INSTITUTE OF DATA PROCESSING
774½ Yonge St. WA. 2-0881

BALTIC MOVERS

Baldų pervežimas Toronte ir tolimomis distancijomis. Visos vežamas turtas apdraustas. Važiuojam kas savaitę į Montrealį, Londoną, Windsorą, Hamiltoną, North Bay, Sudbury ir kitur.
30 DEWSON ST. TEL. LE.4-1403
TORONTO

VIKING GIFT CENTRE (estų krautuvė)
1022 BLOOR ST. WEST, TORONTO. TEL. LE. 5-9152
Prekės importuojamos tiesiog iš V. Vokietijos, todėl mūsų KAINOS ŽYMIAI ŽEMESNĖS negu kitur. Turime didelį pasirinkimą: **KRISTALO - PORCELANO - STIKLO - KERAMIKOS - SIDABRO METALO - SIENINIŲ LAIKRODŽIŲ - STALO LAIKRODŽIŲ LEMPŲ - "ESM" nerūdijančio plieno peilių, šakučių, šaukštų, "GEHA" kišeninių plunksnų, kristalo, tualetinių dalykų. Be to, ROGERS BROS. — COMUNITY — STALO SIDABRAS.**

Šventėms jau priimami užsakymai paršiukams, kalakutams, antims, žąsims ir vištoms

Parkside Meat

335 Roncesvalles Av., prie Grenadier Rd.
Telefonas LE. 5-1258

Sav. E. PUNKRIS ir J. KRASAUSKAS

Taip pat turime didelį pasirinkimą rūkytų ir šviežių mėsų, dešrų ir šviežų kaimišką sviestą, lietuviškų sūrių ir kumpių, skilandinių dešrų, olandiškų silkių, importuotų delikatesų, daržovių ir groceterijos.

PRISTATYMAS VELTUI.

MONTREAL, Que.

Visos Montrealio moterys nuoširdžiai kviečiamos į adventinį susikaupimą - rekolekcijas, gruodžio 10-12 d.d., 8 val. vak. Aušros Vartų bažnyčioje. Joms vadovaus žymus rekolekcijų vedėjas iš Urugvajaus, misijonierius ir profesorius jėzuitas Tėvas Venckus. Šiuo metu jis sekmingai veda rekolekcijas JAV. Iš Montrealio jis vyks atgal į Urugvajų, kur lietuviai jėzuitai pastatė naują bažnyčią ir įkūrė naują lietuvišką parapiją.

Užbaigiant adventinį susikaupimą, šį sekmadienį, tuojau po Sumos, ruošiami bendri pusryčiai. Pusryčių metu T. Venckus padarys pranešimą apie lietuvių gyvenimą Pietų Amerikoje. Visi maloniai kviečiami dalyvauti pusryčiuose.

Kalėdų eglutė. Kalėdų senelis vėl aplankys mūsų mažuosius. Tradicinis Kalėdų eglutės parengimas įvyks sausio 3 d. 4 val. p.p. Aušros Vartų parapijos salėje. Programą atliks Rosemounto liet. šeštadieninės mokyklos mokiniai, suvaidindami tai progai pritaikytą scenos vaizdelį, gi visų laukiamas didysis svečias iš tolimos šalies — Kalėdų senelis atsilankys su gausybe dovanų, kurias išdalins duodamas kiekvienam majam. Veiks bufetas su skanias pyragaičiais ir minkštais gėrimais. Didžiajai šventei paįvairinti gros muzika. **Tėvų komitetas.**

Šaunus "Initium semestri", suorganizuotas LSS Montrealio skyriaus, įvyko Iapkričio 27 d. AV parapijos salėje. Dalyvavo apie 40 asmenų, 25 iš jų studentai. Vakaras praėjo labai sklandžiai ir gyvoje nuotaikoje girliandomis atitvertoje ir skoningai dekoruotoje parapijos salėje. Staliukai buvo apkrauti studenčių paruoštais užkandžiais, alaus ąsočiais ir padabinti gėlėmis, o apšvietimui degė žvakutės.

Programą trankiai ir su humoru pravedė skyriaus pirmininkas J. Piečaitis. Ją papildė nelaukta deklamacija ir dr. H. Nagio žvakės šviesoje perskaityta, įvairiu fakultetų atstovų pažiūras išreiškianti "disertacija" apibūdinanti 'fuksą", sukėlusį gerą nuotaiką.

Po programos ir vaišių buvo "visapusiškai viliojantieji" šokiai, grojant specialiai šiai progai atgabentos plokštelių mašinos "juke-box" muzikai. Vakaras po ilgesnės pertraukos vėl suvedė į jaukų būrelį mūsų po įvairiausius mokslo židinius išsibarsčiusius lietuvius studentus ir irodė, kaip smagu gali būti savųjų tarpe. **J. P.**

Jonas Usas, AV parapijos, ruošiasi susituokti su Carol Stewart.

Montrealio sporto klubo 'Tauras' vyrų komanda įregistruota Montrealio krepšinio lygon. Mergaičių komanda dalyvaus Imaculat Conception lygoje. Krepšinio treniruotės vyksta kas šeštadienį 6-8 v. v. AV parapijos salėje. Visos trys krepšinio komandos, mergaičių, senjorų ir jaunių sparčiai ruošiasi Kanados krepšinio pirmenybėms, kurios įvyks Toronte sekančių metų pradžioje. Iš klubo pasilinksminimo pelno buvo $47,75.

KALĖDINĖS MINTYS APIE ŠALPĄ

Mūsų mintys nesulaikomai subėga į pasiruošimą sutikti Kalėdų šventes ir Naujuosius Metus. Vis dažniau mintys sustoja prie mums brangių ir artimų žmonių, pakeliui jau siuntinėliai artimiesiems Lietuvoje ir tremtyje, leškome dovanų čia esantiems, galvojame jau apie kalėdinius sveikinimus - atvirutes. Nepilnas bus šv. Kalėdų džiaugsmas, jei neprisiminsime tų, kuriems niekas neruošia kalėdinių dovanų ir sveikinimų. Nepaslaptis, kad daugumos su šventėmis susiję išlaidos yra ribotos. Todėl šalpa siūlosi į talką šiuo praktišku ir anksčiau jau praktikuotu keliu: **atsisakyti nuo sveikinimų pažįstamiems savame mieste, dalinai gyvenantiems šiame kontinente ir tam skirtas išlaidas perduoti vietoje apylinkės Šalpos komitetui arba žemiau nurodytu adresu.**

Bendras sveikinimas šv. Kalėdų ir Naujų Metų proga artimiesiems ir draugams bus patalpintas "Tėviškės Žiburiuose" ir "Nepriklausomoje Lietuvoje" su parašais tų, kurių auka ar pažadas atkeliaus žemiau duotu adresu iki gruodžio 20 d., o vėliau atsiliepusieji bus paskelbti po Naujų Metų.

KLB Šalpos komiteto pirmininkas J. Mališka, 2085 Beaudet Place Ville St. Laurent, Que.

Liet. Kariuomenės sukakties minėjimas per. sekmadienį D'Arcy McGee mokyklos salėje praėjo gražiai ir pakilioje nuotaikoje. Minėjimą atidarė Kur. Sav. Saj. pirm. L. Balzaras, kviesdamas žuvusius už Lietuvos laisvę pagerbti atsistojimu. AV parapijos choras, vedamas A. Ambrozaičio, sugiedojo "Kovoj jūs jau žuvot . . ." Dr. H. Nagys kalbėjo apie poetą ir karį ir apie kariuomenę, kaip ją poetas suprato. Lietuvos kariuomenės buvę trys pagrindiniai tipai: artojų kariuomenė, kovojusi kunigaikščių laikais, sukilėliai, kovoję už savo teisę būti žemdirbiais savo žemėje ir savanoriai, kovoję už savo šalies laisvę. Visi trys tipai panašūs savo dvasiniu paveikslu. Lietuvis niekada nebuvęs agresorius, o kovęsis tik tada, kada skriaudos fiziškai nebebuvo galima pakelti. Šiais laikais skelbiamas pacifizmas yra iliuzija — baigė savo pranešimą montrealiečių mėgiamas paskaitininkas.

Meninėje dalyje pirmąja pasirodė jauna solistė Jonė Pauliūtė, kuri išbalansuotu sodriu balseliu padainavo dvi A. Kačanausko ir vieną B. Dvariono dainą. Dainininkė buvo apdovanota raudonų rožių puokštė. Dr J. Basanavičiaus sk. vyčių taut. šokių grupė, vedama G. Vazalinsko, ekspresyviai ir temperamentingai pašoko Čigonėlį, Žiogelį ir Joniką. Programą užbaigė AV parapijos choras, dirig. A. Ambrozaičio, skambiai sudainavęs Važiavau dieną, Simkaus, Kur giria žaliuoja, Vaičiūno, Valiok dalgelį, Strolios ir Kur bėga Šešupė, Sasnausko. Choras nedidelis, bet gerai susidainavęs. Minėjimas baigtas Tautos himnu. Publikos susirinko apie 100. Šį minėjimą suruošė K. Sav. Saj., L. Veteranų Saj., LK Mindaugo šaulių kuopa.

J. P.

Niekada nevėlu

užsakyti giminėms siuntinius į Lietuvą ir kt., per ST. PRAKAPĄ paskambinant RO. 7-9088, geriausia iš ryto. Nepajėgiems patarnauju be pelno. Galite užsakyti viską, kas tik yra galima siųsti. Pavyzdžiai ir kainaraščiai pristatomi į namus pagal susitarimą. Persiunčiu ir dalinai jau supirktus dalykus. Visi siuntiniai apdraudžiami.

DISTRICT ESTATE BROKERS
177 Sherbrooke St. W. VI. 2-8501

D. N. Baltrukonis	CR. 6-5075
F. Yasutis	LA. 2-7879
A. Markevičius	CR. 9-9793
A. Budriūnas	RA. 2-8035
P. Adamonis	RA. 2-2472
P. Baltuonis	LA. 6-2084
Pr. Rudinskas	HU.1-2957

Sekit mūsų skelbimus apie paskirus objektus "NL", "TŽ", "La Press".

TAUPYK, SKOLINKIS
savo kredito kooperatyve "LITAS"

Santaupos pilnai apdraustos. Paskolos lengvai ir greitai duodamos bet kokiam geram tikslui.

"LITAS" veikia sekmadieniais 11-1 val. p. p. Aušros Vartų parapijos salėje. Banko kambaryje.

Pirm. A. Norkeliūnas, RA. 7-3120. Ved. D. Jurkus, PO. 7-4280

AL GARBENS
REAL ESTATE

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Boards narys

1611 Bloor St. W. - - Toronto, Ont.

TELEFONAI: LE. 6-2738, LE. 6-2664. Vakarais — HU. 9-1543

NAUJI TRIPLEKSAI

$9-10.000 įmokėti, legalūs 3-jų butų pastatai su balkonais. Butai po 6 kambarius, moderniškai įrengti. Pilnas rūsys, galima įrengti žaidimo kambarius arba naudoti kitiems patogumams. Vandenio alyva šildomi. Turi didelius sklypus daržui arba garažams, privatūs įvažiavimai. Gražioj vietoj prie Humber upės. Prašoma kaina $35.000. **Dėl kitų informacijų skambinkite A GARBENIUI**

INDIAN ROAD, $5-6.000 įmokėti, 8 kambariai per 3 augštus, 2 virtuvės ir 2 moderniškos vonios. Vandenio alyva šildomas. Garažas. Viso kaina $19.500.

EGLINTON - OAKWOOD. $42.500. Naujas tripleksas, 18 kambarių, pilnai įrengtas su pečiais ir šaldytuvais. **$15.000 įmokėti.**

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI.